

Secretario di Estado Eric van der Burg: No por pidi dispensa pa un realidad

Pagina 6

- **E controversial ley HOFA: Pakico Aruba ta haya regla y supervision financiero**

Pagina 2

- **Finanzas publico di Aruba ta muestra mehoracion gradual den prome kwartaal**

Pagina 4

- **Sindicationan di Aruba cu carta di protesta contra HOFA**

Pagina 2

Aruba ta avansa cu reforma
di mercado laboral y
seguridad social

Pagina 3

Aruba, Bonaire y
Corsou ta explora
solucion conhunto pa
maneho di desecho

Pagina 8

Lula da Silva a
rechasa designacion
terrorista di PCC y CV

Pagina 10

The largest VINTAGE and ANTIQUES collection in the Carribean

Find us at L.G.Smith Blvd. 95
Palm Beach Plaza Mall

Find us on Facebook or
Whatsapp +31 6 10791496

Sindicatonan di Aruba cu carta di protesta contra HOFA

Ayera tardi, dies sindicato di Aruba a conhuntamente a entrega un carta di protesta dirigi na Secretario di Estado pa Relacionnan di Reino, Eric van der Burg, contra e propuesta di Ley di Reino pa Supervision Financiero, HOFA.

E sindicatonan cu a participa ta Federacion di Trahadornan di Aruba (FTA), Sindicato di Empleadonan Publico y Priva di Aruba (SEPPA), Sindicato di Maestro di Aruba (SIMAR), Trahadornan Organiza di Sector Publico di Aruba (TOPA), Sindicato di Bomberonan di Aruba (SINBA), Sindicato di Trahadornan den Telecomunicacion (STT), Sindicato Aduanero di Aruba (SADA), Sindicato di Trahadornan di Aruba (STA), Sindicato Independiente WEB Aruba (SIWA), y Arubaanse Bond van werknemers in Verplegende instellingen (ABV).

Den nan carta, e sindicatonan a reacciona contra comentaronan di e Secretario di Estado, rechasando loke nan a bisa ta su “interpretacion di e hechonan.”

“E comparacion entre Aruba, na un banda, y Corsou y St. Maarten na e otro banda, ta ignora un diferencia historico fundamental y constitucional

den Reino Hulandes,” segun e carta. Nan argumento principal ta cu Corsou y Sint Maarten a haya nan status como pais autonomo, den disolucion di Antias na 2010, hunto cu un pakete di reforma constitucional.

Henter e transicion “de facto a representa un stap padilanti den nan desaroyo constitucional y nan proceso pa un autonomia mas grandi.” Pero Aruba no a acepta su-

pervision financiero di Reino como condicion pa status autonomo. “Hustamente e hecho cu Aruba desde 1986 a mancha su finanzas publico di manera independiente, sin supervision structural basa riba un ley di Reino, ta forma un di e caracteristicanan mas esencial di Aruba su posicion constitucional separa dentro di Reino,” algo cu ta “parti integral di e Status Aparte.” Alinea Aruba cu Corsou y Sint Maarten lo ta un “retroceso” pa Aruba, segun e sindicatonan.

“E hecho cu Aruba awe ainda ta sigui ta e unico pais autonomo den Reino sin supervision financiero na nivel di Reino, ta confirma cu su posicion constitucional efectivamente a keda diferente. Status Aparte pa definicion ta nifica un clasificacion separa. Elimina of debilita e distincion bou di e argumento di

“igualdad” ta mina e realidad historico y constitucional di Aruba den Reino,” nan a argumenta.

Tambe a enfatisa cu Aruba a demostra di ta capaz di mehora su maneho financiero riba su mes “y pone finanzas publico na ordo,” y ta dificil pa reconcilia supervision mas amplio di parti di Reino cu e autonomia di Aruba “riba cual Statuut ta basa.”

“Sindicatonan por lo tanto ta mantene nan opinion cu cambia e posicion constitucional separa di Aruba, cu e meta pa “aline” Aruba constitucionalmente cu e otro partinan di Reino, no por wordo hustifica na ningun manera,” e carta ta finalisa, agregando cu “respet mutuo den Reino ta exige precisamente reconocimiento di e desaroyo constitucional y di e posicion unico di cada pais.”

E controversial ley HOFA: Pakico Aruba ta haya regla y supervision financiero

Si bo ta sigui debate publico den ultimo dianan, probablemente bo a tende di HOFA. Pa hopi hende, sinembargo, pa hopi, ainda no ta cla kico HOFA en berdad ta y pakico e ta siendo introduci.

E splicacion mas simple ta esaki: HOFA ta un ley di Reino diseña pa yuda Aruba tene su finanzas publico bao control y preveni e pais di crea debe insostenible den futuro. E no ta un ley tocante idioma, cultura, migracion ni identidad di Aruba como un pais. E ta un ley tocante finanzas – placa – di gobierno.

Pakico HOFA a bira necesario?

Pa compronde HOFA, prome nos mester compronde con Aruba a yega unda nos ta.

Pa hopi aña, gobiernonan tras di otro a gasta mas placa cu loke e pais por a afford sosteniblemente. Debe publico a keda aumenta mientras problemanan financiero structural a keda sin resolve.

Esaki no tabata culpa di un partido ni di un gobierno. Durante añas, gobierno di diferente color politico a contribui na e situacion door di decisionnan di gasto, mal maneho financiero, reforma atrasa, y un falta di disciplina presupuestario a largo plaso.

Como resultado, Aruba a drenta pandemia di Covid-19 den un posicion financiero vulnerable.

Ora turismo a collapse na 2020, entrada di gobierno a cay dramaticamente casi di un dia pa otro.

Aruba no tabatin reserva financiero – placa warda – suficiente pa absorbe un golpi asina. Pues e pais mester a depende casi completamente riba asistencia financiero di Hulanda den forma di prestamo pa sigui paga pa servicionan esencial di gobierno y medidanan di sosten di emergencia.

E pandemia no a crea e problemanan financiero di Aruba. El a expone nan.

Pakico Hulanda kier supervision?

Historia financiero di Aruba ta demostra pakico supervision independiente ta necesario.

Durante añas, ta reina preocupacion tocante maneho financiero, disciplina presupuestario y maneho di debe. Debe publico di Aruba eventualmente a alcanza 117% di GDP, es decir, pa cada florin cu abo como trahador tabata produci, gobierno tabata debe Afl.1,17. E nivel di debe aki ta considera peligroso pa un economia di isla chikito.

Tambe tabatin controversia tocante presupuesto di gobierno, incluyendo situacion unda Parlamento a aproba un presupuesto cu no tabata cumpli cu rekisitonan legal.

For di perspectiva di Hulanda, si ta spera di Reino pa duna sosten financiero, garantia, refinanciamiento y acceso na interes mas abao pa prestamo, e ora tambe mester tin siguransa cu finanzas publico ta keda sostenible y cu Aruba lo por cumpli cu su pagonan.

Bisa simpel: si un persona ta yudando bo financia bo debe, nan kier siguransa cu ta trata e debe responsablemente.

Kico HOFA ta haci?

HOFA ta establece regla financiero y monitoreo of supervision independiente.

Bao di e ley proponi, Aruba mester reduci su peso di debe gradualmente pa tene finanzas publico na un nivel sostenible. E ley ta introduci metanan financiero pa cual gobierno mester traha pa yega poco poco.

Como cuerpo independiente, e Colegio di Supervision Financiero (CAft) ta sigui revisa presupuesto, rapport financiero, y cuentanan anual di gobierno. Su rol no ta pa tuma decision ni goberna Aruba. E ta djis evalua si gobierno ta

cumpli cu e reglanan acorda. Si Aruba desvia di e metanan financiero, por activa mecanismonan di coreccion pa trece finanzas publico back riba e caminda corecto. HOFA ta permanente?

Un di e aspectonan mas importante di e ley ta cu intencion ta pa e ta temporal. E memorandum splicativo repetidamente ta bisa cu tanto Aruba como Hulanda ta di acuerdo cu e supervision eventualmente mester stop.

E ley tin provision cu ta permitie pa caduca unabes Aruba demostra consistentemente un maneho financiero saludable, finanzas publico sostenible, y institucionnan local fuerte capaz di mantene e standardnan acorda sin supervision externo.

Esaki ta tocante autonomia?

Ta depende di e punto di bista politico. Politiconan na Aruba tambe tin nan propio interes. Algun ta mira supervision di Reino como limitacion riba autonomia di Aruba, otronan ta mira HOFA principalmente como un asunto di maneho financiero en bes di uno constitucional.

Lesando e texto mes, e ley ta sugeri cu su enfoke ta financiero. E ley ta trata nivel di debe, presupuesto, rapport

financiero, responsabilidad y sostenibilidad fiscal. E no ta duna Hulanda responsabilidad pa goberna Aruba.

E cuestion central ta si finanzas publico di Aruba ta suficiente saludable pa evita ripiti e erornan di pasado.

Bottom line

HOFA ta existi pasobra finanzas di Aruba a bira vulnerable hopi prome cu yegada di pandemia. Covid-19 a expone e debilidadnan aki y a forsa e pais pa busca sosten financiero di gran escala.

Sostenedornan ta kere cu e ley ta necesario pa restaura confianza, baha debe, mehora disciplina financiero y sigura cu futuro generacionnan no ta carga cu e mesun problemanan.

Criticonan ta preocupa tocante e implicacionnan di supervision continuo di Reino.

Sin importa unda ta para politicamente, un hecho no por disputa: E retonan financiero di Aruba no a bin diripiente, ni a ser crea pa un solo gobierno. Nan ta resultado di hopi aña di decisionnan haci pa diferente gobierno.

Na final, HOFA ta un intento pa sigura cu no ta ripiti e mesun erornan.

Aruba ta avansa cu reforma di mercado laboral y seguridad social, pero desafionan ta persisti

Aruba a logra progreso importante den e periodo di reportahe mas reciente cu ta trata e reforma di mercado laboral y e sistema di seguridad social. Esaki ta sali na cla for di e Uitvoeringsagenda y Uitvoeringsrapportage Landspakket Aruba 2026, den cual ta describi e progreso di e reforman cu Aruba y Hulanda ta implementa hunto.

Aunke cu a logra avance substancial den varios area, tin diferente trayecto cu ainda ta bao presion pa motibo di tempo y cu ta rekeri mas decision gubernamental prome cu por sigui cu legislacion y implementacion concreto.

E reformanan ta forma parti di e Landspakket Aruba cu tin como meta reforma participacion laboral, productividad y trabao digno, apoya pa un sistema di seguridad social cu mester ta suficiente, sostenible y pagabel. E plannan ta conecta cu e programa nacional di desaroyo "Repositioning our Sails" y cu diferente Meta di Desaroyo Sostenible (SDG) di Nacionnan Uni, entre otro lucha contra pobreza y promocion di crecimiento economico.

Segun e rapport, den fasenan anterior ya a completa varios investigacion preparatorio. Entre otro, a haci estudio tocante politica laboral y seguridad social, a conduci consulta cu partnernan social y a tuma un decision pa modernisa mercado laboral y e sistema di seguridad social. Tambe a calcula diferente escenario pa un futuro reglamento di desempleo y a aproba un plan multianual pa combati empleo ilegal di trahadornan indocumenta.

Un di e proyecto mas importante ta e desaroyo di un reglamento nacional di desempleo. Segun e rapport, e modelo financiero pa e reglamento ya ta cla. Basa riba esaki, actualmente ta trahando riba un consejo tocante e disenio di e sistema y e escogencianan di politica cu mester tuma. A pesar di e progreso aki, e trayectorio di e proyecto ta enfrente presion di tempo. E meta ta pa tin un consejo completo, incluyendo un cuadro di legislacion, cla den e di dos kwartaal di 2026 pa decision gubernamental. Despues lo sigui un trayecto di consejo cu e Sociaal-Economische Raad (SER), despues di cual lo mester prepara legislacion conceptual.

E posible introduccion di un

reglamento di desempleo ta ser considera manera un paso importante den e modernizacion di seguridad social na Aruba. E obhetivo ta pa brinda trahadornan mas proteccion contra perdida di ingreso ora nan perde trabao, mientras cu na mesun momento ta cuida e sostenibilidad financiero di e sistema di seguridad social. E forma final di e reglamento lo depende di decisionnan politico y di resultado di dialogo cu partnernan social.

Inspeccion di Labor tambe ta sigui cu fortalecimiento di supervision y fiscalizacion. E recomendacionnan cu a resulta for di un revision cu a ser ehecuta na 2025 actualmente ta ser implementa. Segun e rapport, e trayecto ta sigui segun planificacion. Ademá, den un reforma mas amplio di Directie Arbeid en Onderzoek (DAO) y Departamento di Progreso Laboral (DPL), tambe tin atencion pa e futuro desaroyo di Inspeccion di Labor. E intencion ta pa e servicionan di inspeccion haya mas capacidad pa controla condicionnan laboral, cumplimiento cu ley laboral y combati abuso den mercado laboral.

Otro prioridad ta pa obtene informacion structural tocante necesidadnan di mercado laboral. Pa logra esaki, un modelo di pronostico ta ser crea pa yuda predecir futuro desaroyonan den mercado laboral. E proceso di destaho pa construi e modelo aki a dura mas di loke tabata planea, entre otro debi na e resultado di un evaluacion integral di DAO y DPL. E expectativa ta cu e modelo lo ser entrega den e di dos kwartaal di 2026. Cu ayudo di e pronosticonan aki, ta spera cu trahadornan di po-

litica por tin miho contesta pa escasez of exceso di personal y adapta educacion y capacitacion a base di demanda den futuro.

Pa loke ta trata seguridad y salubridad laboral, Aruba tambe ta traha pa introduci regulacion ARBO. E implementacion di e legislacion aki ta forma parti di e obhetivonan di reforma, pero e trayecto tambe ta enfrente retraso. Den consulta cu experto, ta ser analisa cual medida legal ta realizable den e tempo cu a keda di e Onderlinge Regeling Samenwerking bij Hervormingen. No solamente ta mira contenido di posible legislacion, sino tambe aspecto di implementacion y consecuencianan financiero. Ta spera un consejo pa decision gubernamental den e di dos mitar di 2026.

E reforma di derecho laboral ta forma otro componente importante di e programa. Gobierno ta investiga e posibilidad pa amplia uso di contrato temporal. E rapport ta indica cu basa riba consejo legal y un consejo di SER, ta ser examina si dunadornan di trabao por haya mas flexibilidad pa usa contratonan temporal pa grupo specifico di trahador. Na mesun momento, e tema aki ta ser trata den conexion cu mehoracion di proceduranan di retiro y desaroyo di un futuro reglamento di desempleo. Ta spera un decision e aña aki, despues di cual por continua cu e preparacion di e legislacion.

Den e area di seguridad social, modernizacion di legislacion di asistencia social tambe tin un lugar central. Segun e rapport, varios ley y decreto nacional mester ser realisa pa

completa e reforma. Actualmente un concepto di ley a ser presenta na Directie Wetgeving en Juridische Zaken (DWJZ), mientras cu ta sigui traha riba otro producto legislativo. E interdependencia entre diferente piesa di legislacion ta haci e proceso complejo. Na mesun momento, preparacionnan pa implementa e ley nobo a cuminsa caba. Esaki ta inclui adaptacion di procesonan di trabao y sosten di ICT necesario. E meta ta crea un sistema di asistencia social mas moderno y efectivo cu ta responde miho na necesidadnan actual di sociedad.

Otro tema importante ta e introduccion di e Landsverordening Registratieplicht. E legislacion aki mester contribui na miho registracion y control den mercado laboral y cadena migratorio. Actualmente minister ta warda un rapport adicional prome cu tuma un decision tocante presentacion formal di e ley na Parlamento di Aruba. Consecuentemente, e trayecto ainda ta den fase di evaluacion y decision.

E rapport ta señala cu atencion particular ta ser duna na futuro desaroyo di Departamento di Progreso Laboral y Directie Arbeid en Onderzoek. Un evaluacion amplio di ambos institucion a ser conclui na comienso di 2026. Basa riba e recomendacionnan di e evaluacion aki, gobierno ya a tuma decision tocante e siguiente paso. E implementacion di e cambionan proponi ta programa pa cuminsa durante 2026. Ademá, anteriormente a ehecuta un programa di training den cooperacion cu Leiden pa fortalece capacidad institucional di DPL. E refor-

manan mester resulta na final den un aparato laboral mas eficiente y un miho servicio pa esnan cu ta busca trabao y dunadornan di trabao.

Politica di admision di trahadornan stranhero tambe ta forma parti di e agenda di reforma. Gobierno ta traha riba mehoracionnan relaciona cu garantenan, caminda tanto registracion como verificacion di garantianan mester ser fortalece. Un experto actualmente ta sostene e servicionan relevante den implementacion di un plan paso pa paso. Banda di esey gobierno ta trahando riba un revision di politica cu e meta pa yega na un registracion central di varios forma di garantia. E proceso aki ta cana paralelo cu mas desaroyo di ICT dentro di DIMAS.

Por ultimo, gobierno kier fortalece cooperacion entre diferente instancia gubernamental involucra den admision na mercado laboral. Un elemento importante di esaki ta miho intercambio di informacion entre servicionan. Basa riba consejo externo tocante e sistema digital di DIMAS, actualmente un plan di accion existente ta ser adapta. Ta spera cu gran parti di e mehoracionnan lo consisti di modernizacion di sistema ICT y miho sosten pa procesonan operacional. Esaki mester contribui na proceduranan di admision mas eficiente y miho adaptacion na necesidadnan di mercado laboral.

E rapport ta muestra cu Aruba ta logra progreso den varios aspecto di reforma di mercado laboral y seguridad social. Na mesun momento, ta cla cu varios proyecto ainda ta depende di trayectonan legislativo complejo, decisionnan gubernamental y cambionan organizacional. Especialmente e reglamento di desempleo, legislacion ARBO, reforma di contratonan temporal y modernizacion di e ley di asistencia social lo rekeri atencion special den e periodo cu ta bin.

A pesar di e desafionan aki, e meta final ta keda mescos: un mercado laboral cu ta promove participacion, productividad y trabao digno, combina cu un sistema di seguridad social cu ta proteha ciudadanonan contra pobreza, discapacidad laboral y perdida di trabao. E siguiente lunanan lo ta decisivo pa determina te con leu e reformanan plania por ser converti den legislacion, politica y implementacion concreto.

Mas entrada, menos debe:

Finanzas publico di Aruba ta muestra mehoracion gradual den e prome kwartaal di 2026

Finanzas publico di Aruba a muestra resultadonan mixto, pero generalmente positivo durante e prome kwartaal di 2026, segun e ultimo cifranan publica pa Banco Central di Aruba (CBA) den su publicacion "Quarterly Tables Government Sector 2026-I." Mientras cu entrada di gobierno a subi compara cu e mesun periodo di año pasa, y debe publico total a sigui baha, gobierno ainda a registra un deficit presupuestario durante e prome lunanan di e año.

E rapport ta duna un bista general di entrada di gobierno, gasto, nivel di debe y e relacion financiero entre gobierno y e sistema monetario durante e prome kwartaal di 2026. E cifranan ta preliminar y ta presenta riba base di cash.

Entrada total di gobierno a alcanza Afl. 436.8 miyon durante e prome kwartaal di 2026. Esaki ta representa un crecimiento di casi 6% compara cu e Afl. 413.1 miyon cu a ser recauda den e mesun periodo na 2025. E crecimiento aki a ser impulsa principalmente pa un aumento den recaudacion di impuesto, cu a yega na Afl. 407.4 miyon.

Entrada fiscal a representa e mayoria absoluto di entradanan di gobierno durante e kwartaal. Impuestonan riba entrada y ganashi a genera Afl. 85.3 miyon. Aunke esaki tabata un tiki mas abao di e Afl. 88.8 miyon registra den e prome kwartaal di 2025, otro categorianan di impuesto a muestra miho desempeño.

Un di e contribuyentenan na entrada di gobierno a keda e impuesto di benta, miho conoci como BBO y BAVP. Recaudacion den e categoria aki a yega na Afl. 116.5 miyon durante e prome kwartaal, compara cu Afl. 107.8 miyon un año prome. E aumento ta indica cu actividad economico y gastonan di consumidor a keda fuerte.

Impuesto riba mercancia a genera Afl. 100.3 miyon, un tiki mas halto cu e Afl. 99.0 miyon recauda durante e mesun periodo di 2025. Derechonan di importacion a keda e fuente mas grandi di entrada den e grupo aki, cu Afl. 61.5 miyon.

Impuesto riba servicio tambe a registra un aumento notable. Entrada den e categoria aki a subi te na Afl. 50.0 miyon, compara cu Afl. 43.9 miyon den e prome kwartaal di año pasa. Un contribuidor importante tabata impuesto riba camber di hotel, cu a produci Afl. 35.6 miyon. Esaki ta refleha e importancia continuo di turismo pa economia di Aruba.

Entrada cu ta bin di impuesto riba divisa di exterior tambe a subi considerablemente. Recaudacion a alcanza Afl. 25.4 miyon durante e prome kwartaal di 2026, compara cu Afl. 14.7 miyon un año prome.

Na mesun momento, entrada no-fiscal a suma Afl. 29.4 miyon. Esaki tabata un poco mas halto cu e Afl. 25.8 miyon registra den e prome kwartaal di 2025.

A pesar di e aumento den entrada, gasto di gobierno a keda mas halto cu su entrada. Gasto total durante e kwartaal a alcanza Afl. 376.2 miyon. Aunke esaki ta representa un aumento chikito compara cu e Afl. 368.5 miyon den e mesun periodo di 2025, e cifra ta keda bao di varios nivel di gasto registra durante 2025.

Gasto relaciona cu personal a keda un di e categorianan di gasto mas grandi. Salarionan di gobierno a totalisa Afl. 99.1 miyon durante e kwartaal, mesun cifra cu den e prome kwartaal di año pasa. Contribucionnan di dunadornan di trabao a agrega otro Afl. 26.1 miyon.

Transferencia y subsidionan a representa un parti impor-

tante di gastonan di gobierno, alcansando Afl. 87.9 miyon. E categoria aki ta inclui pagonan di sosten y subsidio na diferente sector y institucion.

Gobierno a gasta Afl. 78.0 miyon na bienes y servicio durante e kwartaal, mientras cu pagonan di interes riba debe existente a suma Afl. 47.5 miyon. Aunke gasto di interes ta keda considerabel, e tabata mas abao cu e Afl. 54.9 miyon paga den e prome kwartaal di 2025.

Gasto di inversion a alcanza Afl. 6.4 miyon, indicando cu gobierno a sigui haci gastonan di capital, aunke na un nivel relativamente modesto.

Despues di tuma na cuenta prestamonan y pago back, Aruba a registra un deficit financiero di Afl. 58.8 miyon durante e prome kwartaal di 2026. Aunke ainda ta trata di un deficit, e resultado ta muestra un mehoracion compara cu periodonan anterior. Ora rekisitonan di financiamiento pendiente tambe ser inclui, e deficit den e medida mas amplio a resulta den Afl. 39.0 miyon.

Gobierno a financia su operacionnan pa medio di un combinacion di fuente di financiamiento local y externo, hunto cu adaptacionnan den su posicion den e sistema monetario.

Un di e desaroyo mas notable den e rapport ta e continuacion di e bahada den debe publico total di Aruba. Na fin di e prome kwartaal di 2026, debe total di gobierno tabata Afl. 5.0 biyon, compara cu Afl. 5.1 biyon na fin di 2025 y Afl. 5.2 biyon un año prome.

E reduccion di debe ta sigui un tendencia di bahada cu a keda visibel durante e ultimo añanan. Debe total di gobierno a baha di Afl. 5.7 biyon den 2022 te un tiki mas cu Afl. 5.0 biyon na comienso di 2026.

Debe externo ta sigui e componente mas grandi di obligacionnan di gobierno. Na fin di maart 2026, debe externo a suma na Afl. 2.94 biyon, mas abao cu e Afl. 3.09 biyon registra na fin di 2025. Debe cu Hulanda ta forma e componente individual mas grandi, cu Afl. 1.25 biyon.

Debe cu Merca ta na Afl. 720 miyon, mientras cu obligacionnan den e grupo di otro creditornan externo a suma aproximadamente Afl. 975 miyon.

Debe domestico, di otro banda, a subi un tiki durante e kwartaal, yegando na Afl. 2.06 biyon compara cu Afl. 2.03 biyon na fin di 2025. Bonus di gobierno a keda e instrumento di debe local mas importante, representando Afl. 1.58 biyon.

E rapport tambe a analisa e posicion financiero di gobierno den e sistema monetario di Aruba. Na fin di maart 2026, gobierno tabatin un total di Afl. 391.7 miyon di deposito den Banco Central di Aruba y den banconan comercial hunto.

E depositonan tabata consisti di Afl. 156.3 miyon den Banco Central y Afl. 235.5 miyon den banconan comercial. Na mesun momento, obligacionnan cu autoridad monetario y banconan comercial a yega un total di Afl.

517.7 miyon.

Como resultado, gobierno a registra un posicion neto di obligacion di Afl. 126.0 miyon den e sistema monetario. Esaki ta representa un deterioro compara cu fin di 2025, ora e posicion neto tabata Afl. 55.7 miyon.

E cifranan ta indica cu gobierno a haci diferente movimiento den su maneho di deposito y financiamiento durante e kwartaal.

E dato mas recien ta sugeri cu finanzas publico di Aruba ta sigui beneficia di entrada fiscal solido, specialmente di actividad relaciona cu turismo y impuesto riba consumo. E aumento den entrada di BBO/BAVP y impuesto di hotel ta indica cu actividad economico y gasto di bishitante ta keda na un nivel saludable.

Na mesun momento, gobierno ta sigui enfrente a reto di balansa gasto cu entrada mientras cu ta mantene progreso den reduccion di debe publico. Aunke e carga di debe a sigui baha y gasto di interes a reduci, deficit presupuestario ainda ta presente y mester ser financia.

Resultado di e prome kwartaal, pues, ta presenta un cuadro di mehoracion fiscal gradual mas cu un cambio total. Crecimiento den entrada, reduccion di debe y bahada den obligacionnan externo ta forma desaroyonan positivo, mientras cu deficit persistente y necesidad di financiamiento ta muestra cu disciplina fiscal lo keda importante den añanan binidero.

Editor

Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V.
Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager

Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redaccion

noticia@bondia.com

Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)

Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta

Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte

Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital

Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com

Martha Arteta de Ariza

Distribucion

Jenny Kelly

Coleccion

Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press

Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press

Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Francis Dirksz

Colaboracion

Agence France Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion

Sociedad Interamerica
di Prensa (SIP)

DIRECCION

Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram: bondiaaruba

BON DIA ARUBA ta un corant
redacta y imprimi na Aruba y ta
obenibel di dialuna te cu diasabra.
Ningun contenido por wordo reproduci
sin permiso di editor.

Editorial

‘Status aparte’... Realidad o ficcion...?

Den e actual debate tocante e propuesta di ley di Reino pa supervision financiero awor tambe e concepto ‘status aparte’ a drenta e discusion. Mientras un banda ta bisa cu Aruba su status aparte ta na peligro pa via di e ley di Reino encuan to supervision financiero, di banda gubernamentalno ta contradeci esaki, pero ta keda hopi pa clarifica ainda si e peligro señala ta hustifica.

Pa cumenza, nos tin cuarenta aña, o talvez hasta mas, ta scucha di hurista experimenta, cu a participa na e proceso di crea Constitucion di Aruba, cu e concepto ‘status aparte’ a surgi como un consigna den e lucha pa Aruba por a bandona e entidad ‘Antiyas Hulandes’ y haya un status separa, como pais autonomo dentro di Reino Hulandes. Esey a logra y a haya en berdad e posicion autonomo desea. Esaki a crea e situacion di dos pais cu gobierno autonomo propio dentro di Reino. Cu esaki, tecnicamente mira, Aruba no tabatin un status aparte mas, pero a bira un pais autonomo mas dentro di Reino Hulandes. Y despues di e cambionan di 2010, Reino Hulandes a pasa pa consisti di tres pais cu gobierno autonomo y un pais ‘madre’ cu ta domina Consejo di Ministro di Reino na tur momento. E ultimo aki ta haci cu no por papia di un Reino consistiendo di cuatro pais cu status igual; esey simplemente lo ta un engaño. Awor, e hecho cu huridicamente no ta existi un ‘status aparte’ mas, ta kita algo di e valor cu esaki tabatin pa Aruba, como lema cu te awe ta simboliza e lucha ferviente cu hopi hende den añanan 70 y 80 a kere imposible, pero cu a logra, contra biento y marea? Absolutamente cu no, e ta keda representa e lucha y victoria historico ey. Cualquier persona o entidad cu ta papia di ‘status aparte’ ta referi na algo cu pa tur Arubano no mester di splicacion; esey lo keda asina tambe.

Mientras pa nos e discusion tocante e concepto ‘status aparte’ no ta confronta ningun peligro o menaza, mas bien mal comprension y interpretacion so, e actual debate encuan to e ley di supervision ta acompaña pa un falta serio di informacion real. Pa por clarifica bon kico ta haci falta aki, e pregunta: Kico ta loke esencialmente gobierno y oposicion ta trece dilanti pa argumenta nan posicion?

Gobierno: e ley di Reino ta un paso logico cu tabata palabra y acorda caba na momento cu e actual gabinete a asumigobierno. Principalmente ta mustra riba e ‘Bestuurlijk Akkoord’ cu e gabinete anterior a firma cu gobierno Hulandes, cu ta contene e condicionnan basico pa e propuesta di ley di Reino y e ley local pa completa e solucion ‘hibrido’ presenta den e acuerdo. Pa tur claridad, e actual gabinete ta di

acuerdo cu e legislacion presenta pa aprobacion. Oposicion, lidera pa e partido socialdemocrata cu tabata dirigi e anterior gabinete, ta concentra nan obhecion contra e ley di Reino principalmente riba e argumento cu e actual propuesta di ley ta atenta contra autonomia di gobierno di Aruba. Ta mustra concretamente riba articulo 38 di e propuesta di ley, cu ta prohibi Aruba pa aproba cambio den e ley local sin aprobacion previo di Gobierno di Reino. Esaki segun e consejo di Raad van Advies en berdad lo no ta cuadra cu loke nos Constitucion ta formula encuan to proposicion y aprobacion di ley na Aruba. A base di esaki ta expresa e preocupacion cu e prohibicion pa haci cambio den e ley local ta atenta contra Constitucion di Aruba y ta limita autonomia na un manera, pa nan en todo caso, inacceptable.

Pero, con mester mira e obhecionpositor aki, den luz di e realidad cu e documentonan disponible ta pone nos dilanti? E ‘Bestuurlijk Akkoord’ firma dia 4 di juni 2024 pa Ministro Presidente di Aruba y Secretario di Estado Hulandes responsable pa Asunto Interno y di Reino, ta contene e acuerdo tocante contenido di e ley local. Texto di punto 5 di e acuerdo: “Aruba ta adopta stipulacionnan complementario, manera cuantificacion di e normanan, den e regulacion nacional (e ley local; red.). Regulacion nacional cu ta relaciona cu maneho presupuestario, maneho financiero o e supervision financiero por keda aproba o modifica solamente cu aprobacion di Consejo di Ministro di Reino.” Pa bisa e asunto manera e ta anto: gobierno anterior, representa pa e promer ministro di e tempo ey (2024) a firma e acuerdo cu e parti aki aden. E no a bin cay for di cielo despues. A pesar di esey ta imaginable cu ta sinti cu esaki ta un condicion demasiado fuerte; tur hende por tin ‘second thoughts’ y ta actua pa cambia esey. Sin embargo, no ta esey ta e impresion cu a duna na publico; e impresion crea ta cu Hulanda ta busca di crea un dominio maximo y hasta exagera den e supervision. Berdad ta cu Hulanda ta busca maximo garantia pa no haya repiticion di gobierno y/o parlamento di Aruba cu ta introduci cambio den e ley local cu ta contrario na interes di Gobierno di Reino den su papel di supervisor financiero, loke a sucede na 2019. Y cu e ley ta kita ‘autonomia’ di Aruba? Si, Gobierno di Reino ta interveni den maneho financiero di Aruba, cu por keda maneha su presupuesto, dentro di cierto parametro, imponi pa e supervision. Por yama esey ‘perdida di autonomia’? Si, pero e ta temporal; e ley ta contene tambe e clausula di salida cu Aruba a desea. O yam’e simplemente ‘autonomia’ pasobra esey e ta, no independencia completo.

Secretario di Estado Eric van der Burg ta enfatisa cu No por pidi dispensa pa un realidad

“Mi no por pidi dispensa pa bisa cu solo ta sali y ta baha,” ta e reaccion di Secretario di Estado pa Asuntonan di Reino Eric van der Burg riba e demanda di sindicatonan na Aruba pa e duna dispensa pa su declaracionnan na Hulanda.

Manera ta conoci Van der Burg a declara cu HOFA, esta e rijkswet riba financiamiento sostenibel di Gobierno di Aruba (houdbare overheidsfinancien Aruba) ta nifica cu e ley lo haci tur e cuater paisnan di Reino igual. E comentario aki a cay na mal tera na Aruba pa motibo cu e autonomia di Aruba y e derechonan adkiri ta diferente cu esun di Corsou y St. Maarten na 10-10-10. Aruba a haya su autonomia na 1986 bao circunstancianan dificil y sin dispensacion di debenan manera tabata e caso pa Corsou y St. Maarten na 10-10-10 pa cual si mester a bin un rijkswet di supervision.

Sindicatonan den Union di Aruba a haci un declaracion forma contra e ponencia di Van der Burg unda a enfatisa cu no ta de acuerdo cu e ponencia, y cu ta ignora e diferencia historico fundamental y constitucional den Reino Hulandes. E supervision financiero basa riba ley di Reino pa Corsou y St. Maarten tabata e condicion pa e paisnan ey haya nan autonomia. Aruba for di 1986 ta mancha su propio finanzas, den forma autonomo. “Elimina of debilita e distincion bao argumento di igualdad ta mina e realidad historico y constitucional di Aruba den Reino,” e sindicatonan a ilustra.

Ayera Secretario di Estado Van der Burg a enfatisa cu desde cu el a bira e mandatario encarga, e ta papia di cuater

pais den Reino cu ta completamente igual na otro. “No ta cuestion di ta un mama y tres ruman, sino cuater ruman. E no ta bisa nada di e Status Aparte cu ta apenas un poco mas cu un luna a celebra na Aruba hunto cu Rey.” Van der Burg ta bisa cu berdad ta cu Aruba a haya su autonomia na 1986 y cu na 2010 a bin dos pais nobo.

Pero, Van der Burg a bisa cu ningun momento el a mara e autonomia di Aruba y esun di Corsou y St. Maarten na otro cu e HOFA. “Ta trata di dos asunto separa. E HOFA a keda acepta pa tur cuater gabinete di Reino Hulandes, cu awor ta na Raad van State pa conseho. Y banda di dje, mes-

ter bin un landsverordening cu Parlamento di Aruba mester acepta si kier pa e rijkswet haya su funcion. Parlamento tambe por vota contra. Ta ora cu Parlamento acepta cu e rijkswet lo bin.”

Van der Burg ta enfatisa cu e mes ta hopi positivo pa e rijkswet pasobra e lo ta na beneficio di Aruba. “E rijkswet lo nifica inversion den e funcionamiento di e cuater paisnan, pero mas tanto cu Aruba por presta segun e mesun tarifanan cu St. Maarten y Corsou ta presta, cu ta tarifanan Hulandes. No tin un pais mas cu no ta Hulanda cu por otorga prestamo mas barata. Hulanda tin e rating mas halto y e interes lo ta hopi mas abao di e prijs di mercado.”

E protesta di sindicatonan cu Hulanda lo ta mina autonomia di Aruba como tal no ta na su luga y como tal, Van der Burg no ta mira e necesidad pakico e mester expresa palabranan di dispensa.

Den edicion di Dialuna Bon Dia Aruba lo amplia mas riba e ponencia di Secretario di Estado Eric van der Burg riba e tema di HOFA.

Asina bon
Nos Papiamento ta...?

Tocante eror recurente y persistente...

Den e edicion aki di nos column semanal tocante Papiamento nos ta repasa algun tema cu den pasado nos a trata caba, pero ta trata di eror cu nos ta mira bolbe cada biaha atrobe. Como cu e momento cu a trata e tema particular ey por ta facilmente tres o cuatro aña pasa, por supone cu no tur persona a cera conoci cu e tema. Aki anto algun di e erornan mas comun cu nos ta haya den publicidad.

Uso di ‘nan’ innecesariamente Un di e erornan mas comun den skirbimento di nos idioma ta e uso innecesario di e adicon ‘nan’ na un sustantivo. Papiamento tin e regla – no skirbi – cu ora e contexto di e frase ta indica ‘plural’ (meervoud), anto no ta pone ‘nan’ tras di e palabra. Aki ta trata di un eror cu nos ta mira hopi, unda ta desvia talvez pasobra tur e otro idioma cu nos ta usa regularmente no conoce e concepto aki y ta usa – casi semper – e forma plural. Un ehemplo: na Hulandes ta bisa: “Die man heeft vier honden.” A pesar cu e cantidad (vier) ta indica plural, semper ta usa plural pa e sustantivo (honden). Manera semper, tur idioma tin nan excepcion y Hulandes tambe tin algun: “Een paar jaar”, cu na Papiamento lo ta “Un par di aña.”

Loke ta keda un estorbo pa lesa ta un frase cu varios sustantivo tras di otro y ta pone ‘nan’ tras di cada palabra. Ehemplo: “A invita tur atletanan, entrenadornan y dirigentanan deportivo pa participa na e evento.” Na bon Papiamento esaki mester ta: “A invita tur atleta, entrenador y dirigente deportivo pa participa na e evento.” Esaki ta duna un frase mas economico, mas conciso y mas agradable pa lesa.

E adicon di ‘nan’ no ta solamente pa indica plural. E ta den uso tambe pa duna enfasis na algo cu nos ta bisa. Por ehemplo, pa pone enfasis ora nos kier bisa ‘aki’, nos ta bisa ‘akinan’. Esey ta posiblemente e origen di nos ‘nan’ tambe, anterior na e uso pa indica plural. Pakico nos ta pensa esaki? Pasobra den e idioma cu a sirbi como e promer donantenan pa nos Papiamento, manera e idioma crioyo di Guine Bissau (y Cabo

Verde), cu tabata existi algun siglo promer cu Papiamento a surgi, ‘nan’ ta conoci como forma pa enfatisa algo, pero no ta conoci como forma pa indica plural, manera den Papiamento. En todo caso, nos Papiamento tin tres diferente forma pa usa e palabra ‘nan’ pasobra el a bira tambe e palabra pa indica e tercer persona plural, algo unico cu nos no a topa ainda den otro idioma di referencia.

Lamentablemente ta usa e ‘nan’ awendia hopi sin mester, y ta bay un stap mas leu, usando e forma di enfasis como esun normal y ta pone un ‘nan’ extra su tras: ‘akinan’ ta bira anto ‘akinan’ como e forma enfatisa nobo. Realmente nos no mester di esaki y nos por usa ‘aki’ normalmente y ‘akinan’ den caso cu e ta necesario. Igualmente nos ta usa ‘ey’ y ‘eynan’ y no ‘eynanan’...

Cune, cu ne, cun’e of cunele? Con pa skirbi esaki corectamente? Pa comprende bon con pa skirbi esaki mas corecto posible, ta importante conoce su origen. Esaki ta origina den Portugues y/o Spañol: ‘com ele’ o ‘con él’. Den pasado, y te awe, nos Papiamento conoce e forma ‘cunele’ cu ta e forma original, posiblemente for di Portugues (‘com ele’). Segun nos customber di haci palabra mas cortico, esaki cu tempo a bira ‘cune’. Pero hopi biaha nos ta mira cu ta skirbi ‘cu ne’, o ‘cun’e’. Pa e ultimo forma aki nos por tin argumento, den e sentido cu loke ta indica cu e apostrof (’) ta e ‘el’ cu a desaparece. Loke ta parce nos sigur incorreto ta ‘cu ne’ ya cu e ‘n’ originalmente ta pertenece na e ‘cu’ y no na e ‘e’. Pa tene e asunto mas simple posible, nos ta propone skirbi ‘cune’.

El a bay, e la bay, of? Mescos den e ehemplo di ‘cune’, aki anteriormente nos idioma tabata conoce e palabra ‘el’, loke den curso di tempo a keda abrevia na ‘e’. Sin embargo, den e caso aki unda e ‘e’ cu tabata ‘el’ a haya su tras e ‘a’ cu ta representa e pasado di e verbo cu ta sigui; pa facilidad den pronunciacion ta bisa ‘ela bay’ pero e forma corecto di skirbi esaki ta ‘el a bay’, y no ‘e la bay’. Nos conoce e palabra ‘la’ den Papiamento, pero solamente den musica...

Ministro di Husticia ta anuncia cu entrante **01 juni 2026** segun Ley di Molestia, durante 30 dia lo tin oportunidad pa un y tur tuma conocimiento na Departamento di Legislacion y Asunto Huridico, **Schotlandstraat 53** di un peticion di permiso cu a ser haci pa un instalacion di gas di **1 x 774 lbs** na **J.G. Emanstraat 72**. Den e periodo aki tur hende por expresa por escrito nan desacuerdo cu dunamento di e permiso menciona. Esaki mester ta dirigi na Ministro di Husticia mediante director di Departamento di Legislacion y Asunto Huridico, Schotlandstraat 53.

Cuminsando cu 4 florin, bo por gana e suma grandi aki

Afl. 380.000,-

Obtenibel na cualkier rebendado di Lotto.

HUNGA AWO

sorteo ta awe nochi 7:45 pm

Mayoria parlamentario ta apoya investigacion independiente riba clinicanan di fertilidad y donantenan masivo

(NLTimes)—Gobierno mester lansa un investigacion independiente tocante abuso den clinicanan di fertilidad y donantenan masivo. Un mayoria den Tweede Kamer, camara abao di parlamento Hulandes, a apoya un mocion di parlamentario di PRO Lisa Vliegenthart cu a pidi p'esey. Minister di Salud Sophie Hermans ta habri na e idea, Nieuwsuur a reporta.

Siman pasa, e programa di actualidad a revela cu clinica di fertilidad Medisch Centrum Kinderwens (MCK) no a divulga cu el a crea deliberadamente donantenan masivo na 2018 despues cu asociacion di ginecologonan a instrui tur clinicanan di fertilidad pa haci esey. E clinica tambe a usa sanger di donantenan cu tabata mas bieu cu loke directivanan ta permiti.

Inspector pa Salud y Cuido di Hubentud ta investigan-

do conducta di MCK, pero Vliegenthart ta kere cu a yega tempo pa un investigacion nacional den tur clinica di fertilidad y den donante masivo, mirando tur "interes y incentivo." Tweede Kamer lo vota riba e mocion diamars binidero.

VVD, SGP, ChristenUnie y Groep Markuszower a bisa Nieuwsuur cu nan lo apoya e mocion. D66 y CDA a bisa cu probablemente nan tambe lo haci esey.

Aña pasa, investigacion a muestra cu tabatin por lo me-

nos 85 donante masivo na Hulanda desde 2004. Un donante di sperma ta ser considera un donante masivo si el a produci mas cu 25 mucha, e norma previamente estableci pa asociacion di ginecologonan.

Minister di Salud Publico Sophie Hermans a bisa durante un debate tocante e ley nobo di embrio siman pasa cu e tabata considerando un investigacion asina, specialmente tocante cual lo mester ta e scala di un investigacion.

"Pues mi ta compronde e peticion den e mocion hopi bon," el a bisa. E lo presenta un plan di accion na september.

Stichting Donorkind, un fundacion cu ta defende interesnan di personanan concebi door di donacion di sperma, ta kere cu investigacionnan separa pa cada clinica no ta suficiente mas y ta apoya completamente un

solo investigacion nacional.

"Ta cla cu ta necesario pa mira mas leu di e incidente y identifica patronchinan structural," presidente Ties van der Meer a bisa.

E fundacion ta boga pa un investigacion cu ta mira 80 aña atras, compara cu investigacionnan grandi reciente tocante violencia den cuido di hoben y adopcion for di exterior.

Fiom, e centro di experticio pa embaraso no desea, asuntonan di parentesco y adopcion, tambe ta apoya un investigacion.

Un vocero a bisa Nieuwsuur cu esey no lo deshaci e sufrimento causa pa abuso den concepcion cu donacion di sperma.

"Pero e por yuda esnan envolvi haya respuesta y ofrece un les pa henter e sector den futuro."

Compania acusa den morto relaciona cu asbestos ta argumenta cu mester descarta caso pa ta demasiado bieu

Su abogado a pidi corte na Almelo diabierna pa prome laga Corte Supremo revisa e asunto di verjaringstermijn.

"Si Corte Supremo dicidi na mi favor, lo no tin ningun caso mas," el a bisa den corte, segun ANP.

Aña pasa, Ministerio Publico a dicidi di procesa e compania di Goor pa e morto di tres persona cu a bira malo pa motibo di exposicion prolonga na fibranan di asbestos carcinogenico.

Segun fiscalia, Eternit conscientemente a expone trahadornan den pasado na riesgo serio pa nan salud.

Segun expertonan, esaki ta e prome biaha cu un caso di e

sorto aki a conduci na acusacion di homicidio involuntario.

Abogado di Eternit, Daan Doorenbos, a enfatisa cu e compania a stop di traha cu asbestos despues cu e prohibicion nacional a ser introduci na 1993.

E ta argumenta cu, como resultado di esey, e caso mester ser considera vence pa 2013. E tambe a nota cu aunke e termino di verjaringstermijn pa delitonan serio a ser elimina na 2013, e cambio ey no a ser haci retroactivo.

Fiscalia ta mantene cu loke ta conta ta e momento cu e victimanan a muri di nan enfermedad, den e caso aki dos extrahador y casa di un di nan.

Un di e victimanan, cu a traha como un asina yama "papboer," a ser exponi na asbestos durante hopi aña. Su casa tambe a ser afecta despues di laba su paña di trabao na cas.

E victima mas hoben, emplea den departamento di corta, a muri di cancer relaciona cu asbestos na 2014.

E proceso a cuminsa despues di un rapport di 2019 di Comité di Victimanan di Asbestos, cual ta afirma cu Eternit tabata sa di e riesgonan pa salud di asbestos algun decada prome pero a sigui laga personal manipula e material.

Doorenbos a adverti contra evalua accionnan di pasado cu e comprendemento di

awor.

El a bisa cu asbestos tabata ser mira hopi diferente den sociedad den añanan anterior y cu su peligro tabata ampliamente subestima.

Como "prueba doloroso" di esey, el a señala cu varios ehecutivo di Eternit mes a muri cu enfermedadnan relaciona cu asbestos cu paso di tempo.

Corte ainda no a dicidi riba e obheccionnan di Eternit, y ta spera un veredicto pa 17 di juli.

E hues a nota cu e siguiente pasonan den e proceso criminal lo depende di e resultado ey.

(NLTimes)—Eternit, un compania di materialnan di construccion, ta argumenta cu e caso criminal presenta contra dje door di Ministerio Publico (OM) ya a vence pa motibo di verjaringstermijn.

Aruba, Bonaire y posiblemente Corsou ta explora solucion conhunto pa maneho di desecho

(CuraçaoChronicle) - Aruba ta explorando posibilidad pa establece un alianza regional pa maneho di desecho cu Bonaire y potencialmente Corsou, mientras islanan Caribense dentro di Reino ta sigui enfrenta desafio creciente relaciona cu eliminacion di desecho, proteccion ambiental y desaroyo sostenibel.

E iniciativa a ser discuti durante debate di Comision pa Relacionnan den Reino, teni den Tweede Kamer Hulandes riba 27 di mei, unda a lanta preocupacionnan tocante e situacion di desecho cu ta empeora na Bonaire y e necesidad pa un enfoque regional mas coordina. Durante e debate, Secretario di Estado pa Relacionnan den

Reino Eric van der Burg a confirma cu Aruba especificamente a lanta e asunto di maneho di desecho durante consultanan cu Comision Europeo. Discusionnan a inclui oportunidadnan pa cooperacion entre e islanan di e parti Caribense di Reino.

E discusionnan ta bin mien-

tras Aruba ta desaroya planan pa procesamiento circular di desecho conecta cu area di refineria riba e isla, mientras Bonaire ta sigui lucha cu problemanan di hopi tempo rond di su sitio principal di deposito di desecho.

E debate a enfoca fuertemente riba situacion na La-

gun, comunmente conoci como Selibon. Miembronan di Parlamento a expresa preocupacion tocante riesgonan pa salud, candela recurente, impacto ambiental y desafionan di gobernacion relaciona cu maneho di desecho na Bonaire.

Representantenan di fraccion parlamentario Hulandes di GroenLinks-PvdA a argumenta cu e islanan mester examina hunto con desecho por ser procesa di manera mas eficiente y sostenibel.

E posibilidad di cooperacion regional ta mira como un manera potencial pa reduci costo mientras ta mehora resultadonan ambiental. Door di combina recursonan y infraestructura, e islanan potencialmente por desaroya

sistemanan di tratamiento di desecho mas eficiente cu loke lo ta posibel individualmente.

E debate tambe a amplia mas aya di maneho di desecho pa aborda desafionan mas amplio di desaroyo cu Caribe Hulandes ta enfrenta. Parlamentarionan a destaca crecemento rapido di poblacion na Bonaire y e presion creciente cu esaki ta pone riba servicionan publico y infraestructura.

Pa Corsou, e discusionnan por habri porta pa participacion futuro den un strategia regional di maneho di desecho, potencialmente permitiendo e isla colabora cu Aruba y Bonaire riba un di e desafionan ambiental mas persistente di Caribe.

Prijs di electricidad ta subi atrobe na Corsou mientras hogarnan ta enfrenta cuenta di utilidad mas halto

(CuraçaoChronicle) - Residentenan di Corsou lo mira un otro aumento den nan cuenta di electricidad cuminsando 1 di juni, mientras tarificanan di awa lo baha solamente di manera marginal, segun e ultimo ahustenan di tarifa di utilidad anuncia pa gobierno.

E tarificanan nobo ta nifica cu casnan lo paga mas pa electricidad den tur categoria di consumo, siguiendo un tendencia di costo energetico creciente cu a afecta consumidor nan durante e ultimo lu-

nanan.

Pa casnan cu ta consumi te 250 kilowatt-ora (kWh) pa luna, tarifa di electricidad lo subi for di casi 59 cen te casi 61 cen pa kWh. Clientenan cu nivel di consumo mas halto lo enfrenta cargonan ainda mas halto.

Den e categoria di consumo mas halto, tarifa lo subi for di poco menos cu 74 cen te casi 76 cen pa kWh.

Casnan cu ta usa te nueve meter cubico di awa pa luna awor lo paga 8.32 florin pa meter cubico. Prijsnan di

awa den categorianan di consumo mas halto tambe lo baha, aunke e reduccionnan ta solamente un fraccion di un cen. Segun gobierno, e reduc-

cion modesto ta resultado di costonan di electricidad mas abao relaciona cu produccion di awa potabel. Sinembargo, funcionarionan ta reconoce cu impacto riba consumidor

nan lo ta minimo, ya cu e reduccion probablemente no lo produci un diferencia notabel riba cuentanan mensual di utilidad.

E ultimo ahustenan ta destaca influencia continuo di costonan energetico riba prijsnan di utilidad na Corsou, unda fluctuacionnan den prijs di combustible por afecta directamente tanto generacion di electricidad como costo di produccion di awa.

E tarificanan nobo ta dreña na vigor riba 1 di juni.

Hulanda lo duna asilo na mayoria muher y mucha muher di Afganistan bao politica nobo

(NLTimes) - Muher y mucha muher di Afganistan cu busca asilo na Hulanda awor tin hopi mas posibilidad pa haya permiso pa keda na e pais. Siguiendo un decision di minister di Asilo, Bart van den Brink, nan lo cualifica pa un permiso di residencia "den gran mayoria di caso", segun su ministerio a comunica.

E politico di CDA a tuma e decision despues cu oficialnan di ministerio di Asuntonan Exterior a adverti cu e situacion pa muher y mucha muher bao di gobierno Taliban a bira pio. Na zomer di 2024, Afganistan

a introduci un asina yama "ley di moralidad", cu ta limita libertad di movimiento di hende muhe y ta reduci nan oportunidadnan pa desaroyo.

Muhernan Afgano ya tabatin mas posibilidad pa obtene un permiso di residencia si nan no por a cumpli cu e reglanan di Taliban y, como resultado, tabata core peliger di persecucion. Van den Brink a bisa cu el a cambia e formulacion di e politica pasobra, segun el a indica, e no tabata reflehá adecuadamente e situacion real na Afganistan.

Un total di 760 ciudadano Afgano a entrega peticion di asilo

na Hulanda durante 2025 bao di e politica cu tabata vigente te cu awor. E cifra tabata 490 na 2024, compara cu 670 peticion na 2023.

E decision di minister Van den Brink ta basa riba un rapport nobo y detaya di ministerio di Asuntonan Exterior, cu ta cubri e desaroyonan entre juni 2023 y october 2025.

Na final di 2025, politica Hulandes di asilo a enfrenta critica fuerte despues cu Servicio di Inmigracion y Naturalisacion (IND) y e minister di e tempo ey, David van Weel, a rechasa peticionnan di asilo di varios muhe Afgano. Van Weel a bisa na e momento ey cu, teoricamente, muhernan por a "adapta" nan mes na bida bao di e regimen.

Despues di un reaccion fuerte di publico y un serie di procedementonan legal, IND a cambia rumbo na comienso di 2026 y finalmente a otorga permiso di residencia na cuatro muher Afgano.

Embahada di Filipinas ta suspende contratonan di au pair pa Hulanda pa motibo di supuesto abuso

(NLTimes) - Embahada di Filipinas na Den Haag a tuma decision pa suspende temporalmente aprobacion di contratonan di au pair pa ciudadano Filipino cu kier traha na Hulanda. Segun e embahada, nan a ricibi reportahenan “ripiti” tocante au pairnan cu ta traha demasiado ora y cu no ta ricibi pago suficiente. E suspension lo drenta na vigor riba 1 di juli, segun Nieuwsuur a informa.

Prome cu visanan bolbe ser procesa, gobierno di Filipinas lo investiga e situacion di au pairnan na Hulanda. Un vocero a confirma esaki na e programa. Gobierno di Filipinas tambe a tuma e mesun medida na Alemania, Francia y Suiza.

Aproximadamente 2.000 au pair for di Union Europeo ta bin Hulanda cada aña. E gran mayoria di nan ta bini for di Filipinas. Nan ta usa e programa di au pair estableci den marco di “intercambio cultural”, cu meta pa au pair y famianan anfitrión siña mas tocante cultura di otro, segun Servicio di Inmigracion y Naturalisacion (IND). E programa ta rekeri cooperacion di e paisnan di origen di e au pairnan.

FairWork, un organisacion sin fin di lucro cu ta lucha contra explotacion di trahadornan migrante, a bisa cu nan no ta sorprendi cu e decision di gobierno Filipino. Segun Franny Parren di FairWork, e sistema actual ta vulnerabel pa explotacion.

“Hopi biaha au pairnan ta depende di e famia pa cuido di muchanan y tambe pa nan visa. E paso pa acudi na nos, y despues na Inspeccion

Laboral of IND, ta un paso grandi,” el a declara na Nieuwsuur.

A pesar di e barera grandi ey, FairWork a nota un aumento chikito den e cantidad di kehonan di au pair den ultimo tres aña. Entre otro, nan ta keha di dianan largo di trabao, trabao demasiado pisa y intimidacion.

“Den e casonan mas serio, tin menasa cu nan lo ser manda back pa nan pais di origen,” Parren a agrega.

E grupo di defensa Center for Philippine Concerns (CBC) ta critica e sistema actual. Segun nan: “Durante añas, e programa di au pair a ser promove manera un ‘intercambio cultural’, pero den practica hopi muher Filipino ta ser obliga pa haci trabao di cas y cuida mucha pa entre 300 y 350 euro pa luna, hopi bao di salario minimo Hulandes.”

E organisacion ta pidi gobierno di Filipinas pa tuma mas accion cu simplemente para visanan.

“Cu e decision aki, efectivamente au pairnan Filipino ta ser impedi di drenta Hulanda, mientras cu poco ta ser haci pa aborda e causanan fundamental di explotacion y abuso.”

Na 2021, ministerio di Husticia y Seguridad a haci e reglanan pa au pair mas estricto. E edad maximo a ser baha di 30 pa 25 aña, y au pairnan no por ta casa ni tin yiu.

E ministerio tabata spera cu e cambionan aki lo limita dependencia financiero y yuda

preveni abuso. Sinembargo, esaki no a resulta suficiente.

“Den añanan recien tabatin varios reportahe di abuso di e sistema di au pair,” IND ta bisa riba su website.

Segun e reportahenan, hopi au pair ta traha mas cu e max-

imo di 30 ora pa siman acorda y tambe ta haci trabao di cas mas pisa cu loke e programa ta permiti.

Segun e reglanan, au pairnan solamente por haci trabao suave den cas, manera cumpras y cushina. No obstante, tin reportahe di au pairnan cu ta haci limpieza intensivo y

mantenemento di hardin.

Tambe tin problema cu agencianan cu ta actua manera intermediario entre au pair y famianan anfitrión. Na september, IND a retira licencia di Nina Care, e agencia di au pair mas grandi di Hulanda, despues di reportahe cu e empresa no tabata haci control suficiente di au pairnan y cu famianan no por a logra contacto cu nan ora cu problema a surgi.

Ministerio di Husticia y Seguridad a comunica na Nieuwsuur cu nan a tuma nota di e decision di Embahada di Filipinas y cu esaki “no a ser coordina cu e ministerio di antemano”.

Segun un vocero, e ministerio ta tuma señalnan tocante posible abuso den e programa di au pair hopi serio y actualmente ta analisa, hunto cu e partidonan involvi, kico e decision aki lo significa pa Hulanda.

M.J.C TROMP NOTARIS

Santa Cruz 35 • Santa Cruz, Aruba
☎ +297 585 3500 | +297 585 7900
✉ info@notaristromp.com

Op **donderdag 4 juni 2026** des namiddag om 14.00 uur, zal in de vergaderzaal van de “Aruba Surfside Marina”, L.G. Smith Boulevard 7, Oranjestad, Aruba, ten overstaan van notaris mr M.J.C. Tromp of haar plaatsvervanger, de executoriale verkoop, als bedoeld in artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba, bij opbod en daarop volgende afmijning worden gehouden van:

- het recht van erfpacht tot 19 november 2051 op een perceel domeingrond, groot 646 m2, gelegen te Mabon in het Vierde District van Aruba, (kadastrale indeling: 4-E-22), nader omschreven in **kadastrale meetbrief nummer 82 van vier juli negentienhonderd een en negentig**, met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als “**Mabon 9-F**”.

Inzetprijs: Afl. 277.000, ==.

De veilcondities zullen 8 dagen voor de verkoopdatum ter inzage liggen ten kantore van voornoemde notaris.

De executant behoudt zich het recht voor, de veiling uit te stellen en op te houden zonder de verplichting de reden(en) daartoe te noemen.

Bieders dienen terstond een bankgarantie of een gelijkwaardige document dat aanvaardbaar is voor de executant, te overleggen en in het bezit te zijn van een geldig identiteitsbewijs.

Notariskantoor mr M.J.C. Tromp
Santa Cruz 35
Tel: 5853500/5857900
Whatsapp: (297) 6997245
Fax: 5854222
Email: veiling@notaristromp.com / auction@notaristromp.com
Visit: Arubanotary.com

Yuda FUDA cu un Wensambulans pa Aruba!

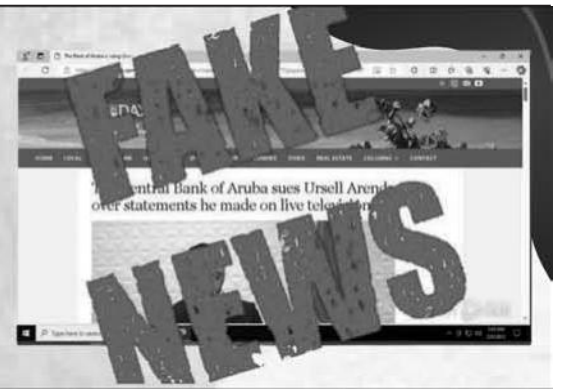
Donacion: CMB#65550908

Tur beneficiado ta haya un beer!

Keda alerta pa estafa riba rednan social!

No click riba aviso paga (sponsored ad) cu ta usando imagen di Aruba Today.
Bishita solamente e pagina oficial di Facebook, Aruba Today News, of e website
www.arubatoday.com.

Si bo haya algun problema, nos t'ey pa yuda: bondia.aruba@gmail.com

Lula da Silva a rechasa designacion terrorista di PCC y CV

(Infobae) - Un decision di Departamento di Estado di Merca cu ta clasifica dos organisacion criminal Brasileiro como terrorista a genera un contesta critico for di Ehecutivo Brasileiro, cu ta adverti riba riesgonan pa soberania y relacionnan bilateral.

Presidente Brasileiro Luiz Inacio Lula da Silva a reacciona cu rabia diabierna despues di decision di Departamento di Estado di Merca pa clasifica Primeiro Comando da Capital (PCC) y Comando Vermelho (CV), e dos fraccionnan criminal mas poderoso di e pais, como organisacionnan terrorista.

“Nos no ta acepta pa nan trata nos manera mucha chikito, nos no ta acepta pa nan trata nos manera si nos ta un pais di mal calidad,” el a bisa durante un ceremonia oficial den municipio di Laranjeiras, den

noord oost di pais.

E designacion, anuncia diahuebs, a bin dos dia despues cu senador Flavio Bolsonaro — yiu di ex-presidente Jair Bolsonaro y principal rival di Lula den eleccionnan di october — a bishita Washington, unda el a ser ricibi separadamente pa presidente Donald Trump y Secretario di Estado Marco Rubio. E legislador a confirma cu el a pidi Trump

expresamente pa tuma e accion ey. Lula a enfatisa cu Brazil ta bin ta lucha contra PCC y CV pa varios aña cu su propio leyman, institucionnan y forsan di seguridad, y a adverti cu e designacion unilateral di Washington por debilita e esfuersonan ey.

“No hunga cu soberania di e pais aki, no hunga cu nos democracia,” el a urgi gobierno di Merca. E presidente

a reconoce cu ambos organizacion ta actua como terrorista contra habitantenan di periferianan urbano, kende nan ta “horta tur loke nan tin” y somete pa medio di violencia, segun portal G1.

Lula a acusa Flavio Bolsonaro di “traiciona patria” door di pidi intervencion di un gobierno stranhero den asuntonan interno Brasileiro. Den un tono desafiante, el a desafiar Trump pa extradita lidernan di gangnan Brasileiro cu ta residi na Miami si realmente e kier colabora den e lucha contra crimen organisa. “Mi a duna Trump su nomber y un potret di su cas,” el a bisa den referencia na empresario Ricardo Magro, presidente di Grupo Refit, kende el a señala como e contrabandista di combustible mas grandi di pais.

Mientras Lula tabata duna su discurso, gobierno Brasileiro a publica un comunicado den

cual el a describi e accionnan di famia Bolsonaro pa induci gobiernonan stranhero adopta medidanan unilateral contra e pais como “deplorable”. E texto a adverti cu e accionnan aki por pone bida di personanan sin relacion cu ningun actividad criminal na riesgo y “reduci capacidad di forsanan policial pa intercambia informacion”.

Designacion di PCC y CV ta forma parti di un politica mas amplio di administracion di Trump, cu desde januari 2025 a clasifica diferente organizacion criminal den region como terrorista, incluyendo cartelnan Mexicano Sinaloa y Jalisco Nueva Generación, y Venezuela su Tren de Aragua.

E categoria ey ta permiti Washington extende operacionnan policial y di inteligencia contra lidernan di e gangnan ey y nan interes cualkier caminda na mundo.

Ministerio Publico ta registra 7 morto y 23 herido desde cuminsamento di conflictonan na Bolivia

(Infobae) - E institucion a presenta un rapport tocante conflicto social entre 1 y 24 di mei, un periodo den cual a registra protestanan y enfrentamentonan durante operacionnan pa habri caminda. 321 persona a ser aresta.

Ministerio Publico di Bolivia a presenta un rapport riba conflicto social di pais entre 1 y 24 di mei 2026, un periodo den cual a registra marchan, blokeo di caminda y enfrentamentonan durante operacionnan policial pa habilita coredonan humanitario.

Segun rapport di Ministerio Publico, e conflictonan a laga un total di 321 persona aresta, 23 herido y 7 morto, algun di cual ainda ta pendiente di investigacion pa Ministerio Publico.

E rapport ta señala cu cuatro persona a perde nan bida pasobra nan no por a ricibi atencion medico na tempo pa motibo di e blokeo, tres den

departamento di La Paz y un na Potosi. Entre e victimanan tin un mucha homber di 12 aña cu tabata ser traslada den ambulance for di pueblo di Llallagua pa ciudad di Potosi, na zuid oost, y cu a muri riba caminda pasobra e personanan mobilisa no a permiti e vehiculo pasa.

E otro personanan cu a muri tabata hende cu a participa den e mobilisacionnan: un muhe di 50 aña cu a muri den hospital despues di e marcha di 18 di mei na La Paz, un homber di 71 aña den ciudad di El Alto y finalmente un homber di 23 aña cu a muri pa motibo di un “trauma cervical penetrante causa pa proyectil di arma di candela”, den medio di operacion pa instala un coredor humanitario riba 23 di mei.

Ministerio Publico (OM) a anuncia cu ainda tin trabao pendiente pa establece con e suceso a tuma luga y determina for di unda e tiro a sali. Mientras tanto, gobierno a ne-

nga cu forsanan estatal tabata carga armamento letal pa e operacion.

Ministerio Publico tambe a registra 23 persona herido cu diferente nivel di gravedad, incluyendo 12 persona mobilisa, cinco peaton afecta durante e manifestacionnan, tres polis y dos periodista.

Segun rapport di conflicto, te 24 di mei, 321 persona a ser aresta, di cual 221, equivalente na 68%, a ser libera. Di e 100 restante, 89 a ser imputa penalmente: 43 persona lo por defende nan mes den libertad, 19 a haya aresto domiciliario, 12 detencion preventivo y cinco a ricibi medidanan alternativo na detencion preventivo.

Mientras tanto, 10 persona ya a ser sentencia den un proceso mas cortico y tur a ser condena na tres aña. Sinembargo, nan a ricibi pordon hudicial y medidanan di seguridad manera prohibicion di carga material explosivo, acerca punto

di blokeo y presenta dilanti e corte correspondiente cada cuatro luna pa firma un buki di registro.

Bolivia tin tres siman den protesta contra gobierno di presidente Rodrigo Paz, kende hopi grupo campesino y trahador ta exige su renuncia. Te awor, strategia di gobierno a ser haci yamadanan pa dialogo — cu no a materialisa — mientras ta purba habilita paso di coredonan humanitario pa evita falta di cuminda y suministro basico na La Paz, capital administrativo di pais, cu ta practicamente rondona

pa piketenan.

E diabierna aki, por lo menos 70 punto di blokeo ta registra den seis di e nueve departamentonan di pais. Den declaracionnan reciente na un medio internacional, Paz a bisa cu e lo “haci tur esfuerso” pa dialogo, pero a remarca cu “tur cos tin un limite”.

E siman aki un ley cu tabata limita estado di emergencia a ser deroga, p’esey algun analista no ta descarta implementacion di e medida ey si dialogo no prospera.

Cuba ta cuestiona “seriedad” di actitud di Merca pa dialogo

(AFP) - Cuba a critica Merca, alegando cu e pais no ta demostra suficiente compromiso den e dialogo y destina pa reduci tensionnan entre e dos pais cu ta den desacuerdo pa un tempo largo.

Relacionnan entre La Habana y Washington, cu ya tabata den un estado delicado despues di imposicion di un blokeo energetico Mericano contra e isla na januari, a deteriora mas ainda despues cu un corte na Florida a haci publico acusacionnan criminal contra ex-presidente Cubano Raúl Castro.

Tin preocupacion cu e acusacion, relaciona cu un incidente data for di 1996, por ser usa como pretexto pa un intento di Merca pa baha e gobierno Cubano. Presiden-

te Donald Trump a expresa publicamente anteriormente su interes den tuma control di e isla.

A pesar di tensionnan existente, ambos pais ta afirma cu nan ta sigui mantene contacto diplomatico.

“Nos ta spera cu e caminda di dialogo lo prevalece den e momento aki, ora e accionnan agresivo cu gobierno di Merca ta tuma contra Cuba ta pone duda riba e seriedad y responsabilidad cu cual nan ta acerca e proceso aki,” vice minister di Relacionnan Exterior di Cuba, Josefina Vidal,

a declara durante un audiencia parlamentario.

Vidal a agrega cu gobierno Cubano ta sigui participa den dialogo, pero “no pa Merca purba controla destino di Cuba mediante presion, coercion y menasa di agresion militar.”

Minister di Relacionnan Exterior, Bruno Rodríguez, a haci un yamado na comunidad internacional pa asistencia urgente pa evita un desaster na e isla durante un discurso dilanti di e Consejo di Seguridad di Nacionnan Unidas.

Secretario di Estado di Merca, Marco Rubio, a declara siman pasa cu preferencia di Washington semper ta “un solucion diplomatico”, pero a adverti cu presidente

Trump tin otro opcionnan disponible.

Rubio, cu ta di origen Cubano-Americano y un fuerte opositor di gobierno comunista di La Habana, tambe a bisa cu Cuba provisionalmente a acepta un propuesta di US\$100 milyon den ayudo Mericano a cambio di reformanan.

Director di CIA, John Ratcliffe, a sostene un reunion excepcional na La Habana cu oficialnan Cubano di alto nivel mas tempran e luna aki.

E encuentro a sigui dialogonnan diplomatico di alto nivel cu a tuma lugar na La Habana riba 10 di april, marcando e prome biaha desde 2016 cu un avion gubernamental Mericano a aterisa na Cuba.

Federacion di mayornan di scol ta respalda regla pa uso di celular na scol y ta pidi famianan coopera cu e medida

(DiarioLibre) - Relaciona cu e ordenansa di ministerio di Educacion cu ta busca regula uso di dispositivonan electronico den scolnan publico y priva, presidente di e “Federación de Padres, Madres, Tutores y Amigos de la Escuela (Fapmae)”, Jaime Tolentino, a expresa su apoyo completo na e iniciativa.

Tolentino a splica cu e preocupacion principal cu uso di telefonnan celular den scol, apart di distraccion, ta cyberbullying y falta di respet entre e mesun studiantenan. Segun e, esaki ta sucede cu mas frecuencia den nivel secundario.

“E videonan cu hopi biaha ta circula riba rednan social, den mayoria caso ta e mesun muchanan cu ta haci nan. Nan ta baila, haci actividadnan ilicito, graba esaki y publica e video. Nos ta apoya e ordenansa pasobra e ta limita hopi cos cu no mester ta pasando cu dispositivonan den centronan educativo,” el a declara.

E representante di e federacion a señala cu, aunke e ordenansa ta cubri tanto nivel primario como secundario, e problemanan mas grandi cu uso di celular ta presenta den educacion secundario.

“Muchanan chikito casi no ta usa celular. Nan tin entre 6 y 11 aña, of maximo 13 aña, y no ta usa e dispositivo tanto. Pero den nivel secundario, casi cada estudiante tin un telefon y kier manipula esaki tur ora; nan ta

scucha musica durante les, entre otro cos,” Tolentino a bisa.

Igualmente, el a enfatisa cu ta importante pa studiantenan haya conocimiento tecnologico, pero cu uso di tecnologia mester ser regula y guia adecuadamente.

“Tin pantayanan cu por ser usa na momento y orario cu e maestro considera necesario, dependiendo di e materia. Den mayoria scol tin pantaya disponible, pero uso di esaki ta regla pa normanan specifico,” el a splica.

Presidente di e federacion a comenta cu algun mayor ta expresa preocupacion tocante situacionnan di emergencia y con nan yiunan por mantene comunicacion.

Den caso asina, el a indica cu e centro educativo mester mantene comunicacion cu famianan pa medio di e diferente departamento cu ta forma parti di e scol.

Ademas, el a sugeri cu si un estudiante tin algun condicion

special, mayor por combersa cu directiva di e scol pa evalua posibilidad di un trato mas flexible.

Tolentino a sigura cu Orden Departamental 11-2026 di ministerio di Educacion di Republica Dominicana (Minerd) ta representa un paso positivo pa sector educativo, specialmente pa regula uso di rednan social pa menor di edad durante orario di les.

“Mester tin control y disciplina. Esaki ta ser logra mediante politicanan estableci den scolnan. Ora un mayor firma e carta di compromiso di e menor y di e centro educativo, y e acuerdo no ta viola Codigo di Menor, disciplina por ser t manteni a traves di trabao conhunto entre famia y scol,” el a argumenta.

E ordenansa di Minerd lo ser implementa den un periodo di 90 dia, permitiendo scolnan primario y secundario revisa y adapta nan reglanan interno tocante uso di telefon celular y pantayanan.

Tolentino a splica cu, referente

na adaptacion di maestro y studiantenan durante e proceso di transicion, e ministerio a manda informacion na directornan regional y di cada distrito pa guia implementacion di e medida.

“Vakantie ta bin. Durante e periodo ey, scolnan por probecha pa orienta director, maestro y ekiponan di gestion. Paketenan di orientacion a ser manda pa directornan pa nan traha cu e cuerpo docente. Asina tur personal educativo lo conoce e norma y lo evita incumplimentonan ora lesnan cuminsa atrobe,” el a bisa.

El a agrega cu un di e medidanan implementa ta cu cada mayor mester firma autorizacion pa regula uso di dispositivonan electronico.

Si un estudiante viola e reglanan, autoridadnan di e scol por confisca e telefon, y solamente un tutor legal lo por reclama esaki.

Tolentino a haci un yamado na famianan pa coopera cu e medida di Minerd, enfatisando cu conscientisacion y educacion ta cuminsa na cas.

“E mesun studiantenan a reconoce durante reunionnan cu a tuma lugar den 18 region cu si tin distraccion den klas pa motibo di celular. Como federacion nos ta pidi famianan pa orienta nan yiunan. Si no tabatin incidentenan, probablemente e medida no tabata necesario. E decision a ser tuma despues di consulta

y estudio, unda e mesun studiantenan a expresa cu uso di celular den klas ta negativo pa desaroyo y aprendisaje. Ademas, nan integridad emocional y fisico mester ser proteha,” el a conclui.

Segun su declaracionnan, durante e investigacion realisa pa ministerio di Educacion (Minerd), hunto cu asociacion y federacionnan di mayor, studiantenan di 18 region educativo a participa y a identifica celularnan como un di e problema principal den ambiente escolar.

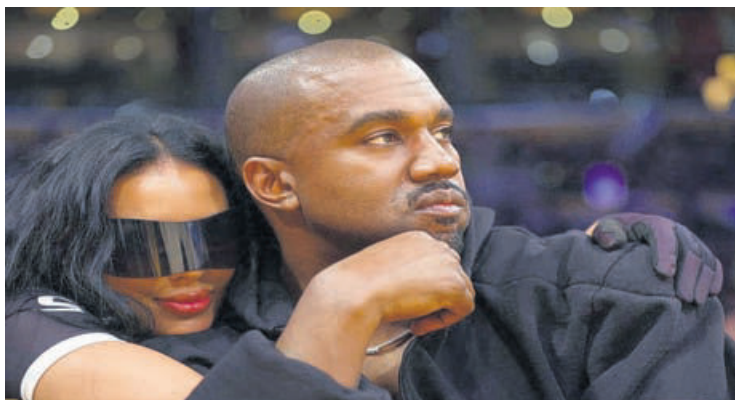
E norma ta establece: Prohibicion completo di telefonnan celular personal den nivel inicial; Restriccionnan specifico pa studiantenan di scol primario; Uso regula y supervisa den scol secundario, siguiendo criterios pedagogico defini pa cada centro educativo.

Ademas, e norma ta promove reduccion di tempo pasa dilanti di pantaya durante e tempo na scol mediante pausanan activo y actividadnan alternativo.

E ordenansa ta incorpora tambe medidanan relaciona cu privacidad y proteccion di dato personal, prohibiendo graba of distribui imagen, video of audio di studiantenan, docente y personal administrativo sin consentimiento previo.

Finalmente, e ordenansa ta contempla accionnan pa preveni cyberbullying, humiliacion digital y otro forma di violencia den ambiente virtual.

Kanye West ta haya aprobacion pa presenta na Hulanda

(AFP)—**Rapper Mericano Kanye West, kende su conciertonan a ser prohibi na varios pais den Europa pa motibo di comentarionan antisemitico controversial, por presenta na Hulanda pa dos concierto na juni, oficialmente a bisa diabierna.**

E artista di 48 aña, tambe conoci como “Ye”, a provoca hopi indignacion pa comentarionan glorificando lider Nazi Adolf Hitler y pa declaracionnan antisemitico, loke el a atribui na su trastorno bipolar.

Alcalde di ciudad oriental di Arnhem, Ahmed Marcouch, a otorga un permiso pa e conciertonan di juni continua a pesar di loke el a describi como “declaracionnan castigable haci

pa e artista den pasado.”

Mayoria den Tweede Kamer a pidi pa nenga e rapper entrada den e pais.

Pero minister di Asilo y Migracion Bart van den Brink a bisa cu no tabatin base legal formal pa prohibie drenta Hulanda.

“Bo mester tin motibonan cla pa prohibi hende di drenta bo pais. Nos no a haya nada di esey den e analisisnan cu a conduci,” Van den Brink a bisa.

West ta programa pa presenta na Arnhem riba 6 y 8 di juni — e ultimo fecha ta e cumpleaños di e rapper.

E tambe ta programa pa presenta na Istanbul riba 30 di

mei.

Sinembargo, su declaracion y accionnan extremo — aña pasa el a lansa un cancion yama “Heil Hitler”, cu camisa cu swastika anuncia riba su website — a causa reaccion fuerte contra su gira Europeo planea.

Na april, gobierno Britanico a prohibie drenta e pais pa ta artista principal di un festival, obligando organisadornan pa cancela e evento.

Un siman despues, el a pospone

un concierto na Marseille despues di reportahenan cu minister di Asunto Interior di Francia tabata buscando manera pa blokea e presentacion.

Un stadion na Polonia a cancela un concierto di West programa pa 19 di juni, cu minister di Cultura bisando cu Polonia kier prohibie pa motibo di su “promocion di Nazismo.”

Mas despues, club di futbol Suizo FC Basel a bisa AFP cu nan a rechasa un peticion pa organisa un concierto di West.

Na januari, West a publica un anuncio den Wall Street Journal pa defende su mes, bisando: “Mi no ta un Nazi of un antisemita” y “Mi stima hendenan Hudiu.”

El a atribui su comportamiento na un episodio maniaco causa pa su trastorno bipolar.

E tambe ta programa pa presenta na capital Albanes Tirana riba 11 di juli y na Praga riba 25 di juli.

Prins heredero di Noruega ta corta su bishita na Hapon pa motibo di salud di su esposa

(AFP)—**Famia real di Noruega a bisa diabierna cu prins heredero Haakon lo corta su proximo bishita na Hapon pa motibo di salud di su casa, prinses Mette-Marit, kende ta sufri di un enfermedad pulmonar incurable.**

Haakon mester biaha pa Hapon e siman cu ta bin, y palacio a bisa cu e ainda lo bishita Tokyo for di 1 te cu 3 di juni, pero e ta cancelando un bishita na ciudad di Hachinohe riba 4 di juni.

Mette-Marit a ser diagnostica na 2018 cu un forma raro di fibrosis pulmonar cu ta causa dificultad pa hala rosea, loke

repetidamente a oblig’e tuma ausencia of reduci su obligacionnan oficial.

Haakon a bisa diamars cu salud di Mette-Marit recientemente a bira pio y cu e tabata “preocupada.”

Recientemente e prinses a aparece publicamente cu un tubo di rosea conecta na un aparato di oxigeno carga pa un empleado di palacio.

E palacio a anuncia na december cu e prinses posiblemente lo mester di un transplante di pulmon.

Mette-Marit, ken a casa cu

Haakon na 2001, a pasa door di algun lunanan dificil den centro di atencion publico.

Na januari, a publica documentonan cu a revela su amistad y contacto frecuente cu delincuente sexual Mericano condena Jeffrey Epstein entre 2011 y 2014.

Ademas, su yiu for di un relacion anterior, Marius Borg Hoiby, a ser persigui e aña aki pa acusacion di violacion, algo cu e ta nenga.

E veredicto den e caso ey ta spera pa 15 di juni.

Lomo di porco (pork loin) den forno

Ingrediente:

1 kg di lomo di porco henter
Un poco salo
Un poco pepper
Juice di un lamunchi
Azeta di oleifi
2 appel
Especia y yerbe aromatico di bo escogencia
Mitad di un glas di biña

Con pa cushina:

Sazona e lomo cu bo especie y yerbenan aromatico. Pone un planchi riba stof, agrega un poco di azeta y cushina e lomo te ora e haya color. Retira y warda un banda.
Laba, seca y corta e appelnan den cuatro pida. Añadi e appel den e planchi, añadi un parti di e biña, lag’e e alcohol reduci y cushina 10 minuut riba candela medio. Precalenta e forno na 200 grado.
Pone e lomo atrobe den e planchi cu e appel. Incorpora e resto di biña y e juice di lamunchi. Cushina pa 25 minuut na 200 grado celsius, birando esaki despues di casi 20 minuut.
Ora e ta full cushina, laga e lomo descansa algun minuut pa e juice por penetra mihor.
Prome cu sirbi, corta e lomo den slice y basha e sauce cu a resta den e panchi riba dje.

The Aruba Ports Authority N.V. is publicly tendering: Rehabilitation and Structural Repair of the “Vis” Pier - Port of Barcadera.

According to the tender document: CAPEX PROJECT APA-PFAU-13B-25

Short Project Description

The project consists of the following activities:

The rehabilitation and structural repair of the “Vis” Pier located at the Port of Barcadera. The principal objective is to restore the structural integrity and operational functionality of the pier, with specific focus on the inspection, repair, and protective treatment of the supporting steel infrastructure and associated structural elements. The project shall include, but is not limited to, the following main activities:

- Mechanical scrapping and abrasive blasting (sandblasting) of all supporting steel beams beneath the pier.
- Repair or full replacement of structurally compromised or excessively corroded steel beams.
- Immediate application of rust-inhibitive primer following sandblasting.
- Application of intermediate and final protective coating.
- Replacement of bolts securing mooring cleats to the deck structure.

The tender documents will be available from **June 01, 2026, up to June 04, 2026**, at the main office of the Aruba Ports Authority N.V. or via E-mail against a payment of **Afl. 250.00**.

The request for the tender document must include proof transfer in requesting email. Note that the cut-off time for receipt of request and proof of transfer is **June 04, 2026, at 4:00 pm local time**.

Bank Information:

Beneficiary: Aruba Ports Authority N.V.

CMB: 15267105 | Aruba Bank: 128710 | RBC: 77000000305549428

Description: TOR project nr. APA - PFAU - 13B - 25

For additional details of this tender, visit

<https://www.arubaports.com/main/rehabilitation-and-structural-repair-of-the-%E2%80%B3vis%E2%80%B3-pier-port-of-barcadera-opex-project-apa-pfau-13b-25/> or scan this QR code.

The Westerly ta oficialmente habri su portanan na Hilton Aruba Caribbean Resort & Casino

Introduciendo un nivel nobo di sofisticacion y luho den estadia riba nos isla

Hilton Aruba Caribbean Resort & Casino a celebra e gran apertura di The Westerly, introduciendo un era di hospitalidad eleva na e prestigioso resort situa na Palm Beach. E debut ta marca un evolucion significativo p’e propiedad, den e forma aki introduciendo un experiencia pa e huesped mas intimo combina cu diseño contemporaneo, servicio personalisa y espacio publico dinamico.

A conmemora e apertura aki c’un evento grandi hunto cu gerencia, liderazgo di Hilton, oficialnan gubernamental y tur partner clave di e proyecto.

E nomber, The Westerly, ta inspira p’e compas natural di Aruba, e biento cu ta move di oost pa west cual ta forma e caracter y beyesa natural di e isla. The Westerly ta introduci un nivel nobo di sofisticacion pa Aruba. Combinando e sentimiento intimo di un hotel boutique cu amenidad expansivo di Hilton Aruba Caribbean Resort & Casino, The Westerly ta ofrece un experiencia refina y eleva pa huespednan mediante un balans perfecto entre privacidad, servicio personalisa cu tremendo experiencianan diseña tanto p’esnan cu ta riba vacation of riba biahe di negoshi.

E apertura ta marca un compromiso continuo cu e evolucion di e resort y ta subraya e strategia di crecimiento mas amplio di Hilton den Caribe y Latino America, un region strategico pa e crecimiento y desaroyo di e compania. “Hilton tin un legado largo di crea estadianan excepcional den e destinacionnan mas busca na mundo, y e apertura di The Westerly na Hilton Aruba Caribbean Resort & Casino ta representa un adicon emocionante na nos portofolio,” asina Chris Nassetta, presidente y CEO di Hilton, a bisa.

“E debut aki ta refleha nos enfoke continuo riba entrega hospitalidad eleva y guia pa experiencia p’e biahero moderno, mientras cu nos ta sigui construyendo riba e momentum di crecimiento den Caribe y Latino America.” “Como marca flagship di Hilton, Hilton Hotels & Resorts ta sigui evoluciona pa e biahero di awe, creando estadianan cu ta trece hende pa reunionnan iconico, celebracionnan y gran experiencianan pa comparti,” Leonard Goetz, lider global di marca pa Hilton Hotels & Resorts, a comenta. “The Westerly ta personifica e vision nobo aki, poniendo huespednan den e curason di cultura y energia vibrante di Aruba — entregando un estadia intimo estilo boutique, combina cu e amenidadnan y servicio firme di Hilton Aruba Caribbean Resort & Casino.”

“The Westerly ta refleha e futuro di hospitalidad — un diseño pensativo, comodidad eleva y un conexion mas profundo cu e lugar.

Loke ta realmente distingui e propiedad aki ta nos ekipo excepcional Arubiano, kende nan atencion na detaye y dedicacion ta duna bida n’e experiencia di tur huesped,” asina Milton Berlinski, managing partner di Reverence Capital y managing director di Aruba Growth Fund, a bisa. “The Westerly ta fortalece ainda mas e posicion di Aruba den e mercado di luho, atendiendo n’e biaheronan mas exigente mientras cu ta crea oportunidadnan significativo mediante trabou, crecimiento economico y inversion local sostenibel.”

“Mediante The Westerly, nos ta orguyoso di a crea loke awe ta e Tower di Hospitalidad mas refina y distintivo di Aruba y e unico experiencia di rooftop terrace riba e isla, Terrace on 10,” Rene Kan, managing director di Aruba Growth Fund, a bisa. “The Westerly y nos propiedad existente ta marca e prome resort

na Aruba desaroya completamente cu financiamiento local, un logro cu ta refleha nos propiedad Arubiano y nos creencia a largo plazo den Aruba, su pueblo y su futuro.”

Introduciendo un era nobo den hospitalidad di isla

Situa ariba Palm Beach, The Westerly tin 161 camber y suite cu balconnan extenso, incluyendo acomodacion dilanti di lama cu terasa expansivo y opcionnan selectivo di swim-up solamente pa adulto. Cada espacio ta diseña pa muestra e bista panoramico di e lama Caribeense, mientras cu ta entrega un sentido di comodidad, sofisticacion y identidad local.

Diseña pa Jeffrey Beers International, den colaboracion cu SB Architects, e interiornan di The Westerly ta refleha un interpretacion contemporaneo di diseño mid-century, combinando materialnan natural, texturanan calido y detayenan inspira localmente. Cu area indoor-outdoor bunita diseña, excelente muebles, como tambe amenidadnan cu ta crea un sentimiento residencial cual ta invita e huesped pa completamente relaha su mes.

Huespednan di The Westerly lo por disfruta di un experiencia eleva for di nan yegada, incluyendo un check-in priva y servicio di conciérge dedica, hunto cu acceso prioritario na ofertanan premium di resort manera tratamentonan di eforea spa y experiencianan eleva na lama y pool. Amenidadnan den camber ta inclui opcionnan enfoca riba bienestar, manera e Best Rest Bar cu mascara pa drumi y pillow spray calmante, productonan inspira localmente, ofertanan personalisa, diseña pa refleha e spirito bibo di Aruba.

Pa mehora nan estadia mas, huespednan por agrega acceso na e joya principal di The Westerly, ‘Terrace on 10’, un adults-only rooftop lounge rib’e di dies piso, ta ofrece un experiencia rooftop solamente pa adulto berdaderamente unico cu bista panoramico di lama, un cushina inspira localmente y cocktails artesanal. E espacio dinamico ta cambia for di un area pa relaha durante dia— cu programacion di wellness manera Pilates y tayer di meditacion/breathwork — pa un energia vibrante den parti anochi cu entretenimento en vivo.

Ubica den e propiedad enorme di Hilton Aruba Caribbean Resort & Casino, The Westerly ta brinda huespednan acceso completo n’e opcionnan renombra di dining, wellness y entretenimento di e resort, mientras cu ta mantene un distincion di exclusividad.

Hilton Aruba Caribbean Resort & Casino tabata e prome resort di luho

na Aruba y ainda ta un icono tanto den e destinacion como den e industria di hospitalidad. E resort ta ofrece 358 camber y suite amplio, ademas di e acomodacionnan na The Westerly. Recientemente e resort a inaugura un eforea spa nobo cu ta ofrece un escape relajante algun meter leu for di lama, cu tratamentonan unico y amenidadnan cu ta destaca manera un pool di cold plunge y un espacio trankilo pa bo por descansa.

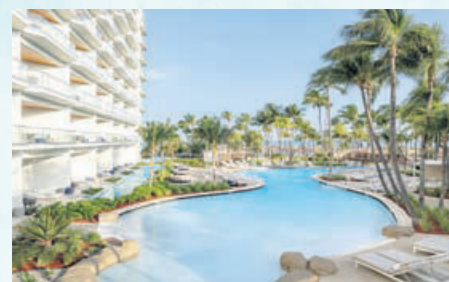
Huespednan por disfruta di ocho opcion di dining, for di snack casual banda di playa te na bebida den lobby y dining beachfront n’e restaurant nobo Shore Club, ubica algun meter leu di Palm Beach, ofreciendo un menu eleva di cushina inspira internacionalmente cu tremendo cocktails.

Serca di lama, e amplio restaurant Shore Club ta diseña cuidadosamente cu algun toque cu ta duna e area un estilo ‘casual chic’. Ubica riba e restaurant, e rooftop exclusivo di Shore Club ta ofrece bista panoramico di lama di Palm Beach. Un opcion adicional tambe ta inclui Sunset Bar, aki ta unda e bebida original ‘Aruba Ariba’ a nace. Sunset Grille ta un steakhouse premium y un restaurant renombra di e resort.

Hilton Aruba Caribbean Resort & The Westerly tambe ta e unico hotel riba e isla cu ta ofrece tres experiencia rooftop diferente, incluyendo Terrace on 10 na The Westerly, e rooftop sunset di Shore Club y e iconico Palm Beach Club. Guponan por proba e cha di mas cu 60,000 pia cuadra di espacio pa evento interior y exterior, incluyendo e Grand Morris Lapidus Ballroom di 8,100 pia cuadra — diseña pa sirbi como stage pa eventonan iconico y reunionnan pa cual Hilton Hotels & Resorts ta conoci. Huespednan tambe por purba nan suerte n’e casino estilo Las Vegas, cu un Live poker room.

Cu su debut oficial, The Westerly ta establece un benchmark nobo pa biahe premium na Aruba, invitando biaheronan pa experimenta un perspectiva fresco riba hospitalidad di isla.

Pa mas informacion of reservacion na The Westerly, bishita thewesterly.com. Pa mas informacion tocante Hilton Hotels & Resorts, bishita Stories

Aruba Basketball Bond ta kick off su prome torneo di basketball 3x3 pa e año aki na Club Aruba Juniors

E temporada di basketball 3x3 local ta habri oficialmente mañan diasabra 30 di mei 2026 na Club Aruba Juniors. Esaki lo ta e prome evento pa e temporada di basketball cu a cuminsa e luna aki.

E divisionnan cu lo participa ta mucha muhe te cu 18 año cu 2 team y open men sin limite di edad cu 6 team. Den girls U18 lo enfrenta otro The Grim Reapers y Blue Minions. Den Men Open Pool A lo participa e teamnan Pressure, Baseline Bandits y Aruba Jrs. Boyz mientras den Pool B lo topa otro Tri-

ple Threat, Uptown Ballers y Elite Ballers. Lo hunga un round robin y despues semi final y final.

Duracion di weganan 3X3 ta 10 minuut cu un time-out pa wega. Teamnan ta consisti di 4 hungado di cual un

ta reserva. Aruba Basketball Bond lo supervisa e weganan y tur wega lo wordo registra riba FIBA su website. Aruba lo participa otro luna na The Alliance "Hoops & Heritage" FIBA 3x3 Lite Quest cu lo tuma luga na Sint Eustatius. Di e torneo aki lo saca hungadonan cu lo representa Aruba na e torneo aki. E evento lo cuminsa pa 4or atardi y ta premira cu lo caba pa 9or anochi. Lo tin musica henter atardi y loke no ta falta ta un bar y cushina bon surti. Tur fanatico di basketball ta cordialmente invita pa bin apoya nos atletanan mañan atardi.

Copa Noord 2026 organisa pa Calabas Blue Jays a continua:

Yoyo Power ta laga Calabas Blue Jays den tereno 7-5 mientras Salbabo ta aplasta Super Plus 20-8

Copa Noord 2026 organisa e año aki pa Calabas Blue Jays dedica na (5) Baluarte Lea Tromp, Maria Boekhoudt, Aldrin Boekhoudt, Julieta (Jeta) de Cuba Lenin Ashby ta den ful swing cu varios weganan di nivel yena cu emocion fin di siman .

Copa Noord a inicia diabierna 22 di Mei

Desde 22 di Mei Copa Noord 2026 a inicia cu un bunita y colorido apertura riba ritmo di brassband na veld di Centro di Bario Noord. Himno a wordo canta den un forma masha bunita cu un toke special pa e hoben J-Vyon Besselink. Mesora weganan a inicia unda Royal Power Tat Fat den e prome wega ta derota y machica e muchanan di Kudawecha Redskins 12-5. Den e di dos wega hopi interesante e ekipo organisador di Copa Noord 2026 esta Calabas Blue Jays ta hunga su promer wega contra Palmbeach Yoyo Power un ekipo cu a estrena hungando pa prome biaha den Copa Noord. Riba un veld repleto di fanaticada Calabas Blue Jays ta pica ariba 2-0 den prome inning y ta amplia esaki cu 3 careda mas den di tres inning y ta anota un careda den di cuater inning. Yoyo Power ta corta bentaha den di dos inning anotando 2 careda y ta rally despues pa 4 careda den bom di 4 inning pa empata e wega 6-6. Den ultimo inning Yoyo Power ta score un careda pa laga Calabas Blue Jays den tereno 7-6

den un wega dramático. Yoyo Power 7 careda, 13 hit, 3 error mientras Calabas Blue Jays 6 careda 10 hit, 2 error. Gutierrez Hernandez ta cubri henter e ruta y ta seya e victoria riba su number. Jomir Vrolijk cu basta dolor na curason ta bay cas cu e derota riba su number. Pa Yoyo Power a destaca na bate B. Rincones 4-2, J.Pire di 3-3, L.Diaz y H. Adrianza ambos di 3-2. Pa Calabas Blue Jays a luci na plato den causa perdi Joshua Ramada y Josmar Thiel ambos di 2-2, X. Jansen y Mark Danies a bay di 3-2 mientras E. Tromp a bay di 2-1. Fanaticada a gosa di un tremendo espectáculo.

Salbabo ta derota Super Plus 20-8

Den un otro wega valido pa Copa Noord 2026 e subcampeon di Copa Noord 2025 esta e ekipo di Salbabo e muchanan di Toto Gei a bin a la carga y ta fusile e ekipo di Super Plus cu score di 20-8. Salbabo 20 careda, 21 hit, 6 error. Super plus 8 careda, 8 hit, 9 error. Mester accentua 15 error den un wega sigur ta hopi. R.Henriquez a cubri henter e ruta poniendo e promer victoria riba su number. E veterano Johannes Poy Flanegin a purba wanta e wega usando su ultimo cartuchi pero mester conforma su mes cu e derota riba su number. Pa Salbabo a destaca na bate Toto Gei kende su bate tabata na candela y a bay di 4-4, Aigil Brete y Dos Santos ambos di 4-3, J. Zara a bay di 2-2, K. Flanegin di

4-2. Mihor bateadornan pa Super Plus a resulta Ray Bernabela di 2-2, Gill Wester y J. Baez a bay di 1-1, G. Lucas y J. Henriquez a bay di 2-1. Weganan di Copa Noord lo continua diabierna y diasabra awor riba veld di Centro di Bario Noord mientras Diadomingo weganan lo ta riba veld di Calabas Blue Jays. Copa Noord 2026 den pleno accion!

‘Edad no ta importa’, segun entrenador veterano di Corsou Advocaat

AFP)—Dick Advocaat ta kere cu e y ex-rival di Old Firm Martin O'Neill ta prueba cu entrenadornan veterano ainda por tin exito sin importa edad, mientras e ta bolbe na Hampden Park na Glasgow cu Corsou pa un partido amistoso contra Escocia.

Ex-entrenador di Rangers Advocaat lo bira e entrenador mas bieu den un Copa Mundial, na edad di 78 aña, ora e lidera e nacion Caribeño den e torneo contra Alemania, Ecuador y Costa di Marfil.

Su regreso na Glasgow pa e partido di diasabra ta bin un siman despues cu O'Neill di 74 aña a logra un doblete di liga y copa nacional pa Celtic despues di bolbe na e gigante di Glasgow casi dos decada despues di su prome periodo den futbol Escoces.

“Martin ya tabata un gran entrenador y el a prueba esey atrobe,” Advocaat a bisa periodistanan den un conferencia di prensa diabierna. “Edad no ta importa. Ta e manera con bo ta sinti.

“Traha cu hende ta e cos mas importante. Traha cu un grupo, cu diferente idea, esey ta haci cosnan interesante.

“Martin O'Neill tambe tabata un entrenador asina. Hendenan sa exactamente kico nan mester haci. Si bo ta cla cu hungadornan, nan tambe ta cla cu bo.

“Esey ta e manera cu mi semper a traha y ainda mi ta disfruta di dje. E cos bon ta cu ainda mi ta fit. Mi ta sinti mi fit. Si no tabata asina, cos lo tabata diferente. Mi no ta sinti mi edad.” Advocaat, ken tambe a en-

trena Hulanda y Corea di Sur den otro Copa Mundial anterior, a agrega:

“Na Hulanda mi a bisa hopi biaha caba cu mi lo stop. Y despues algun hende ta yama mi y ainda ta interesa. Y pues mi ta bay.”

Su regreso na Hampden a bin exactamente 27 aña despues cu el a gana e triplete den su prome temporada cu Rangers danki na e gol ganador di Rod Wallace contra Celtic den e final di Copa di Escocia.

“E ta special,” el a bisa. “Mi tabatin algun memoria caba cu seleccion di Hulanda hungando contra Escocia, pero mi no tabata spera pa hunga contra Escocia cu Corsou.

“Mi tabata basta exitoso den e stadion aki. Pues, bo mester tene cuidao.”

French Open lo boet Vallejo pa critica umpire femenino

(AFP)—Un atake di Paraguayo Adolfo Daniel Vallejo riba un umpire femenino tabata “inacceptable” y lo resulta den un “sancion significante”, organisadornan di French Open a bisa diabierna.

Despues cu el a perde contra Frances di 17 aña Moise Kouame den un tiebreak di e di cinco set diahuebs, Vallejo a bisa website di tennis Clay cu umpire Brasileiro Ana Carvalho no tabata suficientemente fuerte den cara di apoyo di fanaticonan pa e hungador local.

“E sorto di partido aki mester ser dirigi pa un homber.

Ta hopi dificil pa un muher haci esey,” e hoben di 22 aña a bisa.

“E mester ser arbitra pa un homber, pasobra e publico ta hopi exigente y bo mester tin hopi forza pa bay contra e

publico.”

Federacion Frances di Tennis a bisa den un declaracion cu nan y organisadornan di torneo Roland Garros “a tuma nota di e comentarionan di Adolfo Daniel Vallejo.”

“Competencia di un umpire no ta ser determina pa su sexo, sino pa su profesionalismo y su capacidad pa dirigi partido na e nivel mas halto,” e declaracion a continua.

“E resultado di un evento deportivo, sea positivo of negativo, nunca por hustifica of disculpa e sorto di comentario aki.”

Nan a bisa cu nan “lo impone un sancion significante... den forma di un multa.”

“Torneo Roland Garros ta condena fuertemente tur comentario sexista, sin importa ken ta haci nan, y ta ofrece su apoyo na e umpire di e par-

tido y, mas amplio, na tur oficial di arbitrahe di e torneo.”

Vallejo a bisa cu Carvalho a duna Kouame demasiado tempo pa recupera.

“Mi ta kere cu el a tuma hopi tempo na varios ocasion, drumi riba piso of retrasando e wega,” Vallejo a bisa.

“Y no ta normal pa e publico grita pa un minuut completo sin ningun punto hunga. Den un partido unda e aspecto fisico ta conta asina tanto, si bo duna un hungador hopi tempo, obviamente e lo probecha di esey.”

Hungador Frances di rugby lo haya operacion di curason

(AFP)—Alero di Francia y Toulon, Gael Drian, lo haya un operacion di curason pa un enfermedad genetico cu lo sak’e for di accion pa varios luna, entrenador principal di e club Pierre Mignoni a bisa diabierna.

“E lo mester haya operacion di curason. E palabra semper ta spanta hende, pero esey no ta cambia su futuro cu nos den ningun manera. Nada ta den duda,” Mignoni a bisa periodistanan.

E alero di 25 aña lo perde varios luna, incluyendo e ultimo dos partido di Toulon den Top 14 e temporada aki,

y tambe e cuminsamento di Nations Championship cu seleccion nacional di Francia e verano aki.

Despues di a haya su prome seleccion cu Francia durante Six Nations di 2026, y cu Toulon no participando den e play-offnan di Top 14, Drian tabata un candidato fuerte pa e gira na Nueva Zelanda, Australia y despues Hapon.

“E no ta un procedimiento di rutina... e ta un tiki eng, pero e ta ricibi cuido excelente y pronto e lo bolbe,” Mignoni a continua.

“Pa loke ta recuperacion, nos ta mira un regreso na novem-

ber.

“Operacion di curason semper ta un asunto serio, pero e ta e miho paso pa e por bolbe y pa su bida den futuro. E lo bolbe mas fuerte.

“Ora el a firma cu nos cuatro aña pasa, nos tabata sa cu e tin un anomalia genetico menor. Nos mester a monitori’e, loke nos a haci, y awor ta miho pa haci un procedimiento chikito pa despues e ta den un miho posicion, tanto como hungador como persona den su bida diario.”

E temporada aki Drian a hunga 23 partido y a marca 19 intento, principalmente

danki na su velocidad extraordinario.

Toulon ta den di nuebe lugar den clasificacion di Top 14, pero cu poco posibilidad pa logra di ocho lugar, cual lo nifica cualificacion pa Cham-

pions Cup e temporada cu ta bin.

Nan lo enfrenta campeon Europeo Bordeaux-Begles diadomingo den e penultimo ronda di Top 14, cu Castres otro siman.

G7 digital ta yega na acuerdo limita tocante proteccion di mucha y impacto energetico di AI

(AFP) - Ministernan a uni pa un reunion digital di G7 na Paris diabierna y a logra progreso tocante proteccion online di mucha, pero solamente a haci un referencia limita na impacto energetico di AI den un declaracion conhunto tocante desafionan di e sector.

E 7 paisnan miembro — Canada, Alemania, Francia, Italia, Hapon, Reino Uni y Merca — a acorda pa reconoce “un conhunto di principio” pa proteha mucha online, particularmente pa medio di “verificacion di edad, proteccion di menor for di etapa di

diseño di servicicionan digital” y “combati contenido ilegal”, Le Henanff a bisa.

E declaracion lo haci posibel “pa ta hopi mas exigente” cu

platformanan digital y “laga nan sin otro opcion mas cu cambia nan manera di traha”. Pero mientras tabatin punto comun tocante proteccion online di mucha, diferenci-

anan a keda tocante impacto ambiental di computacion.

Un punto clave di desacuerdo cu Merca, impacto energetico di inteligencia artificial, finalmente a ser inclui den e texto final, pero solamente den termino di consumo di energia.

E 7 economia avansa mas grandi di mundo a reconoce cu “adopcion creciente di AI lo pone presion creciente riba rednan electrico”.

Buskeda creciente di e companianan di AI pa capacidad di computacion ta impulsa necesidad di energia pa alimenta centro di dato, manera tambe ta consumi material-

nan raro pa hopi di e chipnan di nivel halto cu ta necesario.

Paris no a logra trece Merca den un declaracion conhunto na e cumbre di AI di aña pasa cu 160 otro pais.

Hunto cu e declaracion principal, e discusionnan tambe a produci cuatro anexo, reflehando e cuatro tema central acorda pa e paisnan miembro.

E declaracion lo sirbi como un documento preparatorio pa e reunion di hefenan di estado di G7 cu lo ser tene na Evian, den oost di Francia, for di 15 te 17 di juni.

Jeff Bezos ta kere cu AI lo haci cu no lo ta necesario mas pa un famia depende riba dos salario

(Infobae) - E tecnologia aki lo transforma economia di cas, door di reduci gastonan di cuminda y estilo di bida.

Jeff Bezos a lansa un prediccion den cual e ta kere cu inteligencia artificial lo haci cu famianan cu tin dos entrada eventualmente por laga un di e trabaoonan.

Den un entrevista cu CNBC, fundador di Amazon ta kere cu, leu for di temornan tocante desempleo masivo, AI ta señala na un transformacion positivo basa riba au-

mento di productividad y reduccion di prijsnan di cuminda y consumo.

Pakico Bezos ta kere cu AI lo kita necesidad di dos salario den un famia. Por interpreta e declaracion aki como un advertencia di despidonan, pero Bezos mes ta aclara cu su perspectiva ta diferente. No ta un asunto di imposibilidad pa haya trabao, sino di e hecho cu crecemento di productividad lo haci entrada dobel pa famia innecesario.

E empresario ta argumenta

cu, segun AI integra den economia, produccion di bienes y servicicionan lo bira hopi mas eficiente. E aumento aki den

eficiencia lo trece un reduccion di prijsnan, un fenomeno conoci como desinflacion.

“Cuminda lo ta mas barata, construccion di vivienda lo ta mas barata,” el a bisa. E consecuencia directo ta cu famianan lo tin mester di menos recurso economico pa mantene nan calidad di bida.

E vision di Bezos ta basa riba e idea cu automatizacion y inteligencia artificial no lo elimina trabao humano, sino lo multiplica capacidad pa genera rikesa. Pa e, e clave ta permiti desaroyo di e tecnologia sin impone regulacionnan prematuro cu por limita su potencial transformador.

Reino Uni ta busca endurece castigo pa daño na kabelnan submarino

(AFP) - Gobierno di Reino Uni a bisa diabierna cu e lo propone legislacion nobo dirigi na preveni cu “Rusia y otro estadonan hostile” sabotia kabelnan submarino vital di internet.

Gobierno a bisa cu lo propone boetnan mas grandi y sentencia di prison pa doñonan y operadornan di barco cu “negligentemente” causa daño na kabelnan submarino, el a bisa.

Esaki lo “convence Rusia y otro estadonan hostile contra sabotia infraestructura nacional critico di Reino Uni”.

Segun reportenan, Rusia a construi un flota sombra di barconan bieu cu doñonan poco cla y cu ta nabega bao bandera di otro pais pa evita sancion.

Barconan asina a ta sospecha di a causa daño na kabelnan submarino den Lama Baltico den varios ocasion.

Tabatin un serie di incidentenan maritimo den Lama Baltico desde 2023, ora ka-

belnan submarino y liñanan di energia a ser dañá.

Expertonan militar y lidernan Europeo ta bisa cu Rusia a aumenta su “guera hibrido” den e region strategico — cu awor ta aborda completamente pa

miembronan di NATO, cu excepcion di Rusia.

Minister di Defensa Britanico John Healey a bisa luna pasa cu forsan arma Britanico a rastrea tres submarino Ruso durante un supuesto “opera-

cion secreto” di un luna den awa di Reino Uni den Atlantico Norte, cerca di kabelnan y tuberianan submarino vital.

Gobierno a bisa cu e legislacion nobo tambe lo pone obligacionnan nobo riba operadornan di kabel submarino pa sigura nan.

Lloyd a bisa cu esaki ta parti di planificacion pa “scenarionan rasonabel di pio caso”. Gobierno “no ta siendo complaciente”, el a insisti, mientras “te na unda nos sa, nos no a mira ningun kibramento di kabel malicioso den awa di Reino Uni”.

Britania ta conecta cu resto di mundo via alrededor di 64 kabel submarino.

Centro di arte famoso ta ricibi orden pa kita Trump su number

(AFP) - Un hues a declara ayera cu e famoso Kennedy Center for Performing Arts a ilegalmente cambia su number na honor di President Donald Trump y cu mester kita su number.

Un Trump furioso a reacciona bisando cu e ta renuncia na control di e sitio di arte na Washington, cual el a tuma na comienso di e di dos termino aña pasa pa medio di nombra su mes como e presidente.

“Corte a conclui cu e directiva a crusa su limitenan den statuut pa medio di unilateralmente cambia number di Kennedy Center den honor na Trump,” Hues Christopher Cooper a declara.

E sitio di arte den e curason di e capital Mericano a ser nombra den honor na e presidente

asesina John F. Kennedy. December ultimo, e centro su directiva, cual Trump a yena di su aliadonan, a vota pa cambia e number na “Trump Kennedy Center.”

E presidente Republicano su number pronto a keda agrga na e edificio den letranan di oro riba esun di Kennedy. Cooper su decision a declara

cu solamente Congreso tin derecho di cambia e centro su nobmer y a duna e administracion 14 dia pa kita e number di Trump for di e edificio y cualkier material conecta na e sitio. “Congreso a duna Kennedy Center su number, y solamente Congreso por cambia esaki,” e decision a bisa.

Cooper tambe a emiti un

bloqueo temporario riba Trump su exigencia pa cera Kennedy Center pa dos aña di renobacion, cual tabata di cuminsa den juli.

Trump a critica e hues y a bisa cu e ta laba su man di e sitio “cu ta muriendo.” “Nos ta bay traha cu Congreso pa transferi e institucion den fracaso aki back na nan pa nan haci

un determinacion pa loke ta traha kico lo haci cune,” Trump a bisa riba Truth Social network. “Al menos cu mi ta liber pa haci loke mi ta haci miho cu tur otro hende, trece e institucion aki back, fisicamente, financieramente y artisticamente, mi no tin interes di sigui loke solamente ta un biahe sin speransa na ‘NEVER NEVER LAND.’”

Hefenan di polis den Caribe a scoge hefe di polis Carl John como presidente nobo di ACCP

Hefe di polis Carl John di Sint Maarten a ser scogi como presidente di ACCP. Esaki a tuma lugar durante di 40th Annual General Meeting and Conference di Association of Caribbean Commissioners of Police (ACCP), cual a tuma lugar di 11 te cu 15 di mei 2026 na Royal Torarica Hotel na Paramaribo, Surinam. Hefe di polis John tabata prome vicepresidente di e organizacion for di 2025 y awor e ta sigui e presidente saliente.

E eleccion di hefe di polis John como presidente di ACCP ta fortalece aun mas e posicion di e parti Caribe di Reino Hulandes den e estructura regional di polis y siguridad. Como presidente, e lo hunga un papel importante den cooperacion entre e cuerponan di polis den e region

y den desaroyo di iniciativa-nan di siguridad conhunto.

Pa hefe di polis John, e eleccion a yega completamente inesperadamente. Den ACCP, candidatonan no por nomina nan mes. Candidatonan ta ser proponi for di e grupo. E eleccion ta demostra e confianza cu e region tin den su persona. ACCP ta e organizacion di cooperacion di hefenan di polis den Caribe desde 1987 y ta reuni mas cu binti pais y teritorio. E tema di e conferencia e aña aki tabata: “Organized Crime: Implications for Regional Development”.

Durante e conferencia, e influencia di criminalidad organisa riba siguridad, economia y desaroyo social tabata central. A papia ampliamente riba e manera con violencia cu arma di candela, trafico di droga, contrabando, crimen cibernetico y rednan criminal organisa ta bira cada biaha mas entrelasa den e region. Inteligencia, tecnologia y A.I. tambe tabata parti di e programa. Tur cuater hefenan di polis den e parti Caribe di Reino Hulandes a participa na e conferencia. E Colegio di Hefenan di Polis a duna varios presentacion.

Un di e presentacionnan tabata tocante “The Role of

Crime Analysts in Assisting Law Enforcement in Combatting Crime in the Region”. Durante e presentacion a papia tocante e rol creciente di inteligencia y analisis den trabou di polis. Analistanan ta contribui na haci rednan criminal, rutanen di arma y relacionnan transfronteriso mas visibel. Tambe a ser splica con violencia cu arma di candela, criminalidad di droga y gang ta bira cada biaha mas entrelasa y pakico intercambio regional di informacion y analisis conhunto ta necesario.

Ademas a presenta informa-

cion tokante e Regional Network Meeting for Analysts (RNA) y e di cuater edicion di e reunion aki. RNA a bira den e añanan recién un plataforma regional unda analistanan di Caribe ta comparti conocimiento y coopera riba asunto di siguridad regional.

Durante e presentacion a anuncia cu e di cuater edicion di RNA probablemente lo tuma lugar di 24 te 26 di november 2026 na Medellín, Colombia. E tema lo ta: “Guns-Drugs-Gangs Nexus & Innovation”.

Tambe a presenta e proyecto

“Fortalecimiento di resiliencia di polisnan den region Caribe”, cu ta wordo desaroya hunto cu EL PACCTO 2.0. EL PACCTO 2.0 ta un programa di cooperacion y fortalecimiento di capacidad di Union Europeo cu Latinoamerica y Caribe, dirigi na fortalecimiento di institucionnan di husticia y siguridad y combate contra criminalidad organisa transfronteriso. Den e periodo cu ta bin, lo tuma lugar un inventarisacion regional di iniciativanan y necesidadnan existente den e cuerponan di polis den Caribe.

Homber Griego acusa di yuda Iran cu spionahe

(AFP) - Un homber Griego a keda acusa diabierna di spionahe contra un reportero basa na Londres pa un servicio di inteligencia di exterior, ken ta sospecha di ta Iran, den e mas caso mas reciente di su tipo na Britania.

Ioannis Aidinis, di 46 aña, cu ta biba na Munich, Alemania, a presenta den corte di Londres despues cu a acus'e bao Reino Uni su National Security Act despues di investigacion ehecuta pa Counter Terrorism Policing (CTP) na Londres.

Fiscalnan a bisa cu a pag'e pa biahna bay Reino Uni dos biaha na april y mei di 2026 pa spionahe riba e reportero na Iran International, un medio di comunicacion den idioma Persa cual tabata e blanco di un cantidad di atake reciente cu supuesto sponsor di Iran.

Aidinis tabata bao detencion desde su aresto na West Sussex dia 16 di mei, Londres su Polis Metropolitano a bisa

diabierna. “E pais na cual e acusacionnan ta similar ta sospecha di ta Iran y e acusacionnan ta relaciona cu e spionahe di un reportero basa na Reino Uni trahando pa Iran International,” Met a agrega.

Fiscal Lee Ingham a bisa corte cu Aidinidis aparentemente a

saca potret y graba adres, ademá di nummerplaat di auto conecta na e reportero.

Durante su di dos bishita, aparentemente el a instala “un camara scondi den un mea,” cual tabata “manda data na personanan desconoci den exterior.”

Corte a ser bisa cu Iran International su reporteronan a bira “blanco” di gobierno Irani.

Aidinidis a keda bao detencion y mester presenta na Old Bailey su corte criminal central dia 19 di juni.

Iran International luna pasa a bisa cu e ta enfrentando un “esfuerzo sosteni pa intimidá” y pa “silencia reporteronan di idioma Persa independiente mas aleu cu Iran su fronteranan.”

Na april, dos hoben y un mucha homber a presenta den corte di Londres acusa cu intento di cende candela na su oficinanan.

E noticiero priva, situa den un edificio cu seguridad pisa na Londres, a ser yama un organisacion “terrorista” pa Teheran na 2022 banda di BBC su canal den idioma Persa.

Na 2023, bao consejo di polis contra terrorismo Britanico, el a keda obliga di cera y temporalmente emiti for di Washington pa 7 luna.

Un aña despues, un di e canal su reporteronan a ser staca cerca di su cas na Londres, cuminsando un investigacion di Scotland Yard.

Yihadista Austriaco condena pa 15 aña den prison pa plan di atake riba concierto di Taylor Swift

(AFP)—Un corte na Austria a condena un homber di 21 aña diahuebs na 15 aña di prison despues cu el a admiti cu e tabata planeando un atake yihadista fracasa riba un concierto di Taylor Swift.

E superstrea Mericano tabata obliga pa cancela tres concierto na Viena como parti di su gira record “Eras” den verano di 2024 despues cu autoridadnan a adverti tocante e plan di e asina yama grupo Estado Islamico (IS).

Acusa di planea e atake y forma un celula di IS, huradonan a haya ciudadano Austriaco Beran A. culpable di tur acusacion despues di delibera pa varios ora.

Despues hues a impone un condena di 15 aña di prison.

Mientras e tabata scucha e veredicto, Beran A. a mira repetidamente den sala di corte, halando rosea via nani-shi cu forsa, cu su pia y mannan temblando.

Beran A. a bay huicio luna pasa pa delitonan di terrorismo y otro acusacionnan na Wiener Neustadt pafo di Vi-

ena.

E acusado — ken a ser aresta un dia prome cu e concierto cancela y a keda deteni desde e tempo ey — a declara su mes culpable di tur acusacion cu excepcion di ta complice den intento di asesinato.

Instruccionnan pa fabrica bom

Beran A. tabata enfrenta un condena maximo di te 20 aña di prison.

Un otro homber di 21 aña, Arda K., ken a ser persigui hunto cu Beran A., a ser condena na 12 aña di prison.

Ainda por apela e condenanan.

Den nan ultimo comentari- onan, tur dos acusado a pidi disculpa.

“Mi simplemente kier bisa cu mi ta lamenta,” Beran A. a bisa e corte.

Den su testimonio luna pasa, Beran A. a bisa cu el a bira convenci cu “mester haci yihad” pero cu e “tabatin miedo di muri.”

El a bisa e corte cu el a scoge e stadion Ernst Happel yen di hende na Viena durante e concierto di Swift como ob- hetivo.

El a detaya con el a haya instruccion y a purba, pero a fracasa, pa fabrica un bom. E tambe a busca consejo tocante cual arma pa scoge den varios group chat y for di un miembro di rango halto di IS.

‘Manda un señal cla’

Beran A. y Arda K. a ser acusa, hunto cu un tercer Austriaco, Hasan E., di forma un “celula terrorista di IS hopi peligroso” cu tabata planeando pa haci varios atake, principalmente den exterior, den nomber di IS, segun fiscalia.

Hasan E. actualmente ta den prison na Arabia Saudita, acusa di hinca un oficial di seguridad na Mecca na 2024 y herida cuatro otro persona.

Abogado defensor Mair a usa su argumento final pa urgi e hurado pa absolve Beran di e acusacion cu el a anima Hasan den e hincamento, argumentando cu no tin prueba.

“Beran no ta un lider, e no ta un cerebro ideologico,” el a bisa.

Fiscalia a bisa e huradonan cu nan tabatin e “oportunidad pa manda un señal cla” cu esnan

cu comete crimen lo tuma responsabilidad pa tur acusacion, agregando cu Beran A. a anima Hasan E. via “contacto intensivo” y otro manera.

Beran A. ta acusa di ta miembro di un organisacion terrorista desde 2023, segun fiscalia.

Door di comparti propaganda di IS, el a participa y “abiertamente a alineá su mes” cu IS, nan a bisa.

E plan pa ataca e concierto di Swift a fracasa cu ayudo di inteligencia Mericano.

Mas despues, Swift a skirbi riba red social cu “e motibo pa e cancelacionnan a yena mi cu un sentido nobo di miedo, y un cantidad tremendo di culpa pasobra hopi hende tabata planeando pa bin na e concierto ey.”

Aña pasa, un corte na Berlin a declara un adolescente Sirio culpable di contribui na e plan pa ataca e concierto di Swift.

E hoben di 16 aña a ricibi un condena suspendi di 18 luna.

Ex-reina di Dinamarca Margrethe ta sali for di hospital

(AFP)—Ex-reina di Dinamarca Margrethe a sali for di hospital algun dia despues cu el a ser admiti despues di un caida, e palacio Real a bisa diabierna.

E corte a bisa den un declaracion cu e tabata “na caminda pa cas na Palacio Fredensborg despues di haya aprobacion pa sali” alrededor di mei dia.

E ex-monarca, ken a abdica dos
aña pasa, “ta bayendo bon,” e
declaracion a agrega.

E muher di 86 aña a ser hospitalisa dialuna y un scan a revela un “acumulacion significativo di sanger den area di heup” despues di e caida.

E ex-reina, kende a fuma hopi durante gran parti di su bida, ta keda popular entre Danesnan pa modernisa sutilmente e

monarkia durante su reinado.

Pero el a enfrenta varios problema di salud den e ultimo añanan y a pasa varios dia den hospital e luna aki pa un procedimiento di angioplastia.

El a mantene pa hopi tempo
cu nunca e lo abdica, pero un
operacion grandi di lomba na

2023 a pon'e cambia di opinion.
Margrethe a pasa e trono pa su
yiu homber mayor Frederik na
januari 2024, haciendo e rey y
su casa Mary reina reinante.

Segun e declaracion, Margrethe “mester keda trankilo y descans,” pero te awor ningun di su compromisonan planea a ser cancela.

Comunicado di Minister Plenipotenciario Dabian- Erasmus:

Sesion virtual tocante careranan internacional pa estudiante y profesionalnan

Minister Plenipotenciario na Washington D.C., Sra. Zulema Dabian-Erasmus, ta tene un otro sesion virtual pa empodera estudiante y profesionalnan di Aruba. E sesion aki ta enfoca riba profesionalnan cu ta interesa den un carera den un organisacion internacional y regional, pero tambe na studiantenan cu ta den caba cu nan estudio y tin ambicionnan internacional.

su visibilidad lo incrementa. Aunque es profesionalnan aki no necesariamente ta traha pa gobierno di Aruba, nos por ta sigur cu por vocifera di un banda e perspectiva y realidad di un isla manera Aruba. Di otro banda nos tin nos hendenan cu por comparti bek cu Aruba ta na unda tin oportunidadnan beneficioso cu nos no ta wak di biah. Nan ta nos 'eyes and ears' den diferente plataforma internacional.

Hunto cu Ministerio di Asun-
tonan Exterior di Reino, e ses-
ion virtual lo elabora riba
oportunidadnan pa profesio-
nalan di nos isla traha na or-
ganisacionnan internacional y
tambe lo trata cual ta e trayec-
to cu mester encamina. Door
di organisa esaki cu Minister
Plenipotenciario di Corsou na
Washington D.C., Sr. Jerome
Beeldsnijder, e sesion ta haya
un contexto di Reino pa trece
e informacion aki na profes-
ionalnan den e parti di Cari-
be di Reino. E sesion lo tuma
lugar diaranson 3 juni 2026 pa
11.00 a.m. EST y5.00 p.m. ora
di Hulanda.

Hulanda pa medio di Ministerio di Asuntonan Exterior ta sostene profesionalnan Hulandes ya di hopi tempo pa tin representacion di Hulanda den plataforma internacional. Despues cu e Nationale Coordinator Internationale Functies (NCIF), sra. Anita Conijn, a hiba combersacion cu Minister Plenipotenciario, Sra. Dabian-Erasmus riba e trabou di NCIF y cu e ta conta tambe pa profesionalnan di Dutch Caribbean, dje y a surgi e idea pa trece e informacion aki na nos profesionalnan y estudiante. Banda di e presentacion di Anita Conijn (NCIF), tambe lo tin un testimonio di Vanessa van Dijksseldonk, trahando actualmente pa gobierno di Corsou, riba su experiencia trahando den Nacionnan Uni.

Representacion di Arubianonan den organisacionnan internacional y regional, manera Nacionnan Uni, Banco Mundial of IMF, por ta beneficioso pa Aruba. E trabou ta forma e profesional na un nivel haltu, su red di contacto, su acceso na experticio, su visibilidad y su conocimiento. Esaki e por duna bek na Aruba directamente ora e bin bek of indirectamente door di contribui cu mentorship, conocimiento, partnerships y contactonan. Ademas, door di tin Arubianonan presente den e espacio internacional, Aruba

Ta invita tur estudiante y profesional pa participa na e sesion virtual, Empowering Dutch Caribbean Talent-Careers in International Organization, cu lo tuma luga diaranson 3 juni 2026 pa 11.00 a.m. EST cu ta 5.00 p.m. ora di Hulanda.

E link pa registra ta: <https://forms.gle/KL2PkeWSkLPEv56e9>

Resultado Sorteo
29 mei 2026

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
0039	7330	8441	8684
9159	5368	SUPER5	3016
13117330	8267	-	4392

MERDIA	ANOCHI
--------	--------

Sorteo # 4988
9998
4103
4303
FP
Sorteo # 4988
1157
FP
Sorteo # 3044
7325
Sorteo # 4988
5885
Libra
Sorteo # 1862
371
X2

Sorteo # 8859
6603
0940
3155
X2
Sorteo # 7903
9662
X3
Sorteo # 2608
1647
Sorteo # 6662
2578
Aries
Sorteo # 1592
386
X2

Sorteo #	Joker Letter
0 x Jackpot	Proximo Jackpot 380.000,-
0 x Match 4+	
0 x Match 4	
0 x Afl. 12,00	

	01-05-18-23-25
Sorteo # 7194	Proximo Jackpot
0 x Jackpot	54.000,-
4 x Match 4	
185 x Afl. 8,00	

	04-07-23-30
Sorteo # 1874	Mega Ball 03
0 x Jackpot	Proximo Jackpot 290.000,-
0 x match 4	
4 x Afl. 500,00	
59 x Afl. 50,00	
97 x Afl. 15,00	

Afl 390.000,-

	Sorteo #

Cas Di Cultura
Vondellaan 2
Tel: 582-1010

F A D A
Campanastraat 5
Tel: 583-2999
Tel: 583-9610

F A V I
Primavera 233
Tel: 582-5051
Tel: 582-5222

F E P O
Engelandstraat 15
Tel: 583-1016
Tel: 583-6607

**Fundacion Contra
Violencia Relacional**
Tel: 583-5400

**Fundacion Autismo
Aruba**
Irenestraat 21 Aruba
Tel: 588-1179

**Fundacion Pa Nos
Muchanan**
Cumana 2
Tel: 583-4247

**Fundacion Tel Pa
Hubentud**
Wilhelminastraat 19
Tel: 588-6138

**Koningin Wilhelmina
Fonds**
Spinozastraat 9
Tel: 582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8
Tel: 588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel: 582-2219
Fax: 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Ave. Milio J Croes 17 B
Tel: 588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
Tel: 582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1
Tel: 582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	Sta. Cruz
	Tel. 585 8028
San Nicolas:	Centro Medico
	Tel.584 5794

Emergencia

Polis Oranjestad	100
Polis San Nicolas	104
Polis Santa Cruz	105
Polis Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulans	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

Botica

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

Utilidad

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

Funeraria

Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

TAXI

**Aruba Transfer Tour &
Taxi C. A.**
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Delcy Rodriguez a anuncia yegada di mas compania petrolero na Venezuela “den simannan binidero”

(Infobae) - E presidente interino a expresa esaki durante un evento cu trahadornan di Faja Petrolifera del Orinoco. “No tene miedo di un Venezuela liber di sancion,” el a bisa.

Presidente interino di Venezuela, Delcy Rodriguez, a anuncia diaranson cu, “den e simannan binidero”, mas compania den sector di hidrocarburo lo yega na su pais, cual a habri su mes pa inversion priva y stranhero den medio di acercamento cu Merca.

“Den e simannan binidero, mas y mas compania lo yega na Venezuela cada biah mas lihe, y boso, cu ta trahadornan di Faja Petrolifera del Orinoco, lo mira esaki cu boso wowo,” e presidente a bisa durante un evento den estado petrolero Anzoategui, na oost di e pais, transmiti pa canal estatal VTV.

Faja Petrolifera del Orinoco ta un area cu ta extende den parti oost di pais y cu ta contene e reservanan comproba di crudo mas grandi na mundo.

Rodriguez no a duna detaye tocante e companianan, operacionnan of ki ora nan tin plan di yega na e nacion Sur Americano, pero a sigura cu su pais ta atravesando un pro-

ceso di atraccion di inversionnan nacional y stranhero.

E lider Chavista, kende a asumi presidencia despues di captura di Nicolas Maduro januari pasa na Caracas pa Merca, a bisa cu e industria petrolero Venezolano “a ser crea cu sacrificio” y “a supera dificultadnan” den medio di e “bloqueo economico”.

Di otro banda, el a anuncia creacion di un consejo academico superior tocante hidrocarburo pa “duna un gran impulso na profesionalisacion y preparacion” di trahadornan petrolero.

Den un evento anterior, Rodriguez a urgi Merca y Europa, entre otro, pa “no tene miedo di un Venezuela liber di sancionnan”, medidanan cu

Washington a flexibilisa den e ultimo lunanan di acercamento y reestablecimiento di relacionnan cu Caracas.

Despues di captura di Maduro, presidente di Merca Donald Trump a urgi companianan energetico Mericano pa inverti na Venezuela.

Compania petrolero Exxon-Mobil, e compania di hidrocarburo mas grandi di Merca y un di e companianan energetico mas grandi na mundo, ta den negociacion pa adkiri derechonan di extraccion di petroleo na Venezuela, segun The New York Times. Citando fuentenan familiarisa cu e situacion, e corant a bisa cu e acuerdo por ser anuncia mas laat e luna aki y lo permiti Exxon produci petroleo den seis campo.

Pronostico di tempo

Tempo:

Awe tardi y awe nochi: levemente te parcialmente nubia y generalmente seco
Den marduga y mañan: parcialmente nubia cu un awasero pasajero.

Temperatura maximo 33 grado Celsius
Temperatura minimo 27 grado Celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 34 pa 38 grado Celsius
Uv index: 12

Bahada di solo : 7:01pm
Subida di solo : 6:13am

Biento:

Moderata te basta fuerte for di direccion oost; forsa 4 te 5 (20 te 39km/ora, 11 te 21 nudo).
Den dia fuerte te posiblemente duro den rafaga; forsa 6 te 7 (40 te 61km/ora, 22 te 33 nudo)

Situacion general di tempo:

E diferencianan di presion den region lo baha un poco durante weekend. Esaki lo haci cu e biento fuerte tambe lo baha un poco. Atmosfera regional ta relativamente seco y lo limita e desaroyo di nubianan cu por produci yobida y pa e motibo aki no ta spera awasero di importancia durante e periodo di pronostico aki.

Concentracion varia di stof di Sahara lo stroba visibilidad y trece aire di menos calidad den region local durante proximo dianan. Personanan cu tini sensibilidad pa cambionan den e calidad di aire mester tene esaki na cuenta.

Condicionnan maritimo/estado di lama:

Na partinan protegi di costa: keto cu olanan rond di 1 pia. Na partinan zuid protegi: trankil, 1 te 2 pia.

Na partinan zuid no protegi: modera cu olanan alrededor di 2 pia te localmente 3 pia. Na partinan oost te noordwest di costa: generalmente modera cu olanan alrededor di 4 pa 6 pia, localmente e por yega 7 pia.

Aviso/alerta:

Ta sugeri operadornan di boto chikito pa sigui bay cu cautela riba lama habri. E biento fuerte te duro lo baha un poco pero cautela mester keda cherchi. Un aviso pa boto chikito pa partinan oost te noordwest di costa lo sigui na vigor.

“Señor ta mi Wardador, pues
mi’n tin falta di nada; Den
cunucu di yerba berde, E ta pone
mi sosega.
E ta hiba mi na awa trankil, pa
mi bolbe haña forsa. E ta guiami
den caminda drechi fiel na su
number.” Salmo 23

Cu hopi tristesa pero conforme
cu boluntad di Dios nos ta
anuncia fayecimento di:

Arnold Tarcisio Curiel

Cariosamente jama JOHNNY
*15-08-1961 - † 26-05-2026

Na number di su:

Mayornan: Juan y Maria Curiel-Henriquez

Ruman: Rimberth Curiel

Sobrinonan:

Gianluca Curiel y Jaylee Gutierrez
Ashton Curiel y Nahed Abdul
Aiden Curiel
Raven Curiel

Sobrina: Annabella Curiel

Sobre-sobrinonan:

Thiago Curiel
Zayn Curiel

Mama di su sobrinonan: Carmen Claro

Ayudante di cas: Sonia Montoya

Amiga di cas: Joseany Geerman

Tanta y Omo nan:

Candida (Ida) Henriquez
Betty Tromp-Henriquez y famia
Julianita y Ricardo Werleman-Henriquez
Julio Curiel y famia
Emerita Curiel- Koolman y famia
Lucila Koolman-Curiel y famia
Theodulio Curiel y famia
Reginaldo y Catarina Curiel- Arends y famia
Eulogia Koolman- Curiel y famia
Filomena y Michel Daniel- Curiel y famia
Jacinto y Luisa Curiel- Julio y famia
Antonio y Beatrix Kock- Martinez y famia
† “Tante Truus” Danjo

**Tur ihanan, primo(a)nan, comer y compernan,
madrina y padrino, bisñanan y amigo(a)nan.**

Su mihor amigonan y amiganan: Natasha Tromp,
Maureen van Ierland, Ada Arends, Roxanna Paula,
Rishenella Richardson, Irving Gomes, Rayon Rasmijn,
Adry Viotty, Adelin Trimon-Geerman, Tico Flanegin,
Juancho Gomes, Elvis Gomes, Juni Kock.

Demas coleganan y ex-coleganan di SKOA na su amigonan
di La Cabana Hotel. Grupo di oracion San Hudas Thadeo
Santa Cruz.

Demas famia: Curiel, Henriquez, Werleman, Claro,
Croes, Geerman, Danjo, Hernandis, Koolman, Kock,
Gomes, Tromp.

Disculpa nos si den nos tristesa nos a lubida number di un
of otro famia.

Acto di condolencia lo tuma lugar dialuna 1 juni 2026
di 6:00pm pa 8:00pm na Olive Tree Funeral Care &
Crematory na Piedra Plat.

Ta invita demas famia, bisña, amistad y conocirnan pa
e **acto di entierro** cual lo tuma lugar diamars 2 di juni
2026 pa 4or di atardi, saliendo for di Misa Inmaculada
Concepcion despues pa santana catolico na Santa Cruz. E
resto mortal lo ta reposa for di 2or di atardi den Misa.

Nos ta pidi disculpa , si den nos momento di tristesa nos
por a lubida di menciona un of famia.
Despues di despedida lo no por risibi bishita di condolencia
na cas.

Salmo 23

Senor ta mi wardador, mi’n tin
falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta
pone mi sosega.
E ta hiba mi na awa trankil,
pa mi bolbe haya forsa”.

Cu dolor na nos curason, pero
conforme cu Dios su boluntad,
nos ta anuncia fayecimento di nos
Mama stima:

Sra. Eligia Rufina Willems

Cariñosamente yama: “Ligia”
*20-05-1960 - †20-05-2026

Mayornan: † Luis B. Willems y † Rosa Kock

Pareha di bida: Elias de Freitas

Tata di su yiunan: † Johnny Krosendijk

Na number di su yiunan:

Johnny G. Krosendijk y pareha Janine J. Maduro.
Jelitza D. Krosendijk y Esposo Eldon M. Croes
Angelique S. Krosendijk y pareha Elvis James

Mescos cu un yiu: † Kevin Dania

Mama y tata di su nieto y nietanan:

Eldrith Jessica Wever
Lucien Alexander De Cuba

Nieto y nietanan:

Julienne E. Krosendijk,
Johndrick G. Krosendijk,
Naichell E. Croes
Jeydon P. Croes
Cristian A. de Cuba
Cristopher A. Ambrosio de Cuba.

Rumannan:

Silvio E. Willems
† Edwin P. Willems
Rubert A. Willems
Roni J. Willems
† Herman P. Willems
Roslyn E. y Marcelino Valdez
Roly Croes y † Filomena Wernet.
Luisa y Willy Hasham.

Subrino y subrinanan:

Gregory Willems, Christiaan Willems, Angelo Willems,
Angelique Willems, Maureen Valdez, Gilbert Valdez,
Ernelly Valdez, Rodrig Willems, Emelly Willems, Jeanis
Willems, Dwyer Hasham, Ghislaine de Maijer Hasham.

Tanta y omonan:

Sr. Jaquin y Mena Vrolijk y Famia, Sra Vda Cecilia
Willems y Famia, Sra. Vda Margo Todman y Famia.

Primo, prima, swa y cuñanan

Demas Famia: Willems, Kock, Krosendijk, Valdez, Wernet,
Croes, Henriquez, Hasham, Maijer, James, Maduro,
Solognier, Pieteron, Figaroa, de Cuba, Gumbs, v/d Biezen,
Curiel, Geerman, Jacapuchi, Pieterrella, Todman, Tromp,
de Freitas, Wild, Vonk, Thijsen, Boekhoudt, Thiel, Giel,
Vrolijk, Trimon, Eckmeyer, v/d Linden, Kelly, Illidge,
Salazar Betancourt, Wever.

Coleganan y Amistad di:

Ballast Nedam, New Age, Angelo Fashion World, The Stars
Hair Studio, Dufry Aeropuerto y Dufry Oranjestad, Avolta
Aruba, Eljena Cleaning, Courtyard by Marriott.

Ta invita tur famia amistad y conosirnan:

Anochi di Condolencia lo tuma lugar na Aurora Funeral
Home Diabierna 29 di Mei di 7or pa 9 or di anochi.

Acto di entierro lo tuma lugar diasabra 30 di Mei 2026
na Misa Santa Famia Pos chiquito di 2or pa 4or di atardi y
despues lo Sali pa Santana di Sabana Barosa.

Dispensa nos si den nos tristeza por a lubida un of otro
famia of conocir. Despues di entierro famia ta prefera di no
ricibi bishita na cas, danki pa compronde.

Lagrima y flornan por seca, su
recuerdonan y tur loke el a haci y
significa pa nos, Lo keda graba pa
semper den nos mente y curason
Cerca Dios mi alma ta na paz, ta
di DJ'E mi salvacion ta bin
Salmo 62:1

Cu hopi tristesa pero conforme
cu boluntad di Dios, nos ta
anuncia cu a bay laga nos den
brasa di Senor

Sr Bernardo Alfonso Croes,

mihor conoci como "Benny"
* 20-08-1944 - † 26-05-2026

Mama y Tata: †Maria Croes Werleman y † Juan Croes
Na number di su **Esposa:** Margot Croes Araque

Yiunan:

Benjamin Croes y Cristina Pinilla y yiunan
Alwin Croes y Susie Franken y yiunan
Elvinia Croes y Raul Vieira y yiunan
Ryan Robles y Jane Orman y yiu

Rumanan

† Dominica Croes
† Annie Paesch Croes y Boei Paesch
Selma y † Francisco "Pancho" Croes Croes y yiunan
Salome y Andres Lacle Croes y famia
† Rosenda y †Otilio Wernet y yiunan
† Miguel Arcangel Croes
Casimiro "Ilo" y Deta Croes Werleman y famia
Vicente "Chento" Croes
Angelberto "Echi" y Margarita Croes Becker y famia
Filomena "Mena" y Luis Martes Croes y yiu
Margarita y †Franklyn Kelly Croes y yiunan
Miriam Croes y Ronny Kelly

Nieto(a)nan:

Sebastian Alexander Croes-Navarrete (na Mexico)
Stacey Croes
Arianne Elizabeth Croes-Navarrete (na Mexico)
Julianne Croes
Joshua Croes
Aliyah Wever
Negan Robles
Arantxa Vieira
Bisnieto: Arthur Croes-Angeles (na Mexico)

Sua y Cuna:

Jose Dairo Tellez y †Danith Hernandez y famia
† Roberto Botet y Maria Campos
Nydia y †Aymon Kelly y famia
Miriam y Richard Boekhoudt y famia
† Haime Francisco "Cachaco" Araque

Mama di su Nietonan:

Carlota Navarrete Sanchez
Tatiana Lacle

Na number di su Sobrino(a)nan:

† Xiomara Paesch y yiunan
Egbert Paech y Alice Booy y yiunan
Aldrick Paesch y Tesia Roman y yiunan
Francis y Elisa Croes y yiunan (na Hulanda)
Farrah y Marvin Odor Lacle (na Canada)
Robert y Geraldine Lacle Erasmus
Milene y Gerald Werleman y yiunan
Symond Croes y yiunan
Iluniza y Jean-Paul Hernandez
Mildred y yiunan
Bernize y Shawn (na Hulanda)
Angele Croes y Haime y yiunan
Beto Croes y yiunan
Maryorie Croes y yiunan
Papito Croes
Monique Martis (na Hulanda)
Ludmar Henriquez y Daven y yiunan
Ludmar Henriquez y Stephany y yiunan
Marybelle Henriquez y Seanery Figuiera y yiunan (na Hulanda)
Yohain Tellez y yiu
Jose Aymon y Nancy Kelly Croes y yiunan
Neyda Kelly y yiunan (na Hulanda)
Elynn y Patrick Nogera Kelly y yiunan
Raquel y Jose Van der Linden Kelly
Richard y Edseline Boekhoudt Flanegin y yiunan
Reginald Boekhoudt y Veronique y you
Gregory y Marcela Wernet-Maduro y yiunan
Edson y Joacani Wernet-Grant y yiu
Michel Wernet y Marcella Koolman y yiunan
Demas sobrina y sobrino nan na Colombia

Tur ihanan, primo(a)nan, comer y compernan, bisinjanan y amigo(a)
nan. **Demas famia:** Croes, Wernet, Boekhoudt, Araque, Lacle, Paesch,
Kelly, Henriquez, Martis, Vieira, Franken, Geerman, Werleman.

Sport Boys Domino Team

Ta invita tur famia, bisinja y conocirnan pa asisti na e **acto di entierro**
cual lo tuma lugar dialuna 1 di juni 2026 di 2or pa 4or di atardi na
Aurora Funeral Home cu respons y despues lo sali pa Santana Catolico
na Caya Ernesto Petronia, Oranjestad.
Nos ta pidi pa disculpa, si den nos momento di tristeza nos por a lubida
di menciona un of otro famia

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

Mi no a muri, ta pesey mi no a bisa ayo. Mi a djies habri mi halanan y bula bai keiro. Boso cu a keda atras, no laga tristesa domina boso. Keda uni un cu otro pa mi alma sosega. Esey lo ta un alegria pami pa recordami cu hopi amor.

Cu dolor na nos curason pero conforme cu boluntad di Dios nos ta anuncia fayecimento di nos ser keri:

Iris Martha Offerman Trinidad
*20-10-1956 - †25-05-2026

Na number di:

su mayornan:

† Francisca Carmen Trinidad Mercera

† Cleto Celestino Trinidad

Su casa : Andres Justino Offerman

Su yiunan :

Andro Offerman y Kimberly Peña
Chendro Offerman y Jacqueline Malmberg
Danielo Offerman y familia

Su hijastronan:

Ernesto Domacase y familia
Nelson Offerman y familia
Arold Offerman y familia
† Kenneth Offerman y familia
† Eugene Offerman y familia
Glenn Offerman y familia
Andre Offerman y familia

Su yiunan di criansa :

Elca Mercera
Cyrianta Trinidad
Sharin Offerman

Su nieta y nietonan :

Giandro, Jaedro, Lizienne
Zjéandro, Zikion

Manera su nieta/nieto nan:

Shaina Offerman y casa Huub Groot
Thayshamira y Mathew Groot
Joyslyn
Aishlyn
Joshmar

Su rumannan :

Arthur Mercera y Familia
† Glenda Mercera y Familia
Marelva Thode Trinidad y familia
Joyceline Trinidad y familia
Inolda Jansen Trinidad y familia
Calvin Trinidad y Familia

Su subrina y subrinonan, Su tanta y tionan, Su prima y primonan, Su madrina y padrinonan, Su Ihanan, Su comader y compadernan, Su cuña y swanan

Su amiganan sercano na Aruba: Silvia Dirks y familia, Bea Markes y familia, Sonia Brunk y familia, Runoldina Bijlhout y familia, Maria Wolff y familia, Ariani Werleman Peña

Su consuegro: Wilfred Malmberg

Tur demas amiga, amigo y conocirnan na Aruba, Bonaire & Curaçao.

Demas familia: Offerman, Trinidad, Mercera, Jansen, Trenidad, Beaumont, Morillo, Peña, Malmberg, Cecilia, Pourier, Koeke, Winklaar, Bernabela, Armstrong, Goeloe, Albertus, Antony, Nicolaas, Ilario, Sint Jago, St. Jago, Reina, Martijn, Obispo, Wijman, Frans, Balentien, Cathlin.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida un familia of amistad.

Oportunidad pa tuma despedida lo ta Diasabra, 30 Mei 2026 di 2or pa 4or na Aurora Funeral Home.

Pa cumpli cu deseo di nos ser keri, ta pidi pa bisti colornan alegre.

Entiero di nos ser keri lo tuma lugar na Bonaire.

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

“Hesus a bis’é: Ami ta resurekshon i bida; esun ku kere den Mi, lo biba asta si e muri. I niun hende ku tin bida eterno, lo no muri nunca mas. Bo ta kere esaki?”
Huan 11:25-26

Rayden K. A. Kock
*03-07-2008 - †24-05-2026

Acto di despedida lo tuma lugar na Aurora Funeral Home dialuna 1 di juni 2026 di 9or pa 11or di mainta.

Despues di despedida nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

Señor, Bo conoce mi y bo ta comprende mi, Y bo sabi tur cos mi ta haci, di leu bo ta comprende mi pensamiento Bo sabi pakiko mi ta traha o sosega, Bo conoce tur mi obranan.

A bula bay tempran cerca señor

Ing. Albertina “Tina” Croes-Albertsz
*31-08-1966 - †26-05-2026

Acto di entierro lo wordo anuncia despues.

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

“Bou di alanan di Dios mi ta sigur”
Abo ku ta biba bou di amparo di Altísimo, ta hospedá den sombra di Dios Omnipotente, bisa Señor: “Mi refugio, mi forti, mi Dios, den kende mi ta pone mi konfiansa”
Salmo 91:1-2

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di:

Edgar Giovanni Koolman
Mihor conoci como “Jojo”
*06-11-1972 - †26-05-2026

Acto di entierro lo wordo anuncia despues

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

“Señor ta mi wardador, mi’n tin falta di nada. Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega. E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa”.
Salmo: 23

Robert Yarzagaray
*03-08-1960 - †28-05-2026

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di:

Acto di despedida lo wordo anuncia despues

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba pa semper den nos mente y curason.
“Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJE mi salvacion ta bin”
Salmo 62:1

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di:

José Leopoldo Amaya
Mihor conoci como “Cheo”
*13-08-1944 - †24-05-2026

Acto di entierro lo wordo anuncia despues

AMOR BO NO POR CUMpra
pero lo por adopta uno

Inkietud pafo di centro di detencion pa inmigracion na Merca, 9 persona aresta

(AFP)—Manifestantenan a bringa cu oficialnan di ley Mericano pafo di un centro di detencion pa inmigracion na New Jersey, un oficial Mericano a bisa diabierna, despues cu detenidonan den centro a cuminsa un welga di hamber pa motibo di condicionnan den e facilidad.

Varios dia di inkietud pafo di e centro di detencion di Immigration and Customs Enforcement (ICE) na Newark a resulta den varios aresto mientras e posicion duro di e administracion di presidente Mericano Donald Trump ta enfrente oposicion fuerte.

Secretario di Seguridad Nacional di Merca, Markwayne Mullin, a publica riba X cu diabierna anochi “aproximadamente 100 manifestante anti-ICE a reuni rond di e facilidad di ICE Delaney Hall. E manifestantenan a morde, kick y bati oficialnan di ley.” El a bisa cu nueve persona a ser aresta.

Imagennan muestra pa media Mericano a revela confrontacionnan entre manifestante y oficialnan di ley, kende a usa pepper spray.

Delaney Hall ta un facilidad priva cu espacio pa 1.000 detenido, usa exclusivamente pa ICE, cu ta operando desde 2025 mientras administracion di Trump a intensifica su campaña pa deporta miyones di inmigrante ilegal.

New Jersey ta un asina yama “estado santuario”, limitando voluntariamente su cooperacion cu autoridadnan federal di inmigracion.

E disturbionan pafo di Delaney Hall a cuminsa despues cu detenidonan den e centro a lanza un welga di hamber y di trabao pa protesta contra e condicionnan.

Un carta skirbi na Spaño, publica e siman aki pa Cosecha, un grupo cu ta defende inmigrantenan sin documentacion, y firma pa 300 detenido, a bisa cu nan ta “deteni sin hustificacion,” cu nan no ta haya cuido medico adecua y

cu nan ta ricibi “cuminda inadecua.”

Senador Mericano Cory Booker, un Democrata di New Jersey cu a bishita e facilidad diaranson y a bisa cu el a papia cu decenas di detenido, a ripiti e preocupacionnan ey.

“Mayoria di e hendenan cu mi a papia cune no tin historia criminal — ningun acusacion, ningun condena — rel-

aciona cu e tipo di violencia cu Donald Trump a priminti Mericanonan e lo combati,” Booker a bisa den un declaracion.

“Mester cera Delaney Hall,” el a agrega.

Gobernador di estado, Mikie Sherrill, a bisa cu el a ser nenga acceso dialuna. Departamento di Salud di New Jersey a logra inspecciona e facilidadnan di servicio di cuminda diahuebs, pero a ser nenga acceso completo, e gobernador Democrata a bisa riba X.

“Nengamento di duna acceso completo ta lanta preguntanan serio tocante loke ICE ta purbando di sconde for di bista publico,” el a agrega.

Mullin a responde riba X, bisando cu centronan di detencion di ICE ta ser inspecciona y audita regularmente pa “agencianan externo.”

“Tur detenido ta ricibi cuminda adecua, awa di calidad, clechi, tratamiento medico, y tin oportunidad pa comunica cu nan famia y abogadonan,” el a bisa.

Prome minister di Canada ta faborece un “fortalesa Norte Americano” prome cu combersacionnan comercial cu Merca

(AFP)—Prome minister di Canada Mark Carney a enfatisa importancia di su pais pa economia Mericano diahuebs, pidiendo cooperacion mas estrecho mientras combersacionnan tocante revision di acuerdo di comercio liber den Norte America ta enfrente obstaculonan.

Discurso di Carney na lidernan financiero na New York ta bin memey di tension continuo entre su gobierno y administracion di presidente Mericano Donald Trump.

Carney a bira un di e criticonan mas prominente di Trump su liderato, pero diahuebs el a busca pa enfatisa e beneficio di integracion economico regional prome cu e deadline di 1 di juli pa revisa e Acuerdo di Merca-Mexico-Canada (USMCA).

“Canada Strong lo yuda Make

America Great Again,” Carney a bisa na Economic Club di New York, refiriendo na slogan di campaña tanto di dje como di Trump.

“Mientras Canada y Merca

no semper tabata acorda riba tur cos durante siglonan, nos semper a traha y eventualmente a resolve nan pasobranos ta comparti balornan y nos interes comun ta profundo.”

El a recorda e sala yen di lidernan financiero Mericano cu “Canada ta e cliente mas grandi di Merca,” cumprando mas producto Mericano “cu China, Hapon y Alemania combina.”

Oficialnan Mericano a anuncia diaranson e comienso di combersacionnan directo cu Merca tocante revision di USMCA.

Oficialnan comercial principal di Trump a laga sa cla cu progreso cu Canada tabata mas lento y a expresa iritacion cu loke nan ta considera e actitud anti-Trump di Carney riba escenario global, incluyendo e discurso ampliamente elogia di e prome minister na Foro Economico Mundial na januari unda Carney a declara un “ruptura” den e orden mundial lidera pa Merca.

Vice-representante comercial di Merca Rick Switzer den un discurso luna pasa a yama

Carney “superior” y a sugeri cu su “ego” tabata guiando decisionnan.

El a haci un contraste cu presidente Mexicano Claudia Sheinbaum, ken segun Switzer tabata enfoca riba tin un relacion economico positivo cu Merca.

Desde cu el a asumi cargo aña pasa, Carney a adverti Canadesnan cu nan dependencia economico riba Merca a bira un vulnerabilidad y diahuebs el a reitera su meta pa reduplica exportacion no-Mericano durante e proximo decada.

Pero su gobierno a mantene cu e kier lo mas tanto comercio liber cu Merca cu ta posible.

“Un fortaleza Norte Americano,” el a bisa, “ta den interes di tur hende.”

Canades cu a bende veneno ta declara su mes culpable di yuda suicidionan

(AFP)—E homber Canades cu a bende pake-
tenan di veneno na perso-
nanan deprimi den dece-
nas pais a declara su mes
culpable diabierna di 14
acusacion di yuda suici-
dio, pero fiscalnan a bisa
cu e no lo enfrenta acusa-
cion di asesinato.

Kenneth Law, un ex-chef di
60 aña, tabata maneha forum
online cu tabata ofrece hende
conseho tocante con pa pone
fin na nan bida y tabata pone
substancianan mortal dis-
ponible pa compra.

E detayenan di operacion on-
line di Law a causa indigna-
cion general desde su aresto
na 2023.

Riba e lista di 41 pais unda
Law a manda veneno tabatin
Australia, China, Francia y
Brasil. El a bende 330 pakete
na personanan den Reino
Uni.

Fiscalnan Canades a acus'e
di 14 cargo di asesinato y 14
cargo di yuda suicidio.

Den un corte na Newmarket,
noord di Toronto, fiscalnan
a bisa cu nan no tabata kere
cu nan tabatin un caminda
viable pa logra conden'e pa
asesinato.

Law a para den un area semi-
cercera reserva pa acusadonan,
rondona pa su tres abogado
defensor, y a bisa “mi ta de-
clara mi mes culpable” di
yuda den e suicidio di 14 per-
sona na Canada.

E condena lo ser determina
den un audiencia separa,
probablemente na septem-
ber, ora corte scucha declara-
cionnan tocante impacto riba
victimanan.

Expertonan legal ta nota cu
yuda suicidio ta un crimen
serio y Law por ricibi un con-
dena di entre 10 y 20 aña den
prison.

Despues cu a registra e de-

claracionnan di culpabilidad,
fiscalnan a cuminsa lesa un
“declaracion di hechonan
acorda,” un documento di
aproximadamente 60 pagina
cu a detaya con Law a man-
da material pa suicidio den
henter Canada y tambe den
exterior, hopi biaha pa casi 80
dollar.

Fiscalnan a relata con hende,
despues di kita nan mesun
bida, frecuentemente a ser
haya pa miembro di famia cu
un pakete habri di natrium-
nitriet di Law cerca di nan
curpa.

E noticia cu e no lo bay hu-
icio pa asesinato na Canada
a bin como un decepcion pa
algun famia.

Yiu homber di David Parfett,
Thomas, tabatin 22 aña ora
el a tuma su mesun bida na
2021 cu material suministra
pa Law.

Awor un defensor di leynan
mas riguroso pa confronta
espacionan online cu ta guia
hende den direccion di daño,
Parfett a bisa AFP cu autori-

dadnan Canades tabata perdi-
endo un oportunidad pa esta-
blece e gravedad di conducta
di Law.

“Si (Law) no tabata ofrecien-
do instruccion detaya tocante
con pa kita bo propio bida, e
posibilidad ta cu mi yiu ainda
lo tabata aki. Pues, pa mi, esey
ta asesinato,” Parfett a bisa.

Den e declaracion di
hechonan acorda, Law a tuma
responsabilidad pa 79 morto
na Reino Uni.

Agencia Nacional di Crimen
di Reino Uni a confirma den
un declaracion cu Law no lo
enfrenta proceso adicional,
pero cu e mortonan na Reino
Uni lo ser considera durante
e condena na Canada.

Un declaracion conhunto di
e agencia y servicio di fiscalia
di Reino Uni a bisa cu nan a
splica nan decision di no pro-
cesa Law “den detaye na vic-
tima y nan famianan.”

Parfett a bisa den un declara-
cion: “Mi ta rabia, pero mi no
ta sorprendi.”

Plan di Israel pa tuma control di mas parti di Gaza ta nifica cu ‘mas mucha lo sufri’, segun UN

(AFP)—UN a adverti dia-
bierna cu un plan di Is-
rael pa tuma control di 70
porciento di Gaza lo au-
menta sufrimento entre
muchanan cu ya ta afecta
pa e impacto di sobrepo-
blacion severo.

Prome minister Israeli Ben-
jamin Netanyahu a duna
orden na e ehercito pa tuma
control di mas teritorio den
Franha di Gaza, ignorando e
condicionnan di un acuerdo
pa stop combate fragil cu a
drenta na vigor na october.

El a bisa cu e ehercito ta-
bata controla 50 porciento
di e teritorio Palestino bao e
condicionnan di e acuerdo,
pa despues avansa y tuma
control di 60 porciento.

“Mi directiva ta pa move
pa...70 porciento,” el a bisa.

Organisacion di Mucha di
Nacionnan Uni (UNICEF)
a adverti cu esey lo profun-
disa e crisis di salud entre
muchanan den e teritorio
destrui pa guerra, cu ta sufri
di escasez agudo di cuminda,
awa y higiena.

Israel ta controla e fluho di
ayudo humanitario cu ta
drenta e teritorio, ademas di
tur punto di entrada pa Gaza,
cual ta bao di un blokeo Is-
raeli desde 2007.

Hasta prome cu e atakenan di
 Hamas di 7 di october 2023
riba Israel a provoca e guerra
na Gaza, e teritorio ya tabata
densamente pobla.

Awor “hende ta comprimi
den apenas 40 porciento di e
espacio”, vocero di UNICEF
Salim Oweis a bisa periodis-
tanan na Ginebra, papiando
for di Gaza.

Hendenan ey ta keda “busca
refugio entre edificionan
destrui, escombros y cantidad
creciente di desecho solido”,
el a bisa, agregando cu “no tin
espacio accesible cu a keda pa
limpia” e desechonan.

“E efectonan di esey awor ta
claramente visible: muchan-
an cu infeccion respiratorio,
diarea agudo, y mas cu mitar
di tur cas ta reporta enferme-
dadnan di cuero.”

Ratonnan ta morde mucha

“Pieu y sarna ta comun,”
Oweis a bisa, señalando tam-

be varios caso unda ratonnan
ta morde muchanan chikito y
hasta baby.

Oweis a bisa cu un muher
yama Hind “no a drumi des-
de cu un raton a morde su yiu
muher di cuatro aña, Masa,
durante anochi.”

“Manera hopi famia, nan a
busca refugio unda nan por,
den nan caso riba di dos piso
di un edificio unda awa di pos
ta leak door di e dak, y raton-
nan ta pasa door di e crack
den edificio y ta subi riba tu-
bonan exponi,” el a bisa.

E situacion tabata “grave”,
Oweis a bisa, señalando cu
sobrepoplacion ya ta “cau-
sando mas plamamento di
enfermedad, poniendo mas
presion riba e sistemanan y
naturalmente cortando servi-
cionan.”

Si Israel tuma control di aun
mas tereno, el a adverti cu
esey “ta nifica cu nos lo perde
acceso na algun punto di ser-
vicio, pero tambe na algun
lugarnan dificil pa yega unda
mucha y famianan ta biba.”

“Esaki simplemente lo nifica
cu mas mucha lo sufri,” el a
bisa.

Ministerio di Asunto Ex-
terior Palestino a condena
anuncio di Netanyahu como
“un violacion serio di e fun-
damentonan di e acuerdo pa
stop combate.”

Desde e momento ey, Gaza
a keda marca pa violencia
diario, cu Israel matando mas
cu 900 persona den e franha,
segun ministerio di Salud di
Gaza den e teritorio controla
pa Hamas, kende su cifranan
ta ser considera confiable pa
Nacionnan Uni.

Nan ta entre e mas cu 72.800
persona cu a muri na Gaza
desde comienso di e guerra,
segun e ministerio di Salud.

Entretanto, e atake di 7 di
october 2023 cu a provoca e
guerra a resulta den e morto di
1.221 persona n’e banda Is-
raeli, segun un calculacion di
AFP basa riba cifranan oficial
Israeli.

Opmerkingen Van der Burg over Status Aparte zorgen voor politieke ophef op Aruba

Pagina 4

Familie van overleden slachtoffers betwist narratief rond fataal hit-and-runongeval

Pagina 7

Volgens jaarverslag van het Hof: Ophefmakende zaken in 2025 zetten Arubaanse rechtssysteem onder druk

Pagina 3

Volgens jaarverslag van het Hof:

Ophefmakende zaken in 2025 zetten Arubaanse rechtssysteem onder druk

Het **Gemeenschappelijk Hof van Justitie**, kortweg het Hof, heeft recent zijn jaarverslag voor 2025 gepubliceerd onder de titel “Het Hof in Verandering”. Daarin wordt uiteengezet hoe het rechtssysteem van de CAS- en BES-eilanden binnen het Koninkrijk der Nederlanden zich blijft richten op modernisering, digitalisering en verbetering van efficiëntie en kwaliteit van de rechtspraak, terwijl het tegelijkertijd geconfronteerd wordt met een groeiend aantal complexe en spraakmakende zaken.

Voor Aruba gold dat in het bijzonder. Van de Flamingo-zaak rond voormalig minister Otmar Oduber tot de Tulipan-zaak over corruptiebeschuldigingen binnen het Arubahuis, en zelfs juridische procedures rond parlementariër Mike de Meza en diens mogelijke benoeming als minister — 2025 kende een ongewoon groot aantal gevoelige dossiers die extra druk legden op het Arubaanse rechtssysteem.

Korte samenvatting van de zaken:

Tulipan-zaak

De Tulipan-zaak leidde in juni 2025 tot een vonnis waarbij voormalig Gevolmachtigd Minister Gilfred Besaril werd veroordeeld tot twintig maanden gevangenisstraf, waarvan tien maanden voorwaardelijk. Daarnaast beval de rechtbank hem om Afl. 138.688,73 terug te betalen, een bedrag dat volgens het Hof onrechtmatig was verkregen.

De zaak tegen Besaril draaide om een corruptie- en fraudeonderzoek naar financiële onregelmatigheden binnen het Arubahuis tijdens zijn ambtsperiode als Gevolmachtigd Minister. Volgens het jaarverslag van het Hof richtte het onderzoek zich op misbruik van publieke middelen, machtsmisbruik en verduistering waarbij naast Besaril ook voormalig interim-directeur Glenn Ling betrokken was.

Ling werd eveneens schuldig bevonden omdat hij volgens de rechtbank op de hoogte was van de gang van zaken maar dit niet meldde. Hij kreeg een gevangenisstraf van 180 dagen opgelegd, waarvan 171 dagen voorwaardelijk. Daarmee had hij zijn straf grotendeels al uitgezeten.

Ondanks de veroordeling meldden verschillende media dat Besaril van plan was casatie aan te tekenen. Bon Dia

Aruba begreep destijds dat dit mogelijk was, hoewel werd opgemerkt dat de Hoge Raad doorgaans geen uitspraken van het Gerecht in Eerste Aanleg behandelt zonder dat eerst een hoger beroep heeft plaatsgevonden.

De zaak werd beschouwd als een van de meest betekenisvolle uitspraken van het jaar op Aruba, mede vanwege de enorme media-aandacht en publieke discussie die zij veroorzaakte. Omdat het ging om een hooggeplaatste functionaris die Aruba in het buitenland vertegenwoordigde, wakkerde de zaak opnieuw zorgen aan over integriteit binnen openbare functies.

En hetzelfde gold voor de volgende zaak. Ook de zogenoemde Flamingo-zaak bracht opnieuw de balans tussen politieke rechten en publiek vertrouwen ter discussie.

Flamingo-zaak

De Flamingo-zaak draaide eveneens om beschuldigingen van fraude, machtsmisbruik en misbruik van overheidsmiddelen in de periode 2017-2019. De hoofdrolspeler in deze zaak was voormalig minister en PPA-leider Otmar Oduber.

Aanvankelijk presenteerde het Openbaar Ministerie acht zware aanklachten tegen Oduber, waaronder witwassen, illegale uitgifte van overheidsgrond, omkoping, ongeoorloofde verrijking en beschuldigingen dat hij miljoenen dollars op buitenlandse bankrekeningen zou hebben gehad — naar verluidt drie miljoen dollar in de Verenigde Staten en vijf miljoen dollar in Panama.

De rechtbank stelde vast dat Oduber verschillende personen had geholpen bij het verkrijgen van overheidsgrond, ondanks dat dit niet voldeed aan de geldende beleidsregels. Daarnaast zou hij salarissen en arbeidscontracten hebben goedgekeurd voor personen

die feitelijk niet werkten — de zogenoemde “spookambtenaren” — en fraude hebben gepleegd tegen het Land Aruba tijdens zijn ministerschap. Voor de beschuldigingen van passieve omkoping werd hij echter vrijgesproken.

Oduber ging tegen de uitspraak in beroep, een procedure die nog steeds loopt. Tijdens de verkiezingen van 2024 stelde hij zich opnieuw verkiesbaar als leider van de PPA en behaalde hij een zetel in het parlement. In september 2025 kondigde hij echter aan tijdelijk afstand te nemen van zijn parlementaire werkzaamheden om zich op zijn hoger beroep te concentreren.

Wat deze zaak bijzonder maakte, was de vraag of een politicus die onderwerp is van een strafrechtelijk onderzoek nog wel een publieke functie zou moeten kunnen vervullen.

Mike de Meza tweemaal voor de rechter

Ook voormalig minister en AVP-politicus Mike de Meza verscheen in 2025 in twee verschillende zaken voor de rechter.

De eerste zaak draaide om de controverse rond zijn mogelijke benoeming als minister. De Meza raakte verwickeld in een juridisch conflict met de belastingdienst DIMP nadat hij het integriteitsscreeningsproces voor een ministerspost niet succesvol had doorlopen. Dat kwam voornamelijk doordat hij geen positieve verklaring kon verkrijgen over zijn fiscale gedrag.

Volgens beschikbare informatie hield dit verband met belastingbetalingen van een bedrijf dat nog op zijn naam stond geregistreerd, maar dat volgens De Meza al negentien jaar inactief was en waar de belastingdienst zelf nooit adequaat op had gereageerd.

Hierdoor ontstond discussie

over de vraag of hij voldeed aan de integriteitsnormen die gelden voor ministersfuncties. Uiteindelijk besliste de rechtbank dat dit geen reden vormde om in te grijpen in het politieke benoemingsproces en dat het aan de formateur bleef om te beslissen of De Meza minister zou worden.

Vrijwel tegelijkertijd raakte De Meza echter betrokken bij een tweede procedure, ditmaal tegen het Openbaar Ministerie. Daarin probeerde hij het OM te dwingen om meer details vrij te geven over de verdenkingen tegen hem, zodat sneller een oordeel kon worden gevormd. De rechtbank wees dit verzoek af en benadrukte onder meer dat strafrechtelijke onderzoeken jaren kunnen duren en dat verdachten tijdens een lopend onderzoek doorgaans geen recht hebben om aanvullende informatie op te eisen.

Over de inhoud van dat onderzoek zijn nog altijd weinig details bekend. Hoewel De Meza parlamentslid bleef, kreeg hij uiteindelijk niet de portefeuille Infrastructuur, Energie en Telecommunicatie die oorspronkelijk voor hem bedoeld was. Deze ministerspost ging uiteindelijk naar Gervais R. Herdé.

Hoewel de zaken rond De Meza eveneens discussie opriep over corruptie en integriteit binnen de Arubaanse politiek, moet worden benadrukt dat hij in geen van deze kwesties strafrechtelijk werd veroordeeld. Een groot deel van de procedures had bovendien een administratief en bestuurlijk karakter.

Extra druk op het Arubaanse rechtssysteem

Volgens het jaarverslag van het Hof hebben zaken zoals hierboven beschreven extra druk gelegd op het Arubaanse rechtssysteem. Het Hof stelt dat het geconfronteerd wordt met steeds meer “complexe en tijdrovende zaken” en merkt op dat het huidige systeem voor het meten van werkdruk onvoldoende weerspiegelt hoeveel capaciteit deze dossiers daadwerkelijk vereisen.

Grote zaken vereisen uitgebreide beoordeling van bewijsmateriaal, gevoelige rechtszittingen en langdurige beroepsprocedures. Dit alles zorgt voor extra belasting van rechters en ondersteunend personeel.

Het rapport benadrukt bovendien dat de werkdruk breder is dan statistieken alleen doen vermoeden. Rechters moeten

zich eveneens bezighouden met gespecialiseerde rechtspanels, opleidingen, toezicht en kwaliteitsbewaking. Tegelijkertijd vereisen politiek gevoelige zaken extra procedurele zorgvuldigheid vanwege de grote publieke aandacht en maatschappelijke discussie die ermee gepaard gaan.

Opvallend is dat het Hof specifiek wijst op de toenemende druk waarmee Aruba wordt geconfronteerd, zowel op infrastructureel als procedureel vlak. Volgens het rapport zijn de huidige gerechtelijke faciliteiten op het eiland niet langer voldoende om het stijgende aantal zaken en personeelsleden adequaat te huisvesten.

In 2025 werden op Aruba 12.136 zaken geregistreerd. Tegelijkertijd telt de Arubaanse afdeling van het Hof inmiddels 83 medewerkers en bestaat er behoefte aan minstens twee extra rechtszalen.

Daarom benadrukt het Hof het belang van verdere modernisering van zijn werksystemen om efficiëntie en kwaliteit te kunnen waarborgen. Voor Aruba betekent dit onder meer uitbreiding van de faciliteiten.

Om deze doelen te bereiken werkt het Hof onder andere aan verdere digitalisering van diensten, inclusief digitale casatieprocedures, modernisering van IT-systemen, herstructurering van werkteams — vooral op Aruba — uitbreiding van opleidingen voor personeel en versterking van integriteitsbeleid en intern toezicht.

Volgens het rapport zal het budget van het Hof daarom in 2026, 2027 en 2028 moeten worden verhoogd om voldoende aandacht te kunnen blijven besteden aan binnenkomende zaken, de groeiende verantwoordelijkheden en het behoud van kwaliteit én welzijn van het personeel.

Geen raffinaderij meer... Wel een internationale (container)haven...?

Bij elke gelegenheid waar de aandacht wordt gevestigd op het raffinaderijterrein in San Nicolas betreft dit uitsluitend het terrein zelf. Als er geen raffinaderij meer zal zijn, wat duidelijk een afgesloten hoofdstuk is, wat zou er wel kunnen worden ontwikkeld aan levensvatbare en duurzame economische activiteiten? Waarom niet de aandacht vestigen op de mogelijkheden die de haven in San Nicolas biedt?

In het recente verleden hebben we diverse voorstellen de revue zien passeren over wat te doen met het raffinaderijterrein, die in geen enkel geval te realiseren bleken, in ieder geval niet onder de huidige omstandigheden. Maar als we iets verder kijken moeten we kunnen zien dat niet alleen het terrein waardevol is maar dat de mogelijkheden die de haven biedt nog interessanter zijn. Om nog verder in details te treden: San Nicolas heeft een natuurlijke diepzeehaven die een van de beste mogelijkheden biedt in onze regio. Een natuurlijke haven betekent dat deze niet verzandt, zoals het probleem is van de haven in Barcadera, die bovendien geen grotere schepen kan ontvangen. Dat is dan ook de reden waarom de haven in Oranjestad nog steeds sommige transportschepen moet laten afmeren. Het gaat niet uitsluitend om de huidige afmeerfaciliteiten, maar ook om

de mogelijke bouw van een containerhaven voor regionale en internationale doorvoer. Om dit nader te analyseren is het noodzakelijk de ontwikkelingen in de huidige mondiale economie te volgen en daarin in het bijzonder het zeetransport. Een eerste onderwerp daarbinnen is het vervoer tussen Azië, het Amerikaanse continent en Europa. Dit zeker ook vanwege de grote obstakels voor het vervoer tussen Azië en Europa die recentelijk ontstaan zijn, vanwege de afsluiting van de Straat van Hormuz en de dreiging van een mogelijke afsluiting van de toegang tot de Rode Zee en het Suezkanaal. Reden voor de internationale zeevaart om andere opties te zoeken, indien mogelijk ook permanente oplossingen. In deze zoektocht verschijnen er alternatieven voor het Panamakanaal dat voor meer dan een eeuw de bijna verplichte plaats van het doorkruisen van het Amerikaanse continent is geweest, ook voor de doortocht richting Europa.

Het gaat om twee opties. Een is het vervoer per trein tussen de havens aan weerszijden van de landengte van Tehuantepec (Mexico), die de Stille Oceaan kust met de Atlantische kant verbindt op de plaats waar de verbinding het kortst is. De rivaal van het Panamakanaal is dus geen ander kanaal maar een treinverbinding die noopt tot het overladen van alle containers

om aan de andere kust weer op een schip geplaatst te worden. Vier havens, twee aan elke kant worden hierbij ingezet. Het project moet binnenkort, medio juni klaar zijn en gaat de concurrentie aan met Panama, waar men zich geplaatst ziet voor twee nog steeds uitdijende problemen. Het ene is de steeds toenemende drukte van de scheepvaart op zich, verergerd door de problemen met het watertekort om de sluisen optimaal te laten functioneren.

De andere complicatie is het Amerikaanse beleid tegen hetgeen men ziet als een ontoelaatbare invloed van Chinese handelsbelangen in de Kanaalzone. En als er iets is waarin de internationale handel geen zin heeft dan is het wel politiek geharrewar dat kan uitmonden in obstakels voor het transport. Het andere alternatief is de route rond Alaska en Canada, die vooral interessant is voor het vervoer naar Europa en de Atlantische kust van Canada en de VS. Deze route is makkelijker geworden door de invloed van de klimaatveranderingen die een einde hebben betekend voor het ijs dat de vaart belemmerde. Wat hier een belangrijke rol speelt zijn de laatste geopolitieke en economische ontwikkelingen. De bondgenoten van de VS zijn samenwerkingsalternatieven aan het zoeken op economisch en militair gebied en die pogingen hebben in de anderhalf jaar van de regering-

Trump al geleid heeft tot een alliantie tussen Europa, inclusief de Europese Unie, Canada en een aantal landen in Azië (Zuid-Korea, Japan) en Australië, naast ook zekere toenadering in economisch opzicht met China en India.

Dit betekent niet dat de economische banden met de VS er niet meer zullen zijn maar wel dat de bondgenoten de VS terzijde laten als mogelijke deelnemer in de nieuwe plannen. En zolang er een VS-regering is waarvan elk onderkend document mogelijk als einddatum de volgende dag heeft, zal dit het vooruitzicht zijn voor de komende tijd. Beide nieuwe alternatieven krijgen ook geopolitieke betekenis. Ze zijn belangrijk als vorm voor het vermijden van het betreden van Amerikaans grondgebied en versterken ook de economische samenwerking tussen Canada en Mexico die verder zal toenemen, met en zonder een vrijhandelsverdrag met de VS.

Het overleg van de regering van Aruba met die van Nederland over het raffinaderijterrein houdt geen redding in van die industrie zelf. Men kan mogelijk de reactivering overwegen van de olieopslag maar de vooruitzichten hiervoor zijn niet hoopgevend, gezien de bestaande concurrentie in de regio op dit terrein. Bovendien is er weinig hoop op de beschikbaarheid van Venezolaanse olie voor opslag door de toename op korte termijn

van de productie onder de akkoorden met de VS. Het weer bereiken van een niveau van 2 à 3 miljoen vaten per dag kan een heel decennium gaan duren bij een investering van om en nabij de 100 miljard dollar. Bovendien heeft Venezuela al de infrastructuur om bij dat volume de opslag en uitvoer aan te kunnen.

Wat kan Aruba aanbieden?

Aruba kan een uitstekende mogelijkheid bieden voor de opslag en doorvoer van containers, vlakbij het Panamakanaal, buiten de orkaanzone en verwijderd van de politieke onrust tussen Amerikaanse hegemonie en Chinese expansiedrift en ingeklemd daartussen de Panamese soevereiniteit. Het Koninkrijk der Nederlanden is onderdeel van de mondiale alliantie die samenwerking zoekt op basis van respect voor het internationale recht en het nakomen van contractuele verplichtingen; Aruba kan die juridische zekerheid garanderen.

Bovendien zorgt het toenemende handelsverkeer tussen Zuid-Amerika (Mercosur en andere landen) en Europa en Canada voor meer zeetransport tussen Noord en Zuid, met mogelijk de behoefte aan een overlaadfaciliteit. Er blijven nog heel wat aspecten over die nog nader onderzocht moeten worden en wellicht blijkt niet alles positief te zijn, maar men hoeft niets bij voorbaat uit te sluiten.

Opmerkingen Van der Burg over Status Aparte zorgen voor politieke ophef op Aruba

Uitspraken van staatssecretaris voor Koninkrijksrelaties Eric van der Burg hebben opnieuw een politieke discussie losgemaakt op Aruba over de betekenis van de Status Aparte en de voorgestelde Rijkswet HOFA.

De controverse ontstond nadat Van der Burg in een video verklaarde dat Aruba niet langer een "Status Aparte" heeft zoals vroeger, maar tegenwoordig simpelweg een land binnen het Koninkrijk is. Volgens hem veranderde

de betekenis van de Status Aparte nadat Curaçao en Sint Maarten in 2010 eveneens de status van land binnen het Koninkrijk kregen.

De opmerkingen kwamen kort nadat Aruba veertig jaar Status Aparte had gevierd. Oppositiepartij MEP reageerde fel. Parlementariër Shailiny Tromp-Lee noemde de uitspraken "constitutioneel onjuist" en benadrukte dat Aruba niets heeft verloren sinds 2010. Volgens haar bereikten Curaçao en Sint Maarten toen slechts dezelfde positie die Aruba al sinds 1986 had.

Ook MEP-leider Evelyn Wever-Croes reageerde kritisch en stelde dat Status Aparte en de status van land binnen het Koninkrijk hetzelfde betekenen. Xiomara Maduro verklaarde daarnaast dat de

opmerkingen aantonen dat Nederlandse autoriteiten onvoldoende begrijpen wat de Status Aparte voor Aruba vertegenwoordigt.

De politieke spanningen hangen nauw samen met het debat rond de voorgestelde Rijkswet Houdbare Overheidsfinanciën Aruba (HOFA). De wet moet zorgen voor een nieuw kader van financieel toezicht en begrotingsdiscipline, terwijl Aruba tegelijk kan profiteren van goedkopere leningen via Nederland.

Voorstanders van HOFA stellen dat Aruba hierdoor jaarlijks tientallen miljoenen florin kan besparen op rentelasten. Volgens hen kan dat geld vervolgens worden gebruikt voor onder meer zorg, onderwijs en infrastructuur. Zij benadrukken ook dat Aruba sinds 2015 al onder bepaalde vormen van financieel toezicht opereert en

zien HOFA daarom als een modernisering van bestaande afspraken.

Critici blijven echter bezorgd dat de wet verder gaat dan louter financieel toezicht. Constitutioneel deskundige Douwe Jan Elzinga waarschuwde in een juridische analyse dat de voorgestelde wet de autonomie van Aruba aanzienlijk kan beperken. Tegenstanders vrezen dat Nederland via de Rijkswet HOFA meer invloed zal krijgen op Arubaanse begrotingen en financiële wetgeving.

Daarmee is het debat inmiddels uitgegroeid tot meer dan alleen een discussie over financiën. Voor veel Arubanen raakt de kwestie direct aan nationale identiteit, autonomie en de betekenis van de Status Aparte zelf.

Wat gaat er schuil... Achter de bekende cijfers...?

Geregeld publiceren wij getrouw de gegevens die ons Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS Aruba) produceert. We hebben geen reden om te twifelen aan de betrouwbaarheid van die gegevens maar is dat dan ook het hele verhaal? Beschikken we daarmee ook over de informatie die nodig is om een complexere situatie te ontwaren achter bijvoorbeeld de cijfers over het bestaansminimum of het minimumloon? Hebben we daarmee ook de gedetailleerde informatie die nodig is voor het ontwikkelen van beter beleid? En zijn er misschien nog meer gebieden waarover nadere gegevens ontbreken?

Om bij het genoemde voorbeeld te blijven; we kunnen geregeld vaststellen hoe het staat met de kloof tussen het minimuminkomen dat nodig is om een normaal bestaan te hebben en anderzijds het minimumloon zoals dit momenteel is. Die kloof is alleen maar verder aan het groeien en we kunnen ook de bezorgdheid hierover vanuit de politiek beluisteren. Tussen het minimumloon voor een persoon die 40 uur per week werkt, van Afl. 2.007,05 per maand, en het bestaansminimum is de kloof Afl. 654 ten nadele van het maandloon. Een gezin van vier personen (ouders en twee kinderen) heeft momenteel Afl. 5.602 per maand nodig

om hun minimumuitgaven te dekken. Twee minimumlonen in het gezin laten een gapend gat over van Afl. 1.574 dat nog gedekt moet worden. Als lezer kan men al dan niet onder de indruk zijn van deze gegevens, maar wat zijn we werkelijk te weten gekomen? Is het bijvoorbeeld niet belangrijk te weten hoeveel mensen in onze gemeenschap met hun gezin onder die rode lijn verkeren? Het is voorstelbaar dat een aanzienlijke groep maar net toekomen aan dat minimum maar dan ook niet meer dan dat. Hoeveel zijn dat dan? En meer in het algemeen, waar kunnen we de statistieken vinden die gegevens over inkomens combineren met gegevens over huishoudens om een betrouwbaar beeld te kunnen hebben van de situatie in onze gemeenschap?

Dit zou ons kunnen helpen om in het geval van een economische terugval een beeld te hebben van hoeveel personen en gezinnen in de directe gevarenzone zijn komen te zitten. Helaas blijkt het nogal moeilijk deze informatie te verkrijgen en zeker als het om recente gegevens gaat. Niet dat die individuele gegevens er niet zijn maar geen enkel medium beschikt over de bemensing om dit type statistieken te bewerken. En bovendien, zou het niet normaal zijn als overheidsinstanties dit zouden doen? Want het gaat niet uitsluitend om de pers die betere informatie

aan het publiek kan bieden maar de privésector zou hiervan ook goed gebruik kunnen maken om hun bedrijfsplannen beter voor te bereiden. Maar het gaat ons niet eens om het bekritisieren van de bestaande situatie; we kunnen ook verder aangeven wat noodzakelijk is om dit te realiseren. Het kan zelfs zo zijn dat de overheid gebruik maakt van dit type informatie maar hieraan kennelijk geen publiciteit verleent; dat zou dus anders moeten. Wat is daarvoor dan nodig? Continue informatie in digitale vorm van alle werkzame personen, hun loongegevens inbegrepen.

Om informatie te kunnen koppelen aan gezin of huishouden is het noodzakelijk dat alle overheidsdatabases binnen hetzelfde systeem opereren, met dezelfde vaste coderingen voor adressen, bedrijven en beroepen. Om meteen de bezorgdheid over privacy van de individuele gegevens van de burger weg te nemen: het betreft hier uitsluitend geaggregeerde gegevens die geen persoonlijke gegevens noch herkenbare bedrijfsgegevens bevatten. Maar dat is niet alles. Men zou kunnen denken dat het hier gaat om de nieuwsgierigheid van een medium te bevredigen maar dat is niet het geval. Deze gegevens kunnen bijvoorbeeld helpen bij het vaststellen van de grootte van de groep die in een volgend volkswoningproject als doelgroep

dienen en wat hun financiële mogelijkheden zijn. Dit is belangrijk om niet bij een prijspeil te gaan bouwen dat de woningen onbereikbaar maakt voor een grote groep die zich dit simpelweg niet kan veroorloven. Dit soort gegevens kan ook gebruikt worden bij het scheppen van een beter systeem van openbaar vervoer voor dat deel van de bevolking dat het nodig heeft. Het is wat al te gemakkelijk ons eiland te blijven afschilderen als een tropisch paradijs waar je als burger meetelt als je over je eigen auto beschikt. En de rest, die zoeken het maar uit? Er is ook een andere optie: de infrastructuur creëren voor nog meer auto's, zeg maar 100.000 stuks en daarnaast de brandstof subsidiëren; iets om stemmen mee te winnen, wellicht?

Investeren in sociale prioriteiten

Maar, serieus nu, als we het grote probleem van de achterblijvende lonen willen aanpakken om de primaire behoeften van deze grote groep veilig te kunnen stellen, dan moeten we op totaal andere wijze te werk gaan. Onze complete economie verplichten tot drastische verhoging van de minimumlonen zou niet alleen slecht zijn voor de concurrentiepositie van onze economische motor, het toerisme, maar zou ook nog eens nog meer, lokaal gegenereerde, inflatie veroorzaken. En dat terwijl we al meer dan

genoeg inflatie importeren, zeker in de huidige mondiale omstandigheden. Uiteindelijk helpt dit de burger met de smalle portemonnee nauwelijks en Aruba wordt een nog duurdere toeristische bestemming. Daarom is het belangrijk dat de overheid, welke regering er ook zit, strategische doelen kiest om het levenspeil te verbeteren die niet onmiddellijk bijdragen tot nog meer inflatie. Als belangrijke potentiële doelen kunnen we aangeven: woningbouw, openbaar vervoer, water en elektriciteitsvoorziening, alle op betaalbaar niveau.

We kunnen geregeld commentaar beluisteren over hetgeen de overheid zou kunnen doen met het surplus op de begroting. Je zou een deel ervan kunnen besteden aan het opkrikken van het inkomensniveau van de burger in de vorm van subsidie, maar noem het dan alsjeblieft geen 'investering'. Die extra inkomsten zouden opgaan aan consumptieve uitgaven, waarvan de overheid – heel handig – een deel terug ontvangt aan belastingen. Goede zaken voor de overheid dus? Het is gewoonweg niet toegestaan onder het huidig akkoord in het kader van het financieel toezicht, waarin is bepaald dat het surplus wordt besteed aan het aflossen van schulden en anderzijds aan werkelijke investeringen. Dit zijn de prioriteiten, niets meer, niets minder.

Schietpartij Palm Beach eist leven van 17-jarige: verdachte aangehouden

De autoriteiten hebben een verdachte aangehouden in verband met de dodelijke schietpartij die afgelopen zondag plaatsvond op de parkeerplaats van The Village in Palm Beach. Het slachtoffer, de 17-jarige Rayden K.A. Kock, kwam daarbij om het leven.

De politie en het Openbaar Ministerie maakten gisteren bekend dat Li-Angelo Robert Rayshen Carmona Alcantara, beter bekend als "Kuki", is gearresteerd op verdenking van betrokkenheid bij de schietpartij. Carmona Alcantara, geboren op Aruba op 26 oktober 2007, wordt verdacht van doodslag op de jonge Kock.

Eerder op de dag hadden de autoriteiten nog dringend de hulp van de gemeenschap ingeroepen om de verdachte op te sporen. Daarbij werd gewaarschuwd dat personen die

de verdachte verborgen hielden, zichzelf eveneens schuldig maakten aan een strafbaar feit en risico liepen om gearresteerd te worden.

De schietpartij vond plaats in de vroege ochtenduren van zondag 24 mei 2026. Rond 01.18 uur ontving de meldkamer van de politie een melding dat een man was neergeschoten op de parkeerplaats van Fat Tuesday en niet meer reageerde. Politie en ambulance werden onmiddellijk met spoed naar de locatie ges-

tuurd.

Bij aankomst troffen agenten het slachtoffer zwaargewond aan. Ambulancepersoneel probeerde nog medische hulp te verlenen, maar voor de jongen mocht hulp niet meer baten. Forensische rechercheurs en technisch rechercheurs kwamen ter plaatse om onderzoek te doen, terwijl de forensisch arts het overlijden officieel vaststelde.

Aanvankelijk kon de identiteit van het slachtoffer nog

niet worden bevestigd. Later werd bekendgemaakt dat familieleden de jongen hadden geïdentificeerd als Rayden K.A. Kock, geboren op Aruba op 3 juli 2008. De jongen was slechts 17 jaar oud.

De zaak heeft opnieuw de aandacht gevestigd op de problematiek rond illegale vuurwapens op Aruba. Eerder dit jaar werd een interinsulaire inleveractie voor illegale vuurwapens georganiseerd in samenwerking met de politiekorpsen van Caribisch Nederland en het College van Korpschefs. Ondanks deze campagne blijven incidenten met illegale wapens zich voordoen.

Politie en Openbaar Ministerie hebben herhaaldelijk benadrukt dat illegale vuurwapens bijdragen aan gevoelens van onveiligheid en leiden tot meer geweld in de samen-

leving. Tijdens de campagneperiode werden verschillende personen gearresteerd voor verboden wapenbezit en veroordeeld tot gevangenisstraffen.

De campagne werd uiteindelijk verlengd tot 24 mei, maar leverde slechts beperkte resultaten op. Slechts twee personen maakten gebruik van de mogelijkheid om anoniem wapens in te leveren, terwijl in dezelfde periode vijf arrestaties werden verricht wegens illegaal vuurwapenbezit.

Hoewel nog niet officieel is bevestigd of in deze zaak sprake was van een illegaal vuurwapen, onderstreept de dood van de jonge Rayden Kock volgens velen opnieuw hoe snel situaties kunnen escaleren wanneer vuurwapens in omloop zijn.

'Status aparte'... Realiteit of fictie...?

In het huidige debat over het rijkswetsvoorstel voor financieel toezicht voor Aruba is het begrip 'status aparte' ook in de discussie beland. Terwijl aan de ene kant wordt gesteld dat de 'status aparte' van Aruba gevaar loopt vanwege de genoemde toezichtwet op Koninkrijksniveau, is er eigenlijk geen sprake van een tegenspreken hiervan vanuit de regering, maar dan nog blijft er nog veel te verduidelijken of het gesignaleerde gevaar gerechtvaardigd is.

Om te beginnen horen we al zeker veertig jaar lang van ervaren juristen die deelgenomen hebben aan de totstandkoming van de Arubaanse grondwet, onze Staatsregeling, dat het begrip 'status aparte' boven is komen drijven in de strijd van Aruba om de Nederlandse Antillen van zes te kunnen verlaten en een eigen status te verkrijgen als apart land binnen het Koninkrijk. Dat doel is bereikt en daarmee is de positie verkregen van autonoom land binnen het Koninkrijk. Hiermee werd de situatie geschapen van twee autonome landen met hun eigen bestuur, naast Nederland. Hiermee heeft, technisch gesproken, Aruba geen 'aparte status' meer maar is een autonoom land binnen het Koninkrijk geworden. En na de veranderingen die zijn

ingevoerd in 2010 bestaat het Koninkrijk uit drie autonome landen en een 'moederland' dat de Koninkrijksminister-raad in alle opzichten domineert. Dit laatste maakt dat men niet kan spreken van een Koninkrijk bestaande uit vier landen met een gelijke status; dat zou gewoonweg bedrog zijn. Maar, nu het een feit is dat Aruba juridisch gezien geen 'status aparte' meer heeft, doet dit dan iets af aan de waarde die de term voor Aruba heeft gehad en nog heeft, als leus die tot op heden de verbeterde strijd van de jaren 70 en 80 van de vorige eeuw symboliseert en die ook nog eens is bereikt ondanks alle tegenslag? Absoluut niet, het blijft die historische strijd en overwinning vertegenwoordigen.

Elke persoon of entiteit die het over de 'status aparte' heeft verwijst naar iets dat voor geen enkele Arubaan uitleg nodig heeft en dat zal ook zo blijven. Maar terwijl voor ons de discussie over het begrip 'status aparte' geen kwestie van gevaar of dreiging betekent, wellicht wel van onbegrip of verkeerde interpretatie, gaat het huidige debat over de rijkswet voor financieel toezicht wel gepaard met een schromelijk gebrek aan goede informatie. Om helder te krijgen wat hier ontbreekt dan de vraag: wat is nu eigenlijk wat regering en oppositie als

argumenten naar voren brengen om hun positie toe te lichten?

De regering stelt dat de rijkswet een logische stap is na hetgeen al afgesproken was op het moment dat het huidige kabinet aantrad. Vooral wordt gewezen op het Bestuurlijk Akkoord dat werd ondertekend door de toenmalige Arubaanse regering en de Nederlandse regering, dat de basisvoorwaarden bevat voor de rijkswet en de Arubaanse wet die het andere deel is van de 'hybride' oplossing waarvoor is gekozen. Voor alle duidelijkheid; de regering staat achter de wetgeving die nu goedkeuring behoeft.

De oppositie, geleid door de sociaaldemocratische partij die het vorige kabinet leidde, concentreert de bezwaren tegen de rijkswet vooral op de huidige formulering van de rijkswet die de autonomie van het eiland zou schaden. Men wijst daarbij concreet op artikel 38 van het voorstel, dat Aruba verbiedt wijzigingen aan te brengen in de afgesproken lokale wetgeving die samen met de rijkswet moet worden ingevoerd. Dit levert volgens de Raad van Advies van Aruba, in hun advies aan de Arubaanse regering, inderdaad een zekere tegenstrijdigheid op met de Arubaanse Staatsregeling met betrekking tot de autonomie, in het bijzonder waar het gaat

om het voorstellen en goedkeuren van lokale wetgeving. Op grond hiervan wordt de ongerustheid uitgesproken dat het verbod op wijziging van de lokale wet niet strookt met de Staatsregeling en de autonomie op voorhen onaanvaardbare wijze beperkt.

Maar hoe moet dit bezwaar van de oppositie worden gezien in het licht van de realiteit die de beschikbare documenten ons verschaffen? Het 'Bestuurlijk Akkoord' dat op 4 juni 2024 werd ondertekend door de Arubaanse premier en de Nederlandse staatssecretaris belast met binnenlandse en koninkrijkszaken, bevat hetgeen was overeengekomen over de inhoud van de lokale wet. Onderdeel 5 van het akkoord luidt: "Aruba neemt aanvullende bepalingen, zoals kwantificering van de normen, op in nationale regelgeving. Nationale regelgeving die betrekking heeft op het begrotingsbeleid, financieel beheer of het financieel toezicht kan alleen met instemming van de RMR worden vastgesteld of gewijzigd."

Om de kwestie nu heel duidelijk te stellen: de vorige regering, vertegenwoordigd door de toenmalige premier (2024), heeft het akkoord ondertekend; dit is niet later uit de hemel komen vallen. Desondanks is het voorstel-

baar dat men later dacht dat dit een te harde voorwaarde was; iedereen kan wel eens 'second thoughts' hebben en tracht dan later dit recht te zetten. Maar dat was niet de indruk die bij het publiek werd gevestigd; de indruk was dat Nederland op zoek was naar, zelfs overdreven, mogelijkheden om het toezicht te maximaliseren. De werkelijkheid is dat Nederland maximale garanties wenst om te voorkomen dat men weer geconfronteerd wordt met hetgeen regering en parlement in 2019 hebben willen wijzigen in de lokale toezichtwet, wat neerkwam op de ondermijning van de positie van de toezichthouder, de Koninkrijksminister-raad.

En beperkt de wet dan de 'autonomie' van Aruba? Ja, de Koninkrijksministerraad intervieneert in het financieel beleid van de overheid van Aruba, die de eigen begroting mag blijven opstellen en goedkeuren, maar binnen bepaalde beperkingen opgelegd door het toezicht. Kan men dat 'verlies van autonomie' noemen? Ja, maar het is wel tijdelijk; de wetten bevatten ook de clausule die Aruba de mogelijkheid biedt naar de beëindiging van het toezicht toe te werken. Men kan het ook simpelweg 'autonomie' noemen, want dat is het letterlijk, geen 'onafhankelijk' bestuur.

Volgens een persbericht van de A.T.A. Afvalzone in Barcadera opent op 1 juni 2026

Op 20 mei werd officieel de overeenkomst ondertekend voor de opening van de eerste Afvalzone in Barcadera. Met de ondertekening van deze overeenkomst bevestigden de partners hun engagement om een meer georganiseerd, toegankelijk en duurzaam systeem te creëren, waar inwoners hun afval op een verantwoorde manier kunnen afvoeren en tegelijkertijd actief bijdragen aan een schoner Aruba.

Aruba Limpi: van bewustwording naar concrete actie

Als onderdeel van de campagne Aruba Limpi richt de

A.T.A. zich niet alleen op bewustwording rond het schoonhouden van Aruba, maar ook op gedragsverandering. Deze campagne zal parallel lopen aan de introductie van de Afvalzone, waarbij niet alleen bewustwording wordt gecreëerd, maar de gemeenschap ook informatie krijgt over het correcte gebruik van de faciliteit, evenals over het belang van correcte afvalscheiding en het ontwikkelen van verantwoordelijke gewoonten in afvalbeheer.

Met de introductie van de Afvalzone in Barcadera krijgen inwoners directe en praktische toegang om afval op een verantwoorde manier

te deponeren. Dit initiatief draagt bij aan de vermindering van illegale stortplaatsen en ophoping van afval, terwijl het tegelijkertijd het gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid binnen de gemeenschap versterkt.

Voor de A.T.A. is een schone leefomgeving niet alleen cruciaal voor het imago van Aruba als bestemming, maar vormt het ook een directe investering in de duurzaamheid van het toeristisch product en het welzijn van de gemeenschap. Hiermee zet Aruba opnieuw een concrete stap richting een duurzame toekomst v

Familie van overleden slachtoffers betwist narratief rond fataal hit-and-runongeval

Recentelijk heeft Edwin Willems, zoon van Josely Paulina Vasquez Gonzalez, die afgelopen januari omkwam bij een fataal hit-and-runongeval, gereageerd op het narratief dat werd gepresenteerd in een lokaal opinieprogramma. Hij uitte kritiek op de manier waarop geprobeerd wordt het incident te karakteriseren ter verdediging van de verdachte.

Het gaat om het fatale hit-and-runongeval dat plaatsvond op 4 januari 2026 en waarbij het leven werd geëist van het koppel Josely Paulina Vasquez Gonzalez van 65 jaar en Carlos David Vialez Valerio van 54 jaar, beiden geboren in de Dominicaanse Republiek. De bestuurder in het ongeval, Chania Fernandes, zit momenteel vast terwijl de rechtszaak loopt.

De reactie van Willems kwam naar aanleiding van opmerkingen die werden gemaakt in een entertainmentprogramma, waarin de lokale presentator een pleidooi hield ter verdediging van de bestuurder van het ongeval. In zijn commentaar gaf hij een alternatieve versie van de gebeurtenissen en omschreef hij het incident als een situatie waarbij het overleden koppel “de oversteek verkeerd had ingeschat”, eraan toevoegend dat zij nog in leven zouden zijn geweest “als ze waren blijven staan.”

De presentator benadrukte dat Fernandes “op zijn eigen rijstrook reed”. Over de snelheid waarmee de bestuurder reed, zei hij dat 101 kilometer per uur “geen overdreven snelheid” was. “Het is harder dan normaal, maar niet extreem,” aldus de presentator.

Daarnaast verklaarde hij dat “de bestuurder niet wist wat hij had geraakt”, eraan toevoegend dat de chauffeur naar huis reed, familie belde en vertelde dat “hij iets had geraakt”.

De presentator vervolgde met de verklaring dat de chauffeur “had gedronken”, maar “niet dronken was. Hij had twee drankjes op. Hij blies ver onder de limiet,” waarbij hij het alcoholpromillage van de chauffeur omschreef als “300 en iets” en “bijna niets”. Verder legde hij een deel van

de verantwoordelijkheid bij de slachtoffers zelf. Volgens hem had het Openbaar Ministerie, vanwege de grote impact van het nieuws binnen de gemeenschap, besloten dat “deze persoon vast moest blijven zodat men geen gezichtsverlies zou lijden.”

Ter verdediging van Chania Fernandes zei hij: “De chauffeur reed gewoon met zijn auto – een beetje harder dan normaal – maar wel op zijn eigen rijstrook.”

Ook probeerde hij de slachtoffers medeverantwoordelijk te stellen door te zeggen: “Bij de brug van Renaissance moet je opletten hoe je oversteeft. Het is aan te raden om daar beneden bij het zebrapad over te steken en niet zomaar ergens over te steken. Dat heeft ook een rol gespeeld.”

Volgens de presentator zouden beelden tonen dat de bestuurder “op zijn eigen rijstrook reed” en dat de slachtoffers “de auto zagen aankomen en precies op dat moment begonnen te rennen”. “Als ze gewoon waren blijven staan, was er niets gebeurd,” zei hij terwijl schokkende beelden van het incident werden vertoond.

“Voor degenen die zeggen dat hij mensen heeft aangereden en is weggereden: ja, hij heeft mensen geraakt en is weggereden. Misschien had hij moeten stoppen. Maar hij had geen schuld. Dat is wat uitgelegd gaat worden. Dat is wat ik vandaag wil uitleggen,” aldus de presentator.

Hij sloot af met de mededeling dat er videobeelden en ander materiaal bestaan die tijdens de rechtszaak gebruikt zullen worden in de verdediging van de chauffeur.

De reacties vanuit de gemeenschap waren echter bijzonder fel. Veel kijkers,

waaronder personen uit zijn eigen publiek, riepen de presentator op om “het niet goed te praten” en “te stoppen met het veranderen van het verhaal.”

Reactie van de familie

In een video op sociale media reageerden Edwin Willems, samen met rechtenstudent en activist Max Ng en Thomas Ruiz van een rijsschoolvereniging, op de uitspraken van de presentator.

“We hebben besloten deze video te maken omdat er veel zaken rondgaan in de media waar ik het als zoon absoluut niet mee eens ben,” verklaarde Willems. “Heel vaak probeert de media de waarheid te verdraaien, terwijl de mensen waarover het gaat er niet meer zijn om zichzelf te verdedigen.”

Willems uitte ook kritiek op de advocaat van de verdediging tijdens de pro-forma behandeling van de zaak in de rechtbank. “Ik zag een advocaat met zwakke argumenten. Ik vind het echt zielig dat wij op Aruba advocaten hebben die zich op zo’n manier uitspreken,” zei hij. “We zijn hier om mensen te verdedigen, maar doe dat op een realistische manier, niet op zo’n onmenselijke en lage manier.”

Hij verwees expliciet naar het narratief dat “mijn moeder niet stopte en dat ze begonnen te rennen toen de auto eraan kwam”, en verklaarde dat volgens hem “ze eigenlijk de schuld op de auto probeerden af te schuiven.” Willems zei dat het onmogelijk is zich voor te stellen welke angst of paniek de slachtoffers moeten hebben gevoeld toen zij moesten “rennen voor hun leven.”

Daarnaast uitte hij directe kritiek op de media, zonder het programma expliciet te noemen, maar wel verwijzend naar de uitspraken van

de presentator. “Vanaf het begin voeren ze een verkeerde campagne,” aldus Willems. Hij herinnerde eraan dat het medium kort na het ongeval had beweerd dat de familie van de verdachte had aangeboden om de begrafenis-kosten van de slachtoffers te betalen, wat volgens hem niet waar was.

“Je haalt advocaten naar je platform om onzin te vertellen, je trekt zelf conclusies, je speelt zelf rechter, politieagent en advocaat tegelijk,” zei Willems. Hij pleitte ervoor dat de media op Aruba neutraal blijven en zich beperken tot het verstrekken van informatie. “Dat is voor mij professionaliteit,” voegde hij eraan toe.

Met betrekking tot de uitspraak dat de bestuurder niet “extreem hard” reed, reageerde Willems emotioneel: “Denk je echt dat als die auto niet zo hard reed, mijn moeder zo ver weggeslingerd zou zijn dat haar schoen tientallen meters verder terechtkwam? Vanaf de brug werd zij meegesleurd tot bijna bij de informatiekiosk. Als die auto niet zo hard reed, zou mijn moeder dan bijna vijftig meter verder terecht zijn gekomen?”

Willems stelde ook dat hij denkt dat videobeelden die in het programma werden getoond, “gemanipuleerd” waren. Volgens hem bestaan er duidelijke verschillen tussen de eerste beelden die direct na het ongeval circuleerden en de beelden die nu worden gebruikt.

Van zijn kant verklaarde Max Ng dat, hoewel een hit-and-run normaal niet als poging tot doodslag wordt vervolgd, dit in deze zaak volgens hem wel noodzakelijk was. “De bestuurder had bijna vier mensen gedood in plaats van twee. Het feit dat twee personen ontsnapten, maakt de zaak niet minder ernstig. Dat zij het overleefden, kwam door henzelf, niet door de chauffeur.”

Hij benadrukte dat de beschuldiging van poging tot doodslag daarom een essentieel onderdeel van de zaak vormt.

Ng wees ook het argument af dat de slachtoffers fout zaten omdat zij niet via het

zebrapad overstaken. “Dat is geen rechtvaardiging om twee mensen van het leven te beroven – of bijna vier,” zei hij. Volgens hem was de kans groot dat de slachtoffers zelfs op het zebrapad geraakt zouden zijn. “De bestuurder reed ongeveer 150 kilometer per uur, zat boven de wettelijke alcohollimiet en reed op die manier binnen de bebouwde kom waar maximaal 50 kilometer per uur toegestaan is. Dat men probeert het narratief te veranderen om de publieke opinie te manipuleren, vind ik oneerlijk en simpelweg een gebrek aan menselijkheid.”

Thomas Ruiz, verkeersdeskundige, verklaarde dat hun bedoeling was om “onjuiste informatie die op sociale media circuleert” recht te zetten. Volgens hem vond het ongeval plaats binnen de bebouwde kom, waar maximaal 50 kilometer per uur gereden mag worden.

Hij weersprak ook de verklaring dat de bestuurder “op zijn eigen rijstrook” reed. Volgens Ruiz tonen de videobeelden aan dat het voertuig zich op de dubbele doorgetrokken middenlijn bevond. “De wet zegt duidelijk dat je geen enkel deel van je voertuig over die lijnen mag laten gaan,” aldus Ruiz.

Daarnaast ontkrachtte hij de stelling dat een alcoholwaarde van “300 ugl” zou betekenen dat de bestuurder “niet echt dronken” was. “De wet spreekt niet over dronkenschap,” zei Ruiz. “De wet zegt simpelweg dat zodra je boven de 220 ugl zit, je niet meer geschikt bent om een voertuig te besturen. Punt.”

Tot slot verwierp Ruiz het argument dat de slachtoffers verantwoordelijk zouden zijn omdat zij niet via het zebrapad overstaken. “Iedereen die ook maar een beetje verkeerswetgeving kent, weet dat er geen enkele wet bestaat die iemand verplicht om uitsluitend via een zebrapad over te steken,” aldus Ruiz.

De zaak staat gepland voor behandeling in de rechtbank in juli. Tijdens die zitting zullen zowel het Openbaar Ministerie als de verdediging alle beschikbare bewijzen presenteren om hun standpunten te onderbouwen.

Invoering van btw-stelsel wordt politieke prioriteit binnen hervormingen Landspakket Curaçao

(CuraçaoChronicle) – De invoering van een nieuw btw-stelsel is officieel uitgegroeid tot een politieke prioriteit binnen de hervormingen van het Landspakket tussen Curaçao en Nederland. Dat blijkt uit de recent gepubliceerde Uitvoeringsagenda en Voortgangsrapportage 2026.

Volgens het document zal de komende periode sterk in het teken staan van belastinghervormingen en de modernisering van de Belastingdienst.

In het rapport staat dat zowel de herstructurering van de Belastingdienst als de invoering van btw nu beschikbaar

over wat omschreven wordt als een “duidelijk bestuurlijk commitment”. Daarnaast wordt vóór de zomer een concreet plan verwacht voor het nieuwe omzetbelastingstelsel.

De hervorming maakt deel uit van het bredere programma voor fiscale modernisering binnen de afspraken van het Landspakket tussen Curaçao en Nederland. Volgens de fiscale hervorm-

ingsvisie in het rapport moet het toekomstige belastingstelsel voldoende structurele inkomsten genereren om zowel overheidsuitgaven als publieke investeringen te financieren. Tegelijkertijd moet de Belastingdienst belastingwetgeving op een “volledige, transparante en klantvriendelijke” manier uitvoeren.

De overstap naar btw betekent een belangrijke verandering binnen de fiscale hervormingen van Curaçao. De regering werkt al geruime tijd aan het vervangen of moderniseren van delen van het huidige omzetbelastingstelsel.

Met de invoering van btw willen de autoriteiten komen tot

een breder en efficiënter systeem voor belastinginning. Tegelijkertijd erkent het rapport dat verschillende hervormingsprocessen binnen het Landspakket vertraging hebben opgelopen. Daarom leggen de regering en de Nederlandse partners nu meer nadruk op gefaseerde uitvoering, sterker bestuurlijk beheer en gerichtere uitvoering van projecten.

Naast de belastinghervorming werkt Curaçao ook aan een bredere reorganisatie van de Belastingdienst. Volgens het rapport wordt momenteel in samenwerking met Nederland gewerkt aan een gezamenlijk actieplan voor die herstructurering.

Minister Patrice Gumbs overleeft motie van wantrouwen in parlement St. Maarten

(TheDailyHerald) – Minister van VROMI Patrice Gumbs van de Party for Progress (PFP) heeft dinsdag een motie van wantrouwen in het parlement van St. Maarten overleefd. De motie werd met een nipte meerderheid verworpen nadat zeven parlementariërs tegen stemden en zes vóór.

De motie was oorspronkelijk ingediend door parlementslid Lyndon Lewis van de NOW-partij en draaide om kritiek op het functioneren van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Milieu

en Infrastructuur (VROMI). Tijdens het debat werden onder meer zorgen geuit over infrastructuur, vergunning-sprocedures, afvalbeheer en economische ontwikkeling.

Volgens de indieners zou het ministerie onvoldoende vooruitgang hebben geboekt bij de afhandeling van bouwvergunningen en ontbrak het aan een duidelijk plan voor wegenonderhoud en drainageprojecten. Ook werden de slechte staat van wegen, verlaten voertuigen en problemen rond de vuilstortplaats genoemd als voorbeelden van onvoldoende beleid en uitvoering.

Minister Gumbs reageerde slechts kort op de motie. Hij verklaarde dat verandering tijd kost en dat iedereen

moet bijdragen aan een beter St. Maarten. “Verandering is moeilijk. Verandering vraagt inspanning van ons allemaal,” aldus de minister.

Voorstanders van de motie stelden dat inwoners al geruime tijd hinder ondervinden van problemen binnen het ministerie. Parlementariërs van de oppositie verwezen naar klachten van burgers over communicatieproblemen en trage dienstverlening.

Tegenstanders van de motie vonden echter dat de minister meer tijd moet krijgen om hervormingen door te

voeren. PFP-parlementariër Raeyhon Peterson benadrukte dat VROMI al jarenlang met structurele problemen kampt en dat eerdere ministers met vergelijkbare uitdagingen werden geconfronteerd. Parlementsvoorzitter Sarah Wescot-Williams stemde uiteindelijk tegen de motie, maar wees tegelijk op verschillende beleidskwesties die volgens haar al jaren onopgelost blijven, waaronder strandbeleid, natuurbeleid en ruimtelijke ordening. Na afloop van het debat werd de motie officieel verworpen met zeven stemmen tegen en zes voor.

Rechter oordeelt dat regering Curaçao hoofd Veterinaire Zaken onterecht ontsloeg wegens euthanasiezaak van puppy's

(CuraçaoChronicle) – Het hoofd van de Veterinaire Dienst van Curaçao heeft zijn juridische strijd tegen de regering gewonnen nadat de rechter oordeelde dat zijn ontslag na de controversiële euthanasie van twee puppy's uit de

Dominicaanse Republiek onrechtmatig was.

De rechter verklaarde het ontslag van december 2024 ongeldig en droeg de regering op om het volledige misgelopen salaris met terugwerkende kracht uit te betalen en hem opnieuw toe te laten tot zijn functie.

De zaak vindt haar oorsprong in een zeer controversieel incident in juni 2023, toen de Veterinaire Dienst opdracht gaf tot euthanasie van twee puppy's die uit de Dominicaanse Republiek waren ingevoerd. De dieren beschikten niet over de vereiste documenten en er bestond vermoedelijk geen bewijs dat zij tegen hondsdelheid waren

gevaccineerd.

Het incident veroorzaakte grote verontwaardiging op sociale media en leidde tot felle publieke kritiek. Als reactie daarop schorste de regering het hoofd van de dienst en werd hij later ontslagen wegens vermeend plichtsverzuim.

De rechter heeft nu echter geoordeeld dat de regering het ontslag onvoldoende heeft onderbouwd.

Tijdens de rechtszaak verklaarde de dierenarts dat Curaçao niet beschikt over voldoende financiële middelen en geschikte quarantainefaciliteiten om risicodieren langdurig te isoleren. Volgens het

vonnis had hij de regering al herhaaldelijk gewaarschuwd voor deze tekortkomingen voordat het incident plaatsvond.

Hondsdelheid wordt beschouwd als een van de dodelijkste infectieziekten ter wereld. Internationale veterinaire richtlijnen vereisen vaak strikte quarantainemaatregelen of euthanasie voor niet-gevaccineerde dieren die afkomstig zijn uit risicogebieden wanneer adequate quarantainevoorzieningen ontbreken.

De rechtbank concludeerde dat de regering onvoldoende had aangetoond dat het afdelingshoofd persoonlijk nalatig had gehandeld of zich schul-

dig had gemaakt aan gedrag dat ontslag rechtvaardigde.

In het vonnis staat verder dat, indien de regering de dierenarts niet wil laten terugkeren naar zijn voormalige afdeling, de autoriteiten hem een passende alternatieve functie moeten aanbieden waarin hij tot aan zijn pensioen kan blijven werken.

De zaak heeft het debat over importregels voor dieren, quarantaine-infrastructuur, bescherming van de volksgezondheid en politieke verantwoordelijkheid binnen het veterinaire en publieke gezondheidssysteem van Curaçao opnieuw aangewakkerd.